

ویژه سال همت مضاعف، کار مضاعف

همت و تلاش در کلام امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری

گردآوری: جمعی از پژوهشگران

بسم الله الرحمن الرحیم

همت و تلاش در کلام امام خمینی رحمهٔ الله و مقام معظم رهبری

نویسنده:

جمعی از نویسندگان

ناشر چاپی:

مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست ---- ۵

همت و تلاش در کلام امام خمینی رحمه الله و مقام معظم رهبری ---- ۱۸

مشخصات کتاب ---- ۱۸

اشاره ---- ۱۹

بخش اول: همت و تلاش در کلام امام خمینی رحمه الله ---- ۲۱

اشاره ---- ۲۱

فصل اول: تلاش در راه خدا (با نیت خالصانه) ---- ۲۵

اشاره ---- ۲۵

تلاش برای خدایی بودن کوشش ها ---- ۲۵

عبادت بودن خدمت خالصانه به کشور ---- ۲۵

تلاش برای کسب رضایت الهی و رهایی از وابستگی ---- ۲۵

تلاش برای خدا با مبادی معنوی ---- ۲۷

فصل دوم: تلاش برای فراگیری معارف الهی و تربیت عالمان ---- ۲۸

اشاره ---- ۲۸

جدّیت در تربیت فقها ---- ۲۸

جدّیت در تحصیل علم و کسب معارف ---- ۲۸

جدّیت در تحصیل معنویات ---- ۲۹

کوشش در تربیت اسلامی ---- ۳۰

کوشش برای تزکیه و تعلیم با هم ---- ۳۰

تلاش در اسلامی کردن دانشگاه ها ---- ۳۰

فصل سوم: تلاش برای پاسداری از اسلام و انقلاب ---- ۳۱

اشاره ---- ۳۱

جدّیت در حفظ و پیشرفت انقلاب ---- ۳۱

جدّیت در احیای اسلام ---- ۳۱

وظیفه بزرگ؛ تلاش در حفاظت از اسلام ----- ۳۲

جدیّت در حفظ امانت الهی ----- ۳۳

جدیّت در حفظ انقلاب با علم و ایمان ----- ۳۳

تلاش برای حفظ عوامل پیروزی ----- ۳۳

تلاش و کوشش همه افراد برای خدمت به کشور ----- ۳۴

مقاومت و دفاع از کیان اسلام و جمهوری اسلامی ----- ۳۴

فصل چهارم: تلاش برای خدمت در راه خدا و عمل به دستورهای خداوند ----- ۳۶

اشاره ----- ۳۶

کوشش در جهاد نفس ----- ۳۶

کوشش و خودسازی در جوانی ----- ۳۶

کوشش و تلاش برای استفاده از نعمت جوانی ----- ۳۸

تلاش در تقویت نیروی جسم و ایمان ----- ۳۸

تلاش در راه خدا؛ بالاترین توفیق ----- ۳۸

جدیّت در الهی بودن اعمال ----- ۳۹

تلاش برای خدمت خالصانه، نه با اغراض نفسانی ----- ۳۹

لزوم کوشش برای اقامه حق ----- ۴۰

فصل پنجم: تلاش برای برپایی حکومت اسلامی ----- ۴۱

اشاره ----- ۴۱

جدیّت در برپایی حکومت اسلامی ----- ۴۱

جدیّت در اجرای احکام اسلامی ----- ۴۱

جدیّت در امر به معروف ----- ۴۳

تلاش همه جانبه برای تحقق اسلام ----- ۴۳

فصل ششم: تلاش برای تربیت نیروی انسانی متعهد ----- ۴۴

اشاره ----- ۴۴

تلاش برای تربیت نیروی انسانی متعهد و سالم ----- ۴۴

تلاش زنان برای تحصیل فضایل اخلاقی و تربیت فرزندان با ایمان ----- ۴۴

جدیّت در تربیت نسل با ایمان و اراده ----- ۴۶
کوشش برای استقلال ----- ۴۶
تلاش برای استقلال روحی و خودباوری ----- ۴۷
تلاش جوانان برای دانش آموزی ----- ۴۷
فصل هفتم: تلاش برای خودکفایی علمی و عملی ----- ۴۸
اشاره ----- ۴۸
ضرورت تلاش برای خودکفایی کشور ----- ۴۹
کوشش در تعلیم و تربیت نیروهای فکری و افراد ماهر ----- ۴۹
تلاش برای خودکفایی و مقابله با دشمن ----- ۵۰
تلاش برای خودکفایی کشاورزی و صنعتی ----- ۵۱
تلاش و جدیّت برای رفع محاصره اقتصادی ----- ۵۲
تلاش برای خودکفایی و رهایی از وابستگی ----- ۵۲
جهاد در راه خودکفایی کشور ----- ۵۳
کوشش برای استقلال ----- ۵۴
کوشش در علم آموزی و کسب تخصص ها ----- ۵۴
لزوم تلاش همگانی در ترویج کشاورزی ----- ۵۴
خودکفایی اقتصادی، مهم ترین مسئولیت ملی ----- ۵۵
وابستگی اقتصادی، ریشه دیگر وابستگی ها ----- ۵۵
وابستگی اقتصادی، ریشه دیگر وابستگی ها ----- ۵۶
تلاش همگانی برای قطع وابستگی ----- ۵۶
ضرورت تلاش و اراده برای استقلال کشور ----- ۵۷
خودباوری و اتکا به خویشتن ----- ۵۸
فصل هشتم: تلاش برای خودباوری فرهنگی ----- ۵۹
اشاره ----- ۵۹
جدیّت در معرفی مفاخر ایرانی ----- ۵۹
خودباوری و اتکا به خویشتن ----- ۵۹

تلاش در بازگشت به ارزش ها و زدودن فرهنگ غرب ----- ۶۰
فصل نهم: تلاش برای بیداری مسلمانان ----- ۶۱
اشاره ----- ۶۱
کوشش در شناساندن اسلام به جامعه ----- ۶۱
کوشش در تبلیغ رسانه ای ----- ۶۱
تلاش برای امیدوار کردن ملت ----- ۶۱
فصل دهم: تلاش برای خود کفایی نظامی ----- ۶۳
اشاره ----- ۶۳
جدیّت و تلاش برای خود کفایی نظامی ----- ۶۳
جدیّت در مسئولیت پذیری ----- ۶۳
فصل یازدهم: تلاش برای خدمت به محرومان ----- ۶۴
اشاره ----- ۶۴
جدیّت در رسیدگی به محرومان ----- ۶۴
وظیفه مسئولان؛ امیدوار ساختن و دل گرم کردن ملت ----- ۶۴
بخش دوم: همت و تلاش در کلام مقام معظم رهبری ----- ۶۵
اشاره ----- ۶۵
فصل اول: جوان و فرهنگ کار و تلاش ----- ۶۷
اشاره ----- ۶۷
عزم راسخ ملت عامل شکست دشمن ----- ۶۸
نیازمندی آینده مطلوب به جوانان مؤمن، با انگیزه پرتلاش ----- ۶۹
ضرورت کسب آمادگی علمی و معرفتی توسط جوانان ----- ۷۰
شناسایی جوانان بااستعداد وآماده ----- ۷۱
آینده بهتر و برتر؛ نتیجه تلاش جوانان امروز ----- ۷۲
مجاهدت حقیقی؛ تلاش در میدان علم و اخلاق و فرهنگ ----- ۷۲
جوانان، محور حرکت و مرکز تلاش و تحرک ----- ۷۲
ارزشمندی جوانان با نشاط، مؤمن و غیور برای کشور ----- ۷۳

تقویت روحیه مطالبه و عزم و اراده در جوانان ---- ۷۳
حفظ نشاط جوانی، خلاقیت و کار مضاعف همراه با پارسایی، از وظایف جوان امروز ---- ۷۴
ضرورت تقویت ایمان و هوشیاری جوانان، جهت جلوگیری از نفوذ فساد ---- ۷۵
ایستادگی جوان در مقابل دشمن با سلاح علم و عمل ---- ۷۵
ضرورت کسب و حفظ آ مادگی جوانان برای انجام دادن کارهای بزرگ ---- ۷۶
ضرورت تلاش جوانان برای پیشرفت های علمی، جسمی و معرفتی ---- ۷۶
تلاش جوان در جهت ارتقای اخلاق، معنویات و علم در جامعه ---- ۷۷
نقش جوان در برپایی نظام مقتدر ---- ۷۷
ایمان، استعداد سرشار، سرزمین غنی و تاریخ پرشکوه؛ نویددهنده آینده ای درخشان ---- ۷۷
رفع دشمنی ها با همت جوان ها ---- ۷۸
حرکت جوان با کارمدبرانه و تلاش امیدوارانه ---- ۷۸
توانایی، امید و همت بالا در نسل جوان امروز ---- ۷۹
جوان، مایه افتخار ملت، و آینده ساز کشور ---- ۸۰
جوانی، فرصت تلاش برای خودسازی و ساختن آینده درخشان ایران ---- ۸۰
فصل دوم: کار و تلاش در عرصه های علمی ---- ۸۲
اشاره ---- ۸۲
وظیفه دانشگاه ها در قبال جریان علم گرایی و آرمان خواهی ---- ۸۲
حرکت علمی، نیاز و ضرورت موکد و مضاعف برای کشورها ---- ۸۳
استفاده از شیوه های نو و کارآمد در تلاش های علمی ---- ۸۴
وظیفه نخبگان فکری و فرهنگی جامعه در مدیریت نهضت آزاداندیشی و تولید علم ---- ۸۴
اهمیت توسعه دو رکن علم و عمل در جامعه ---- ۸۵
همت مضاعف برای شکستن انحصار علمی در دنیا و توزیع عادلانه آن ---- ۸۶
پرهیز از غفلت و تنبلی در تولید علم و ضرورت حمایت های دولت از این حرکت ---- ۸۷
تلاش و مجاهدت جوانان دانشگاهی در مسیر پیشرفت کشور اسلامی ---- ۸۸
ضرورت تولید علم و پرهیز از تقلید از غرب ---- ۸۹
پیشرفت علمی، ثمره خودباوری ملی، امید به موفقیت و حرکت جهادگونه ---- ۸۹

اهمیت اعتماد به نفس در جامعه دانشگاهی ---------- ۸۹
فصل سوم: مردم و فرهنگ کار و تلاش ---------- ۹۱
اشاره ---------- ۹۱
وظیفه ملت برای تحول و نیکو کردن دنیا و آخرت خود ---------- ۹۲
یاری گرفتن از سرمایه مالی، فکری و بازوی توانای مردم، از سیاست عمومی نظام ---------- ۹۲
اراده ملت ایران بر تسلیم ناپذیری ---------- ۹۳
بهره گیری مناسب از عوامل ضعف، جهت رشد ملت ---------- ۹۳
موفقیت های مردم، نشان رشد و آگاهی آنان ---------- ۹۴
مقابله با ابرقدرت ها، با تلاش مضاعف و قدرت ایمان ---------- ۹۴
موفقیت ایرانیان، الگوی ملت ها ---------- ۹۵
ایران الگوی جهانیان در بلندهمتی و مقابله با ابرقدرت ها ---------- ۹۵
علاج توطئه ها، با هوشیاری و عزم و اراده قاطع ---------- ۹۶
استواری و پایندگی ملت در گرو تلاش مضاعف و در صحنه بودن همیشگی ---------- ۹۶
ضرورت حضور زنان، هم پای مردان در سازندگی کشور ---------- ۹۷
نقش همت و تلاش زنان در آبادانی ایران ---------- ۹۸
وظیفه عمومی برای تلاش مضاعف جهت استقلال و سرفرازی ملت ---------- ۹۸
جبران عقب ماندگی ها با توکل بر خداوند و کار مضاعف ---------- ۹۹
حفظ حیات ملت با کار و تلاش کارگران ---------- ۹۹
ارزش کار و تلاش مخلصانه نزد خداوند ---------- ۱۰۰
رفع ناکامی ها درسایه نظام جمهوری اسلامی و کار همه اقشار جامعه ---------- ۱۰۰
پیشرفت در گرو تلاش همه جانبه مردم ---------- ۱۰۱
نیازمندی کشور به کار مضاعف همگانی ---------- ۱۰۱
پیشرفت ملت ایران به واسطه همت، کار و ایمان جوشنده ---------- ۱۰۱
فصل چهارم: شرایط و لوازم فرهنگ کار و تلاش ---------- ۱۰۳
اشاره ---------- ۱۰۳
رضوان الهی، ثمره مجاهدت، صبر و پرهیزکاری در کارها ---------- ۱۰۵

نیل به قله های علمی با تمسک به ارزش های اسلامی ---------- ۱۰۶
تلاش جهت علمی و بین المللی شدن زبان فارسی ---------- ۱۰۶
وعده الهی در به ثمر رسیدن تلاش ها ---------- ۱۰۷
حرکت همگانی به سمت کار و تلاش با حفظ هوشیاری ---------- ۱۰۷
نگاه بلند مدت به امور و صبر در رسیدن به نتایج ---------- ۱۰۸
نصرت الهی، در گرو همت و پرهیز از سستی ---------- ۱۰۹
احساس تعهد مسئولان؛ از موجبات رحمت الهی ---------- ۱۰۹
کار متکی به ایمان و امید، علاج همه دردهای یک ملت ---------- ۱۰۹
ابتکار، هوشمندی، پی گیری و تلاش، ضامن آینده کشور ---------- ۱۱۰
یأس دشمن، با ایستادگی در راه کار و تلاش ---------- ۱۱۱
ضرورت دوراندیشی و پرهیز از یأس در ترسیم اهداف بلندمدت ---------- ۱۱۲
اعتماد به نفس زمینه ساز بروز استعدادها و موفقیت ---------- ۱۱۲
حفظ احساس امیدواری به آینده در ملت ---------- ۱۱۲
تلاش برای استحکام و تداوم حیات کشور در دنیا ---------- ۱۱۳
مقابله با کارشکنی ها با توسل به عزم و اراده و وحدت کلمه ---------- ۱۱۳
اراده انسانی و اطمینان به کمک الهی، حلال مشکلات ---------- ۱۱۳
ارتباط با خدا پشتوانه پیروزی در کار و حرکت ---------- ۱۱۴
انتخاب مسیرالهی، پشتوانه انجام کارهای بزرگ ---------- ۱۱۴
اثربخشی دعا در کنار اراده، همت و تلاش ---------- ۱۱۵
اسلام، محرک اراده و همت مسلمانان ---------- ۱۱۶
تقویت اراده، با ایمان به خدا ---------- ۱۱۶
اراده و همت والا، عامل پیروزی بر دشمنی ها ---------- ۱۱۷
نفی خود باختگی، راز حرکت و پیشرفت ---------- ۱۱۷
کار بی وقفه و خستگی ناپذیر، با روحیه جهادی ---------- ۱۱۸
نشاط ، پویایی وحرکت لازمه تحولات اجتماعی ---------- ۱۱۹
مقابله با تنبلی جهت حرکت به سوی موفقیت ---------- ۱۲۰

جدّ و جهد و تقابل با دشمن؛ از ارکان جهاد و در تقابل با تنبلی و سستی ----- ۱۲۰

دعا در طول تلاش و کار مضاعف ----- ۱۲۱

سرنوشت کشور در گرو ایمان و تلاش مردم ----- ۱۲۱

احساس وجدانی نسبت به کار ----- ۱۲۱

ناظر دانستن خداوند بر انجام امور ----- ۱۲۲

دقت در حُسن انجام کار موجب رضایت خدا و پیدایش جامعه ای سرافراز ----- ۱۲۲

فراهم کردن فضای کار و تحقیق؛ موجب باروری استعدادها ----- ۱۲۳

شکست دشمن با حرکت ، تلاش وهوشیاری و امید به آینده ----- ۱۲۳

حرکت و پیشرفت در سایه عدالت ----- ۱۲۴

لزوم تلاش ومجاهدت در کنار استعدادها ----- ۱۲۴

اهتمام اسلام به رشد انسان و مبارزه با طاغوت ها ----- ۱۲۴

حرکت و پیشرفت با شجاعت ----- ۱۲۵

تلاش برای کار با اخلاص ----- ۱۲۵

پای بندی به قرآن و اسلام، مایه ابتکار و تلاش و آزادفکری ----- ۱۲۶

کمک الهی در گرو طلب و تلاش و کار ----- ۱۲۶

کوشش در عمل به تکلیف شرعی در امور ----- ۱۲۶

فصل پنجم: عرصه های مختلف کار و تلاش ----- ۱۲۸

اشاره ----- ۱۲۸

همت برای خلاقیت و تولید، عامل پیشرفت همراه باعدالت ----- ۱۲۹

پیشرفت حقیقی؛ پیشرفت همراه با تحول ----- ۱۲۹

انواع جهاد و ضرورت مجاهدت فی سبیل الله برای امت اسلامی ----- ۱۳۰

تولید فکرها و حرف های نو از منابع دینی ----- ۱۳۰

تلاش مردم و مسئولان در کم کردن فاصله فکر و عمل برای رسیدن به هدف ها ----- ۱۳۱

همت امت اسلامی برای جبران عقب ماندگی ها به رهبری نخبگان ----- ۱۳۱

ایمان، علم و عدالت، ملزومات بنای آینده ----- ۱۳۲

احیای اسلام با حرکت وگسترش علم ----- ۱۳۳

عدم استفاده از ابزار رشد، کفران نعمت ۱۳۳
همت و تلاش مضاعف با تکیه بر فرهنگ جهادی ۱۳۴
تلاش مضاعف برای تحقق آرمان های انقلاب ۱۳۵
حفظ استقامت و ایستادگی در مقابل دشمنان جهت پیشرفت ۱۳۶
تلاش در راه اعتلای هنر ایران ۱۳۶
تلاش برای حاکمیت ارزش های الهی و تخلق به اخلاق الهی ۱۳۷
تلاش برای دست یابی به تمدن بین الملل اسلامی ۱۳۷
تلاش مضاعف برای پیشرفت ورسیدن به عدالت ۱۳۸
تلاش برای پیشرفت مضاعف و مقابله با توطئه های دشمنان ۱۳۹
فصل ششم: ضرورت کار و تلاش ۱۴۰
اشاره ۱۴۰
ضرورت تلاش و پیشرفت ۱۴۱
ضرورت همت و جدیّت در کارها برای رسیدن به قله تمدن بشری ۱۴۱
ضرورت پیشرفت درهمه زمینه ها و به ویژه اعتماد به نفس ملی ۱۴۲
جدیت وتلاش درکارها طبق نظر قرآن ۱۴۳
انتظار و تلاش و مجاهدت برای رسیدن به آینده ای مطلوب ۱۴۳
اهتمام به تلاش مضاعف در مقابل دشمنی مضاعف دشمنان ۱۴۴
رهایی از مشکلات و خودکفایی، در سایه تلاش مضاعف ۱۴۴
اتقان و استحکام نظام، نتیجه تلاش هوشیارانه وعالمانه ۱۴۵
امداد الهی در گرو همت و تلاش مضاعف ملت ها ۱۴۵
تلاش مضاعف ملت ایران موجب الگوگیری و عزت جهان اسلام ۱۴۶
مأیوس کردن دشمن با همت مضاعف ۱۴۶
لزوم کار مضاعف مردم و مسئولان برای تداوم پیشرفت ها ۱۴۷
امید و حرکت به جلو در تمام امور زندگی، توصیه فرهنگ محمدی صلی الله علیه و آله ۱۴۷
تلاش در گسترش روح تحقیق پارسایانه بدون عوض ۱۴۸
انتظار کار و تلاش از ملت جهت جبران عقب ماندگی ها ۱۴۸

راز ارزش کارِ کارگر و عوامل عزت مندی کارگران ----- ۱۴۹
استقلال سیاسی در گرو همت برای استقلال اقتصادی ----- ۱۵۰
تلاش برای تحقق آرمان های امام خمینی رحمه الله ----- ۱۵۰
عقب ماندگی ایران، مایه ناامیدی ملت های مسلمان ----- ۱۵۱
تلاش مضاعف برای حفظ عزت و استقلال کشور ----- ۱۵۱
تلاش بی وقفه برای حصول نتیجه؛ انتظار اسلام از قرآن ----- ۱۵۱
فصل هفتم: موانع کار و تلاش ----- ۱۵۳
اشاره ----- ۱۵۳
موانع درونی و بیرونی در راه جهاد و تلاش ----- ۱۵۴
عادت های تاریخی غلط، یکی از موانع درونی تحرک و پیشرفت در جامعه ----- ۱۵۵
وجود موانع، عامل حرکت و از سنت های الهی ----- ۱۵۵
حرکت به دنبال غرب، بی راهه پیشرفت ----- ۱۵۶
پیشرفت و گذار غرب از قرون وسطی؛ مؤید امکان گذار و پیشرفت ملت های مسلمان ----- ۱۵۷
تلاش نخبگانِ تربیت یافته غرب برای تلقین خودباختگی ----- ۱۵۸
تلاش مستکبران برای تلقین باورهای غلط به ملت های مستضعف ----- ۱۵۸
سستی و تنبلی، سد راه حرکت و رسیدن به کمال ----- ۱۵۹
شناختن دشمن، لازمه رسیدن به پیشرفت ----- ۱۵۹
تضاد سیادت و سعادت با ناامیدی و بی تحرکی ----- ۱۶۰
اختلاف و تفرقه، مانع پیشرفت و امری غیرالهی ----- ۱۶۰
کارشکنی های دشمنان در مسیر پیشرفت جمهوری اسلامی و ملت های آزاده ----- ۱۶۱
مأیوس کردن مردم، گناهی بزرگ و خدمت به دشمن ----- ۱۶۲
پرهیز از تیره نشان دادن آینده ----- ۱۶۳
تهدیدها و تحریم ها عامل پیشرفت ----- ۱۶۳
عجله، بی حوصلگی و ناامیدی، از موانع رسیدن ----- ۱۶۳
فصل هشتم: نمونه های کار و تلاش ----- ۱۶۵
اشاره ----- ۱۶۵

دفاع مقدس مظهر تکیه به خود و جوشش استعدادها ----- ۱۶۵
اراده و ایمان، عامل موفقیت نهضت اسلامی ----- ۱۶۶
امام حسین علیه السلام الگوی جوشش و حرکت ----- ۱۶۷
حضرت زهرا علیها السلام ، الگوی تلاش مضاعف ----- ۱۶۷
توصیه در معارف اسلامی به کار و تلاش و خستگی ناپذیری ----- ۱۶۸
پیروزی انقلاب اسلامی، ثمره تلاش و کوشش مضاعف ----- ۱۶۸
فصل نهم: ابعاد پیشرفت و تلاش ----- ۱۷۰
اشاره ----- ۱۷۰
ابعاد پیشرفت در نظام جمهوری اسلامی ----- ۱۷۱
تلاش مضاعف برای سازندگی در ابعاد مادی و معنوی ----- ۱۷۲
تلاش مضاعف برای تحقق اهداف امام ----- ۱۷۲
تلاش وکوشش جهت سازندگی و پیشرفت و رفع مشکلات ----- ۱۷۳
آثار پیوند علم و کار در زندگی دنیوی و اخروی ملت ها ----- ۱۷۳
انقلاب، عامل و شروع حرکت در جامعه ایران ----- ۱۷۴
نگرانی دشمن از تلاش وکوشش مضاعف ملت ایران ----- ۱۷۴
توجه و تأکید اسلام بر تلاش مستمر ملت جهت پیشبرد نظام اسلامی ----- ۱۷۵
نگاه اسلام به کار به عنوان عبادت ----- ۱۷۶
تلاش ملت و دولت برای سازندگی ----- ۱۷۶
تلاش در انجام کارهای سازنده برای مقابله با دشمن ----- ۱۷۷
اقامه قسط وعدل در جامعه، عامل تحرک جامعه و جذب شدن به اسلام ----- ۱۷۷
توجه و ارج گذاری به کار کارگران در مسیر خودکفایی ----- ۱۷۸
کار مضاعف و هماهنگ بخش های مختلف، برای رفع مشکلات تولید ----- ۱۷۹
افتخار ملت به دانشمندان فعال در کشور ----- ۱۷۹
تعیین سرنوشت با کار و تلاش و احساس مسئولیت ----- ۱۸۰
فصل دهم: نقش مسئولان برای گسترش فرهنگ کار و تلاش ----- ۱۸۲
اشاره ----- ۱۸۲

تلاش مسئولان در رفع کاستی ها ---------- ۱۸۳
تحمل مشکلات در راه بازسازی و سازندگی ---------- ۱۸۴
تداوم تلاش و کوشش مضاعف با وجود تغییر مسئولان ---------- ۱۸۵
اساسی ترین وظایف مسئولان ---------- ۱۸۵
رقابت در امر خدمت رسانی، وظیفه اصلی مسئولان ---------- ۱۸۶
اثر رقابت مدیران در خدمت رسانی به مردم؛ کارآمدی و امنیت نظام ---------- ۱۸۶
تقویت نظام؛ نتیجه تغییر در مجموعه مدیریتی کشور ---------- ۱۸۷
لزوم توجه به حسن انجام کار از آغاز تا پایان آن ---------- ۱۸۸
نقش وظیفه شناسی مردم در پیشرفت کشور در آینده ---------- ۱۸۸
تعیین اولویت ها برای کار و تلاش و اهتمام به اتمام کارهای نیمه تمام ---------- ۱۸۹
رسیدن به سند چشم انداز با کار و نشاط و ضرورت حفظ ثبات در سیاست های کلی نظام ---------- ۱۹۰
مسئولیت مضاعف مسئولان نزد خداوند ---------- ۱۹۰
تلاش بیشتر، ویژگی مسئولان ایران ---------- ۱۹۲
ضرورت کار و تلاش پی گیر مسئولان و نکوهش خودکوچک بینی و تحقیر تلاش دولت های گذشته ---------- ۱۹۲
وظایف مسئولان در رعایت عدالت، همگام با تلاش برای توسعه و پیشرفت ---------- ۱۹۳
تلاش، موفقیت و عزت جامعه در سایه توکل به خدا ---------- ۱۹۳
مقاومت جوانان در برابر خواست دشمن و اتکای مسئولان به نسل جوان و ملت ---------- ۱۹۴
تلاش مردم و مسئولان برای پیشرفت و سرکوب دشمنان ---------- ۱۹۴
امیدواری مردم با تلاش بیشتر مسئولان ---------- ۱۹۵
رهبری الگوی کار و تلاش و فرمان برداری از امام خمینی رحمه الله / قصد قربت در انجام مسئولیت های نظام جمهوری اسلامی ---------- ۱۹۵
تلاش در برپایی عدالت؛ مهم ترین وظیفه مسئولان کشور ---------- ۱۹۶
تلاش مسئولان از عمق جان ---------- ۱۹۶
جذابیت شعارهای انقلاب اسلامی در دنیا و ضرورت تلاش جهت تحقق این آرمان ها ---------- ۱۹۷
استفاده مسئولان از فرصت ها برای تلاش بیشتر و برقراری عدالت در جامعه ---------- ۱۹۷
کار و تلاش، وظیفه مسئولان در قبال مردم به ویژه قشر مستضعف جامعه ---------- ۱۹۸
تلاش مسئولان برای انجام بهینه وظایف ---------- ۱۹۹

محفوظ بودن همت و تلاش مضاعف خالصانه، نزد خداوند ----- ۱۹۹
شیرینی و لذت انجام کار ----- ۲۰۰
اقتدار ایران اسلامی در گرو تلاش مضاعف برای سازندگی ----- ۲۰۱
همت و تلاش مضاعف با هدف جلب رضایت الهی ----- ۲۰۱
فصل یازدهم: آثار همت و تلاش ----- ۲۰۲
اشاره ----- ۲۰۲
همت و کار مضاعف، عامل شکست دشمنان ----- ۲۰۲
سرنوشت کشور در گرو همت و اراده مردم ----- ۲۰۳
پیشرفت ایران، مرهون اراده و پشتکار ----- ۲۰۴
شکست و پیروزی انسان در گرو اراده ----- ۲۰۴
تحقق شعار «ما می توانیم» با کار مضاعف ----- ۲۰۵
خودکفایی و پیشرفت های نظام جمهوری اسلامی، نتیجه تلاش مضاعف ----- ۲۰۵
پیشرفت ایران با همت جوانان مؤمن و انقلابی ----- ۲۰۶
احساس خطر دشمنان از پیشرفت های ملت های مسلمان ----- ۲۰۷
اقتدار بین المللی در گرو تلاش مضاعف ----- ۲۰۷
آینده روشن در گرو تلاش بیشتر ----- ۲۰۸
رحمت الهی، نتیجه تلاش؛ نه شانس ----- ۲۰۸
درباره مرکز ----- ۲۰۹

همت و تلاش در کلام امام خمینی رحمه الله و مقام معظم رهبری

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور : همت و تلاش در کلام امام خمینی رحمه الله و مقام معظم رهبری/ گردآوری جمعی از پژوهشگران.

مشخصات نشر : قم: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهشهای اسلامی، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری : ۱۶۳ ص.

فروست : مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما؛ ۱۶۱۶.

ویژه سال همت مضاعف ،کار مضاعف؛ ۶.

شابک : ۲۵۰۰۰ ریال:۹۷۸-۹۶۴-۵۱۴-۱۲۶-۲

وضعیت فهرست نویسی : فاپا

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع : خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸. -- دیدگاه درباره تلاش و تقلا

موضوع : خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران ، ۱۳۱۸ - -- نظریه درباره تلاش و تقلا

موضوع : اسلام و کار

موضوع : تلاش و تقلا -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع : بهره وری-- ایران

شناسه افزوده : صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهشهای اسلامی

رده بندی کنگره : DSR۱۵۷۴/۵ /ت۷۶ ه۸ ۱۳۸۹

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۸۴۲

شماره کتابشناسی ملی : ۲۰۳۳۹۲۰

ص:۱

اشاره

شمارگان: ۲۵۰۰

بها: ۲۵۰۰۰ ریال

نشانی: قم، بلوار امین، مرکز پژوهش¬های اسلامی صدا و سیما

تلفن: ۲۹۱۹۶۷۰ _ ۰۲۵۱ دورنگار : ۲۹۱۵۵۱۰

تهران: خیابان جام جم، ساختمان شهید رهبر، طبقه زیرزمین

تلفن: ۲۲۰۱۴۷۳۸ نمابر: ۲۲۱۶۴۹۹۷

info@irc.ir www.irc.ir

شابک: ۲-۱۲۶-۵۱۴-۹۶۴- ۹۷۸ / ۱۲۶-۵۱۴-۹۶۴-۹۷۸ :ISBN

ص:۲

بخش اول: همت و تلاش در کلام امام خمینی رحمه الله

اشاره

بخش اول: همت و تلاش در کلام امام خمینی رحمه الله

زیر فصل ها

فصل اول: تلاش در راه خدا (با نیت خالصانه)

فصل دوم: تلاش برای فراگیری معارف الهی و تربیت عالمان

فصل سوم: تلاش برای پاسداری از اسلام و انقلاب

فصل چهارم: تلاش برای خدمت در راه خدا و عمل به دستورهای خداوند

فصل پنجم: تلاش برای برپایی حکومت اسلامی

فصل ششم: تلاش برای تربیت نیروی انسانی متعهد

فصل هفتم: تلاش برای خودکفایی علمی و عملی

فصل هشتم: تلاش برای خودباوری فرهنگی

فصل نهم: تلاش برای بیداری مسلمانان

فصل دهم: تلاش برای خود کفایی نظامی

فصل یازدهم: تلاش برای خدمت به محرومان

بخش اول: همت و تلاش در کلام امام خمینی رحمه الله ۱

بخش دوم: همت و تلاش در کلام مقام معظم رهبری۳۵

فصل اول: جوان و فرهنگ کار و تلاش۳۷

فصل دوم: کار و تلاش در عرصه های علمی۵۰

فصل سوم: مردم و فرهنگ کار و تلاش۵۸

فصل چهارم: شرایط و لوازم فرهنگ کار و تلاش۶۹

فصل پنجم: عرصه های مختلف کار و تلاش۹۲

فصل ششم: ضرورت کار و تلاش۱۰۳

فصل هفتم: موانع کار و تلاش۱۱۴

فصل هشتم: نمونه های کار و تلاش۱۲۵

فصل نهم: ابعاد پیشرفت و تلاش۱۳۰

فصل دهم: نقش مسئولان برای گسترش فرهنگ کار و تلاش۱۴۰

فصل یازدهم: آثار همت و تلاش۱۵۸

بخش اول: همت و تلاش در کلام امام خمینی رحمه ا

ص:۵

فصل اول: تلاش در راه خدا (با نیت خالصانه)

اشاره

فصل اول: تلاش در راه خدا (با نیت خالصانه)

زیر فصل ها

تلاش برای خدایی بودن کوشش ها

عبادت بودن خدمت خالصانه به کشور

تلاش برای کسب رضایت الهی و رهایی از وابستگی

تلاش برای خدا با مبادی معنوی

تلاش برای خدایی بودن کوشش ها

تلاش برای خدایی بودن کوشش ها

جدیت کنید که کارهایتان برای خدا باشد، قیامتان للّه باشد: «أَعِظُکُم بِوَاحِدَهٍ أَن تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَی وَفُرَادَی».(۱)

قیام برای خدا شکست ندارد.

عبادت بودن خدمت خالصانه به کشور

عبادت بودن خدمت خالصانه به کشور

برای ما ننگ است که در ارزاقمان، دستمان را پیش امریکا دراز بکنیم. ما باید جدیت کنیم. خداوند به ما، هم زمین داده، هم آب داده است و هم برکات آسمانی هست. باید کار کنیم تا خودکفا باشیم، بلکه ان شاء اللّه صادرات هم داشته باشیم. شما برادرها الآن عبادتتان این است که کار بکنید. این عبادت است. همان طوری که فرض کنید آمدن به زیارت حضرت معصومه علیها السلام عبادتی است، کار کردن هم یک عبادتی است و شاید از بسیاری از مستحبات بالاتر باشد.(۲)

تلاش برای کسب رضایت الهی و رهایی از وابستگی

تلاش برای کسب رضایت الهی و رهایی از وابستگی

من معتقدم که شما و همه کسانی که به کاری اشتغال دارید، باید دو جهت را مراعات کنید: یکی اتکا به خدا و تلاش برای کسب رضایت او در جهت قطع هرگونه وابستگی این مملکت به اجانب است؛ چون برای جمهوری اسلامی

۱- صحیفه امام، ج ۵، ص ۱۶۶.

۲- همان، ج ۱۲، ص ۲.

ایران عیب است که دستش پیش دیگران دراز باشد. و دوم اینکه هیچ گاه از کارها مأیوس نشوید؛ چون همه چیز یک دفعه درست نمی شود و کارهای بزرگ باید به تدریج صورت گیرد و این بستگی به اراده انسان دارد. وقتی انسان اراده کرد، به پیش می رود. شما ببینید در همین قضایای انقلاب، عده ای می گفتند مگر می شود بدون اسلحه با آنها طرف شد؟ اما وقتی که ملت اراده کرد، موفق گردید. و اکنون شما کمرتان را محکم ببندید و آن افکاری که همه کارها را شرق و یا غرب باید انجام بدهد، از ذهنتان بیرون کنید و تصمیم بگیرید که همه را خودتان انجام دهید. الحمدللّه کشور ما جوان های بااستعداد و کارآمد زیاد دارد و کسی بالای سر آنها نیست که مانند زمان سابق نگذارد آنها در امور تخصصی مداخله کنند و یا آنها را در حد معمول کارگری نگه دارد. اکنون محیط برای فعالیت شما باز و زیاد است. و من دعا می کنم که شما در این کار بزرگی که بناست انجام بدهید، موفق باشید.(۱)

تلاش برای خدا با مبادی معنوی

تلاش برای خدا با مبادی معنوی

حکومت اسلامی یعنی آزادی، یعنی استقلال. این پشتوانه داشتن اجتماع شما به اراده اللّه تعالی موجب پیروزی شما تا اینجاست و اگر این دو جهت محفوظ بماند تا قیامتان به حق باشد_ «أَعِظُكُم بِوَاحِدَةٍ أَن تَقُومُوا لِلَّهِ.» _ برای خدا قیام کنید، نه برای شهوات نفسانیه؛ اگر انسان برای شهوات نفسانیه قیام بکند و برای خدا نباشد، این به جایی نمی رسد کارش. این بالاخره فَشَلْ می شود. چیزی که برای خدا نیست، دوام نمی تواند داشته باشد. کوشش کنید که قیام شما، این نهضتی که دارید، نهضت الهی باشد؛ للّه باشد. من نمی توانم باور کنم که کسی مبادی معنوی نداشته باشد و برای مردم کوشش کند. من اصلاً باورم نمی آید.(۲)

۱- همان، ج ۱۷، ص ۲۸۲.

۲- همان، ج ۵، ص ۵۱۰.

فصل دوم: تلاش برای فراگیری معارف الهی و تربیت عالمان

اشاره

فصل دوم: تلاش برای فراگیری معارف الهی و تربیت عالمان

زیر فصل ها

جدیّت در تربیت فقها

جدیّت در تحصیل علم و کسب معارف

جدیّت در تحصیل معنویات

کوشش در تربیت اسلامی

کوشش برای تزکیه و تعلیم با هم

تلاش در اسلامی کردن دانشگاه ها

جدیّت در تربیت فقها

جدیّت در تربیت فقها

اسلام تا آخر احتیاج دارد به این علما. این علما اگر نباشند، اسلام از بین می رود. اینها کارشناس های اسلام هستند و حفظ کردند اسلام را تا کنون و باید اینها باشند تا اسلام محفوظ بماند. اسلام با روشنفکر محفوظ نمی ماند. روشنفکرش آن است که آیه صریح قرآن را مسخره می کند. اسلام با شماها، با این طبقه تا اینجا رسیده است و باید شما با تمام جدیت، فقیه درست کنید، ملّا درست کنید؛ فقیه در همه چیز. منافات ندارد که فقیه باشد، دخالت در امور مسلمین هم بکند، هیچ منافات با هم ندارد.(۱)

جدیّت در تحصیل علم و کسب معارف

جدیّت در تحصیل علم و کسب معارف

عزیزانم، من شما را دوست داشته و همچون فرزندان خود می دانم؛ و همیشه شما را دعا می کنم و با نصیحتی مشفقانه و پدرانه، از شما فرزندان خوب و باوفای خودم می خواهم که بار امانت پدرانتان را، که میراث عزت و راه و رسم زندگی آنان بوده است، به خوبی بر دوش کشید؛ و تقوا و پاکی و پاک دامنی را پیشه کنید؛ و نظم در زندگی و تمامی مراحل آن حکم فرما سازید و با جدیّت به تحصیل علوم و کسب معارف و بهره وری از استعدادهای الهی خود بپردازید؛ و هیچ گاه سلاح

مبارزه با ظلم و استکبار و استضعاف را بر زمین نگذارید؛ و دوستی با دوستان خدا و دشمنی با دشمنان خدا را شعار خود سازید؛ و خود را از مردم پابرهنه و مستضعف و بی پناهی که تمامی عزت ما رهین منّت و خدمت آنان است، و شهیدان و جانبازان و اسرا و مفقودین نیز از همین قشرند، دور نسازید.(۲)

جدیّت در تحصیل معنویات

جدیّت در تحصیل معنویات

مادیتِ تنها سعادت ملت نیست. اینها در پناه معنویات سعادتند. معنویات مهم

۱- همان، ج ۱۵، ص ۲۱۹.

۲- همان، ج ۲۰، ص ۳۸.

است. بکوشید تا معنویات تحصیل کنید. علمِ تنها فایده ندارد، علم با معنویات علم است؛ ادب تنها فایده ندارد، ادب با معنویات. معنویات است که تمام سعادت بشر را بیمه می کند و کوشش کنید در تحصیل معنویات. در خلال علم که تحصیل می کنید، معنویات را تحصیل کنید. دانشگاه ها معنویت پیدا بکنند، مدارس معنویت پیدا بکنند، مکتب ها معنویت پیدا بکنند.(۱)

کوشش در تربیت اسلامی

کوشش در تربیت اسلامی

کوشش کنید شما که حالا منتسب به ولی امر عجل الله تعالی فرجه الشریف هستید، مکتب ولی امر را به آن توجه کنید که برای تربیت و تعلیم این انسان است که از حد حیوانیت برساندش به حد انسانیت و رشد انسانی پیدا کند و تربیت های انسانی پیدا کند و تعلیمات، تعلیمات صحیح باشد. خداوند همه شما را ان شاء اللّٰه موفق بدارد.(۲)

کوشش برای تزکیه و تعلیم با هم

کوشش برای تزکیه و تعلیم با هم

کوشش کنید که هر قدمی که برای علم برمی دارید، برای عمل ظاهری و برای اعمال باطنی، ایجاد تقوا در خودتان، ایجاد استقامت، امانت در خودتان بکنید که وقتی از دانشگاه ان شاء اللّٰه بیرون می آیید، یک انسانی باشید که هم معلومات داشته باشید و هم امانت د ار باشید. برای معلوماتتان، هم امانت دار باشید و هم تزکیه نفس کرده باشید؛ نفس خودتان را مهار کرده باشید.(۳)

تلاش در اسلامی کردن دانشگاه ها

تلاش در اسلامی کردن دانشگاه ها

کوشش کنید که در این دانشکده ها و دانشگاه ها که هستید، ایمان را در خودتان تقویت بکنید. ایمانی که هم در اینجا شما را شرافتمند می کند و هم در پیشگاه حق آبرو دارید و با آبرومندی وارد می شوید به حق تعالی.(۴)

۱- همان، ج ۷، ص ۵۳۴.
۲- همان، ج ۸، ص ۵۱۷.
۳- همان، ج ۹، ص ۳.
۴- همان، ج ۱۲، ص ۴۰۳.

فصل سوم: تلاش برای پاسداری از اسلام و انقلاب

اشاره

فصل سوم: تلاش برای پاسداری از اسلام و انقلاب

زیر فصل ها

جدیّت در حفظ و پیشرفت انقلاب

جدیّت در احیای اسلام

وظیفه بزرگ؛ تلاش در حفاظت از اسلام

جدیّت در حفظ امانت الهی

جدیّت در حفظ انقلاب با علم و ایمان

تلاش برای حفظ عوامل پیروزی

تلاش و کوشش همه افراد برای خدمت به کشور

مقاومت و دفاع از کیان اسلام و جمهوری اسلامی

جدیّت در حفظ و پیشرفت انقلاب

جدیّت در حفظ و پیشرفت انقلاب

... بنابراین ما الآن تکلیف همه مان این است که همه مان پاسدار اسلام هستیم، همه سرباز اسلام هستیم، و همه باید در این زمانی که قشرهای مختلفی در بین مردم افتاده اند و مفسده می کنند و می خواهند نهضت ما را متوقف کنند یا به عقب برگردانند، همه ما تکلیف داریم که جدیت کنیم که این نهضت جلو برود، و ان شاء اللَّه اسلام به آن طوری که باید، پیاده بشود، و همه نواقص به واسطه اسلام از بین برود.(۱)

جدیّت در احیای اسلام

جدیّت در احیای اسلام

و ما باید با تمام جدیت حق را زنده کنیم و اسلام را زنده کنیم و قرآن کریم را زنده کنیم و یک جمهوری اسلامی که حق است، متحقق کنیم تا اینکه تمام در زیر سایه حق زندگی کنیم و همه اهل حق باشیم.(۲)

وظیفه بزرگ؛ تلاش در حفاظت از اسلام

وظیفه بزرگ؛ تلاش در حفاظت از اسلام

همان طوری که انبیا شغلشان بزرگ بود، مسئولیتشان بزرگ بود، منتها آنها از زیر بار مسئولیت در می آمدند و می توانستند. و ماها باید جدّیت کنیم که

ص:۱۱

۱- همان، ج ۷، صص ۲۷۶ و ۲۷۷.

۲- همان، ص ۴۵۲.

آن قـدری که می توانیم توانایی خودمان را صـرف کنیم در حفظ اسـلام که الآن دست ما سپرده شده است. این امانت بزرگی که خدای تبارک و تعالی الآن به دست ما داده است، ما حفاظت کنیم این را.(۱)

جدیّت در حفظ امانت الهی

جدیّت در حفظ امانت الهی

جـدیت کنیم که این امـانتی که خـدای تبـارک و تعـالی به ما سپرده است و آن امانت روح است، امانت زنـدگی است، امانت حیات است، امانت اسـلام است، امانت قرآن است، اینها را پاسـداری کنیم از آن. و وقتی که وارد می شویم در محضـر خدای تبارک و تعالی، با روی سفید وارد بشویم .(۲)

جدیّت در حفظ انقلاب با علم و ایمان

جدیّت در حفظ انقلاب با علم و ایمان

ما باید با تمام قوا کوشش کنیم که این نهضت را به قوّت خودش حفظ کنیم و ما جلو برانیم این نهضت را، با شور و شعفی که مردم دارنـد؛ تا اینکه آن مراحل بعدی انجام بگیرد و بنابراین، یک بار سـنگینی به عهده ما و شـماست، اگر چنانچه درست راه بردیم و به آن شغلی که داشتیم، درست عمل کردیم و در کنار علم، ایمان را هم تقویت کردیم.(۳)

تلاش برای حفظ عوامل پیروزی

تلاش برای حفظ عوامل پیروزی

ما بایـد بفهمیم چرا پیروز شـدیم، این چرا را اگر فهمیـدیم، آن وقت بایـد کوشـش کنیم که همان چیزی که ما را پیروز کرده، حفظش کنیم. اگر حفظش نکنیم، همان است که یک لشـکر فاتحی آمده و نتوانسته بعدش حفظ کند. اکثر فتح هایی که شده است، نتوانسـتند حفظ کنند. بعد رفتند و رها کردند. حتی نادرشاه هم که رفت هندوستان را گرفت، آنجا دید نمی تواند حفظ کند، یک قراردادی کرد و برگشت.(۴)

ص:۱۲

۱- همان، ج ۹، صص ۴۷۵ و ۴۷۶.

۲- همان، ج ۱۲، صص ۳۱۱ و ۳۱۲.

۳- همان، ج ۷، ص ۹۸.

۴- همان، ج ۸، ص ۵۰۳.

تلاش و کوشش همه افراد برای خدمت به کشور

تلاش و کوشش همه افراد برای خدمت به کشور

امروز که بحمداللّه ایران به دست ایران و ایرانی اداره می شود و همه شئون کشور در دست خود ایرانیان و خود دل بستگان به اسلام، رهبری می شود؛ امروز روزی است که همه قشرهایی که در این کشور هستند، مسئول هستند. هیچ فردی از افراد این کشور، چه از نویسنده و روشنفکر و چه روحانی و چه دانشگاهی و چه ارتش و سپاهی و بسیج و عشایر و چه مردم بازار و مردم خیابان ها نمی توانند عذری پیدا بکنند به اینکه ما برای فلان عذر نتوانستیم به این کشور اسلامی خدمت کنیم. تمام عذرها را خدای تبارک و تعالی راهش را بسته و حجت را بر همه ما تمام کرده است و امروز ایران میدان کار است، میدان نبرد است با شیاطین، و میدان سازندگی جوانان است، و میدان خدمت به اسلام و خدمت به مسلمین و خدمت به مستضعفان جهان. هر کس در هر شغلی که به او پیشنهاد می شود، اگر شایستگی ندارد برای آن شغل، برای او صحیح نیست و جایز نیست که در آن شغل وارد بشود، و اگر شایستگی دارد برای آن، برای او صحیح نیست که شانه خالی کند. امروز ما احتیاج به همه گروه هایی که در کشور هستند، داریم و همه ملت ایران احتیاج به گروه های مختلف دارند و اسلام عزیز هم احتیاج به فعالیت همه شماها دارد. از طرف خدای تبارک و تعالی، عذرها منقطع است؛ راه را باز کرد، موانع را برطرف کرد، دشمنان را کنار گذاشت و میدان را برای فعالیت باز کرد و ما در این کشور، اسلام، در این کشور احتیاج به بسیاری از چیزها دارد که آنها که می توانند این احتیاج را رفع کنند و شایسته هستند، برای آنها عذری نیست که وارد نشوند.(۱)

مقاومت و دفاع از کیان اسلام و جمهوری اسلامی

مقاومت و دفاع از کیان اسلام و جمهوری اسلامی

شما که مسئولیت بسیار سنگینی به عهده تان می باشد، مطمئن و استوار به کار خودتان ادامه دهید؛ هر روز برنامه هایتان را بیشتر و بهتر توسعه دهید و

۱- همان، ج ۱۷، ص ۲۳۶.

کوشش نمایید تا برنامه های اصولی و منطبق با موازین اسلام، ارائه نمایید و حیثیت ملت و مذهب خودتان را حفظ کنید. باید برنامه ها بر اساس بینش و فرهنگ اسلام تنظیم شود. امیدوارم با دلی محکم و گرم در کاری که دارید، موفق شوید. امروز کشور مال خودتان است. امروز همه می دانند و می فهمند که برای خودشان کار می کنند، برای آتیه کشور خودشان. به خدا اعتماد کنید که هر چه داریم، از اوست و برای بندگان اوست. پس برای او و بندگان او خدمت کنید. خداوند همه شما را حفظ فرماید.(۱)

۱- همان، ص ۲۴۴.

فصل چهارم: تلاش برای خدمت در راه خدا و عمل به دستورهای خداوند

اشاره

فصل چهارم: تلاش برای خدمت در راه خدا و عمل به دستورهای خداوند

زیر فصل ها

کوشش در جهاد نفس

کوشش و خودسازی در جوانی

کوشش و تلاش برای استفاده از نعمت جوانی

تلاش در تقویت نیروی جسم و ایمان

تلاش در راه خدا؛ بالاترین توفیق

جدیّت در الهی بودن اعمال

تلاش برای خدمت خالصانه، نه با اغراض نفسانی

لزوم کوشش برای اقامه حق

کوشش در جهاد نفس

کوشش در جهاد نفس

عزیزان من کوشش و مجاهده کنید در راه نیل به حق و وصول به مقام عظمت و جلال او. این چند روز عمر بسیار زودگذر است، چه بهتر که صرف خدمت شود و فدای او گردد. از خداوند تعالی توفیق و تأیید همه را خواستارم و از خداوند تعالی مسئلت می نمایم که دنیا را در نظر همه ما حقیر فرماید و شوق لقای خود را در ما روزافزون نماید.(۱)

کوشش و خودسازی در جوانی

کوشش و خودسازی در جوانی

شما آقایان که نعمت جوانی را واجد هستید، چیزی نمی گذرد که به پیری خواهید رسید. نگذارید جوانی از دست برود و کوشش کنید در خدمت به خالق و خلق و جلب رضای مولا ــ جلّت قدرته ــ . در جوانی، تهذیب نفْس بسیار اسهل است از ایام پیری و ضعف که قدرت از دست می رود و ریشه اخلاق فاسده که اصلش از حب دنیا و نفس است، استحکام پیدا می

کند و تصفیه و تهذیب بسیار مشکل می شود. مجهز کنید خودتان را برای تحمل ناملایمات و سختی ها در راه خدای تعالی؛ ممکن است خدای نخواسته روزهای سختی پیش آید که اگر هم اکنون خود را مهیا نکنید، تحملش بسیار

۱- همان، ج ۲، ص ۱۰۰.

ناگوار و سخت باشد. کوشش کنید حب دنیا و شهرت و جاه را سرکوب کنید که این خطر در ایام پیری، بزرگ تر [این] مصایب است.(۱)

کوشش و تلاش برای استفاده از نعمت جوانی

کوشش و تلاش برای استفاده از نعمت جوانی

و شما که جوان هستید الآن و نعمت جوانی دارید الآن، کوشش کنید که یک فرد مؤثر باشید و کوشش کنید که این عمر را هدر ندهید که از دستتان برود. قدرتی که الآن شما دارید، این قدرت را که خدا به شما داده است، صرف خدا بکنید. امانتی است خدا داده؛ برای او صرف بکنید. برای او صرف کردن، این است که به خیر این جامعه باشد؛ به خیر کشور اسلامی باشد، برای قدرت اسلام باشد.(۲)

تلاش در تقویت نیروی جسم و ایمان

تلاش در تقویت نیروی جسم و ایمان

من از شما جوان ها، از شما ورزشکارها، که از آستان قدس آمدید، تشکر می کنم، و به دوستان اسلام و مسلمین و دوستان ولی عصر عج الله تعالی فرجه الشریف و ورزشکاران آستان قدس عرض می کنم که همان طوری که با ورزش قوّت جسمانی خودتان را تقویت می کنید، قوای روحانی تان را هم تهیه و تقویت کنید. همان طوری که کوشش می کنید که جسمتان قوی باشد، کوشش کنید که روحتان قوی باشد. آن قوّت روح و قوّت ایمان بود که شما را غلبه داد بر جنود شیطانی و بر طاغوت؛ و باید آن قوّت ایمان و قوّت باطنی، شما را غلبه بدهد بر جنود شیطانی که در باطن انسان، انسان را می خواهد اغوا کند. اصلاًح کنید حال خودتان را، همان طوری که تقویت می کنید جسم خودتان را.(۳)

تلاش در راه خدا؛ بالاترین توفیق

تلاش در راه خدا؛ بالاترین توفیق

من امیدوارم که خداوند همه شما را توفیق بدهد و همه ما را توفیق بدهد که برای خدا کار بکنیم، تا شکست در آن نباشد. این از همه توفیق ها بالاتر است

۱- همان، ص ۱۰۱.

۲- همان، ج ۴، ص ۳۲.

۳- همان، ج ۸، ص ۳۷۴.

که ما خودمان طوری بکنیم که کارهایمان برای او باشد. خدمت به ملت، خدمت به اوست. خدمت به مملکت خود شما، خدمت به خداست. مملکت، مملکت خداست. خدمت کردن برای اینکه ما محتاج به اجانب نباشیم، خدمت بزرگی است؛ خدمت الهی است؛ برای خداست. کوشش کنید که کارتان برای خدا باشد. وقتی برای خدا باشد، از هیچ چیز باک نداشته باشید؛ خدا همراه شماست. کسی که خدا همراهش است، از هیچ چیز نباید باک داشته باشد.(۱)

جدیّت در الهی بودن اعمال

جدیّت در الهی بودن اعمال

کوشش کنید که کارهایتان کارهای الهی باشد؛ برای خودنمایی نباشد؛ برای این نباشد که دیگران از شما تعریف کنند؛ برای این نباشد که از شما مدح و ثنا بکنند؛ برای خدا باشد. وقتی کار برای خدا باشد، آن کار نورانی است. هر مقداری از نماز را که توجه به خدا دارید، این مقدار نورانیت پیدا می کند و بالا می رود و هر مقداری که غافل هستیم، آن مقدار نورانیت ندارد و طرف ملکوت نمی رود. همه کارها این طوری است. فرق ما بین اولیا و دیگران، در صورت، هیچی نیست؛ گاهی وقت ها دیگران از اولیا خوش اندام تر هم بوده اند؛ در معناست فرق. فرق معنوی است. که دارند، اعمالشان با هم فرق دارد. از حیث معنویت یک ضربت علی «یَومَ الخَندَقِ أَفضَلُ مِن عِبَادَهِ الثَّقلَین».(۲)

تلاش برای خدمت خالصانه، نه با اغراض نفسانی

تلاش برای خدمت خالصانه، نه با اغراض نفسانی

نهادهایی که در ایران از خود ملت پیدا شد، اولش با یک قصد خالصی، الهی پیدا شد و ظاهر شد. اگر این قصد خالص در پیش شما کوچک بشود، دست خدا هم برداشته می شود. کوشش کنید که این نهادی که شما در آن خدمت می کنید و خدمت ارزنده ای هست، بسیار کوشش کنید که این خدمت در راه خدا باشد، خدمت به بندگان خدا، خدمت به بندگان مستضعف خدا که مورد

۱- همان، ج ۱۰، ص ۴۴۵.
۲- همان، ج ۱۲، ص ۶۱.

عنایت حق تعالی هستند. کوشش کنید خدمت برای مستضعف باشد، نه برای هواهای نفسانی و کوشش کنید که این خدمت آلوده نشود به بعض از کارهایی که ناپسند است. شیاطین در صددند که هر یک از این نهادهای اسلامی را لکه دار کنند. دست های خائنین در کار است. توطئه ها در کار است که این نهادهای اسلامی را به دنیا بر خلاف آنچه که هست، معرفی کنند. اگر ــ خدای نخواسته ــ در این نهادها یک کارهای بر خلاف موازین انجام بگیرد، فرصت دست بدخواهان می افتد و در بوق و کَرنا این مطلب را بزرگ می کنند و شما که برای خدا مشغول کار هستید، شما را بدنام می کنند.(۱)

لزوم کوشش برای اقامه حق

لزوم کوشش برای اقامه حق

اگر حق آمد، باطل خود به خود زاهق خواهد شد. ما باید کوشش کنیم که از خودمان گرفته تا برادرهای اسلامی و برادرهای دینی خودمان در همه کشورهای اسلامی، به حق توجه کنیم و حق را پیاده کنیم. مجرّد حرف نباشد که ما فقط یک شعاری بدهیم که حق آمد و باطل رفت. آمدن حق، شعار نیست. آمدن حق، عمل است. آمدن حق، نشان دادن به حسب اعتقادات و اخلاق و اعمال است؛ پیاده کردن همه احکام الهی است. اگر احکام الهی در یک ملت پیاده بشود، باطل از آن ملت کوچ می کند و اگر در همه ملت های اسلامی، احکام الهی ــ اخلاقی که سفارش شده است، اخلاق انسانی، عقاید ایمانی پیاده بشود، خود به خود باطل زاهق می شود.(۲)

۱- همان، ص ۴۴۸.

۲- همان، ج ۱۳، ص ۱۶۳.

فصل پنجم: تلاش برای برپایی حکومت اسلامی

اشاره

فصل پنجم: تلاش برای برپایی حکومت اسلامی

زیر فصل ها

جدیّت در برپایی حکومت اسلامی

جدیّت در اجرای احکام اسلامی

جدیّت در امر به معروف

تلاش همه جانبه برای تحقق اسلام

جدیّت در برپایی حکومت اسلامی

جدیّت در برپایی حکومت اسلامی

آرزوی ما این است که اسلام را آن طور که در صدر اسلام بود، پیاده کنیم. آن طوری که در زمان خود رسول اللّه صلی الله علیه و آله بود، پیاده بکنیم. و این محتاج به جدیت تام است در همه اقشار. الآن یک مسئولیت بزرگی به دوش همه ما هست. من که یک طلبه هستم و در قم هستم و شما آقایانی که در مراکز حساس هستید، مسئولیت دارید؛ یعنی به جایی رسیده است که اگر چنانچه ما سستی بکنیم، ممکن است آن ریشه ها تقویت بشوند، رشد پیدا بکنند، به هم متصل بشوند و غائله بار بیاورند. اگر نتوانند هم توفیق پیروزی پیدا بکنند، لکن غائله می توانند ایجاد کنند که زحمت برای مملکت ما ایجاد کنند؛ و ما اگر چنانچه سستی بکنیم، ممکن است که آنها روابطشان را با هم درست بکنند و لا اقل برای ما، برای شما، زحمت ایجاد بکنند.(۱)

جدیّت در اجرای احکام اسلامی

جدیّت در اجرای احکام اسلامی

الآن وظیفه ما این است که هر کدامان، در هر جا که هستیم و در حدی که هستیم، ما جدیت کنیم که قوانین اسلام را از خودمان شروع کنیم .(۲)

۱- همان، ج ۸، ص ۱۲۵.

۲- همان، ص ۲۸۳.

جدیّت در امر به معروف

جدیّت در امر به معروف

کوشش کنید که احکام اسلام را هم عمل کنید؛ و هم وادار کنید که دیگران عمل کنند. همان طوری که هر شخص و هر فردی موظف است که خودش را اصلاح کند، موظف است که دیگران را هم اصلاح کند. اصل «امر به معروف و نهی از منکر» برای همین است که جامعه را اصلاح کند.(۱)

تلاش همه جانبه برای تحقق اسلام

تلاش همه جانبه برای تحقق اسلام

باید ما کوشش کنیم برای این مقصد بزرگ؛ این مقصدی که انبیا دنبال این مقصد بودند و تا آخر هم دنبال این مقصد بودند و به پیش رفتند. ماها باید به تبعیت از انبیای خدا، به تبعیت از اولیای خدا، این مکتب را به پیش ببریم؛ و ان شاء اللّٰه این مملکت را الگویی قرار بدهیم .(۲)

ص:۲۰

۱- همان، ج ۱۰، ص ۲۶۸.

۲- همان، ص ۴۴۱.

فصل ششم: تلاش برای تربیت نیروی انسانی متعهد

اشاره

فصل ششم: تلاش برای تربیت نیروی انسانی متعهد

زیر فصل ها

تلاش برای تربیت نیروی انسانی متعهد و سالم

تلاش زنان برای تحصیل فضایل اخلاقی و تربیت فرزندان با ایمان

جدیّت در تربیت نسل با ایمان و اراده

کوشش برای استقلال

تلاش برای استقلال روحی و خودباوری

تلاش جوانان برای دانش آموزی

تلاش برای تربیت نیروی انسانی متعهد و سالم

تلاش برای تربیت نیروی انسانی متعهد و سالم

بایـد بـا کوشـش همه اقشار، خصوصاً آنهایی که معلم هسـتند، در دانشـگاه ها اسـتاد هسـتند [، نیروی انسانی درست شود]. در دبیرسـتان ها، در دبسـتان ها، از همان اول که بچه ها تحویلشان داده می شود، باید مسئول تربیت آنها باشند. مشغول این باشند که اینها را تربیت کنند، یک تربیت صـحیح اسـلامی؛ که در تربیت صـحیح اسلامی همه [خصوصیات] است. یعنی یک مُسْلم اگر همان طوری که اسـلام می خواهد بزرگ بشود، این ممکن نیست که به مملکت خودش خیانت بکند؛ ممکن نیست که به برادر خودش، به همسـایه خودش، به همشـهری خودش، به یک آدم غریبه خیانت بکنـد. اصـلاً خیانت منتفی می شود. ما باید کوشش کنیم که افراد صالح درست بکنیم .(۱)

تلاش زنان برای تحصیل فضایل اخلاقی و تربیت فرزندان با ایمان

تلاش زنان برای تحصیل فضایل اخلاقی و تربیت فرزندان با ایمان

شما بانوان در ایران ثابت کردید که در پیشاپیش این نهضت قدم برداشتید. شـما سـهم بزرگی در این نهضت اسلامی ما دارید. شما در آتیه برای مملکت ما پشـتوانه هستید. از شماست که مردان و زنان بزرگ تربیت می شود. در دامن شما، مردان و بانوان بزرگ تربیت می شود. شماها عزیز ملت هستید؛ پشتوانه

۱- همان، ج ۶، ص ۴۷۷.

ملت هستید. شماها در تحصیل کوشش کنید که برای فضایل اخلاقی، فضایل اعمالی مجهز شوید. شما برای آتیه مملکت ما جوانان نیرومند تربیت کنید. دامان شما یک مدرسه ای است که در آن باید جوانان بزرگ تربیت بشود. شما فضایل تحصیل کنید تا کودکان شما در دامن شما به تربیت برسند.(۱)

جدیّت در تربیت نسل با ایمان و اراده

جدیّت در تربیت نسل با ایمان و اراده

خواهران من، کوشش کنید که فرزندان خودتان را خوب تربیت کنید؛ کوشش کنید که فرزندان خودتان را با ایمان و با اراده تربیت کنید؛ کوشش کنید که فرزندانی تحویل جامعه بدهید که برای اسلام مفید باشند. فرزندان، از مادران بیشتر حرف را قبول می کنند؛ دل بستگی فرزندان به مادران از هر کس دیگر بیشتر است؛ شما بهتر می توانید بچه ها را تربیت کنید. بچه هایی که الآن در دامن شما هستند، فردا در جامعه هستند؛ مقررات مملکت ممکن است به دست آنها باشد. اگر شما آنها را اسلامی، مؤمن، متقی بار بیاورید، ممکن است کشور شما را نجات بدهند.(۲)

کوشش برای استقلال

کوشش برای استقلال

امید است خداوند تعالی به همه مسلمین، خصوصاً شما دانشجویان عزیز که سرمایه معنوی مملکت هستید، توفیق خدمت به اسلام و کشور اسلام عنایت فرماید؛ و با کوشش و سعی همه، دست اجانب را از این کشور قطع فرماید. شما جوانان محترم کوشش کنید روح ایمان به خدای تعالی را در خود و دیگران تقویت نمایید که در سایه آن، از ممالك اسلامی بتوانید دفاع کنید.(۳)

۱- همان، ص ۵۲۱.

۲- همان، ج ۸، ص ۱۱۷.

۳- همان، ج ۲، ص ۴۴.

تلاش برای استقلال روحی و خودباوری

تلاش برای استقلال روحی و خودباوری

باید کوشش کنید آنچه را از دست داده اید در طول مدت حکومت های دست نشانده که مهم تر از همه استقلال روحی است که لازمه اش احساس حقارت در مقابل حکومت های جور است، بازیابید. باید فداکاری کنید در ارجاع مجد و عظمت اسلام که مهمش عظمت معنوی آن است تا در پناه حکومت عدل الهی همه طبقات در رفاه و آسایش زندگی کنند.(۱)

تلاش جوانان برای دانش آموزی

تلاش جوانان برای دانش آموزی

فرزندان عزیزم! دیگر این شمایید که باید هر چه بیشتر کوشش کنید تا نهال آزادی و استقلال کشور را آبیاری کنید. فردای شما فردای دشواری است که اگر مجهز به علم و تقوا و شعور انقلابی ـ اسلامی شدید، پیروزی تان حتمی است و اگر خدای نکرده در این مرحله کوتاهی کنید، مسئولیت آن به عهده خود شماست. هرگز اجازه ندهید که عده ای معدود، چون گذشته تلخ روزهای استبداد، بر شما حکومت کنند. اصل دموکراسی اسلامی را فراموش نکنید.(۲)

۱- همان، ص ۳۴۷.

۲- همان، ج ۶، ص ۱۹۳.

فصل هفتم: تلاش برای خودکفایی علمی و عملی

اشاره

فصل هفتم: تلاش برای خودکفایی علمی و عملی

زیر فصل ها

ضرورت تلاش برای خودکفایی کشور

کوشش در تعلیم و تربیت نیروهای فکری و افراد ماهر

تلاش برای خودکفایی و مقابله با دشمن

تلاش برای خودکفایی کشاورزی و صنعتی

تلاش و جدیّت برای رفع محاصره اقتصادی

تلاش برای خودکفایی و رهایی از وابستگی

جهاد در راه خودکفایی کشور

کوشش برای استقلال

کوشش در علم آموزی و کسب تخصص ها

لزوم تلاش همگانی در ترویج کشاورزی

خودکفایی اقتصادی، مهم ترین مسئولیت ملی

وابستگی اقتصادی، ریشه دیگر وابستگی ها

وابستگی اقتصادی، ریشه دیگر وابستگی ها

تلاش همگانی برای قطع وابستگی

ضرورت تلاش و اراده برای استقلال کشور

خودباوری و اتکا به خویشتن

ضرورت تلاش برای خودکفایی کشور

ضرورت تلاش برای خودکفایی کشور

ما اگر بخواهیم که یک مملکت مستقل باشیم، باید همه چیز، در همه چیزمان، جدّیت کنیم که خودکفا باشیم. مریض ما دیگر خارج نرود. چیزهایی که ما خودمان می توانیم درست کنیم، خودمان درست کنیم و هر چیز را می توانید، درصدد [باشید] وقتی «انسان» باشد، می تواند درست کند؛ می تواند همچو کاری را بکند.(۱)

کوشش در تعلیم و تربیت نیروهای فکری و افراد ماهر

کوشش در تعلیم و تربیت نیروهای فکری و افراد ماهر

باید دانشگاه جدّیت کند به اینکه افرادی را همچو بار بیاورد، همچو تربیت و تعلیم بکند، که احتیاج را از خارج سلب بکنند اینها. طبیبش طبیب خودمان باشد، و ما احتیاج نداشته باشیم به طبیب خارج یا رفتن به خارج. وقتی می خواهد یک لوزه ای را عمل کند _ در رژیم سابق لوزه یکی از بچه هایش، نمی دانم، یا از بستگانش را می خواست عمل کنند _ از اروپا می آورند که لوزه اش را عمل کنند. یک همچو وضعی را می خواستند به ما و به دنیا این طور نمایش بدهند که ما یک طبیب لوزه نداریم. و حال آنکه خوب، این را که داریم. این طور می خواستند ما را در خارج نمایش بدهند و مأمور بودند

۱- همان، ج ۱۰، ص ۴۳۶.

که این طور بکننـد که ما را یک مردمی که اصـلاً از هیـچ چیز اطلاع نـداریم، مملکت ما آسـفالت هم نمی تواند درست کند، یـک راه سـازی هم نمی توانـد بکنـد، مملکت مـا یک بنا هم نمی توانـد درست کنـد. بناهای شـرق، همین مـدرسه فیضـیه که ملاحظه می کنید، در این دری که از مدرسه فیضیه وارد می شوند به صحن، یک حاشیه ای آن بالا دارد با یک _ آن وقت ها که من دیدم، حالا که مدت هاست ندیده ام _ تا کاشی کاری، آن وقت که ما قم بودیم در سی سال، چهل سال پیش از اینکه مـا اینجـا بودیم و نرفته بودیم بیرون و این بسـاط نبود، برای من نقل کردنـد که از متخصصـین خارجی آمدنـد و این را دیـدند گفتند این دیگر قابل این نیست که کسـی بتواند مثل این درست کند؛ برای اینکه این رنگ آمیزی که در این شده، هر یک از این رنگ ها یک مقـدار حرارت خاص می خواهـد؛ که زیادش از بین می برد؛ کَمَش نمی رسانـد او را و اینها پهلوی هم اینها را که گذاشـتند این طور هست، نمی توانیم مـا دیگر درست کنیم. اساتیـد مـا این طور بودنـد. بنّاهای ما، کاشـی کاری ما، این طور بوده که آنها تصـدیق می کردنـد که ما نداریم مثل این. طب ما را در اروپا تا حالا هم شاید طب ابوعلی را و رازی را، در اروپا حالا هم شایـد تـدریس بکنند. مع الأسف ما آنها را کنار گذاشتیم، مفاخر خودمان را کنار گذاشتیم، چسبیدیم به آنها! تا ما از این وابسـتگی درنیاییم، امید اینکه ما یک اسـتقلال صحیحی، یک مملکتی که بتوانیم به آن بگوییم یک مملکت مستقل، نباید داشته باشیم.(۱)

تلاش برای خودکفایی و مقابله با دشمن

تلاش برای خودکفایی و مقابله با دشمن

بایـد کارخـانه های ما خودکفا بشود و بایـد صـنایع را خود این مردم، خود این توده های مردم، صـنایع را رشـد بدهنـد. و باید دانشگاه ها خودکفا بشوند که

ص:۲۵

۱- همان، صص ۴۳۶ و ۴۳۷.

احتیاج به دانش غرب نداشته باشند. بنا از اول هر امری این است که انسان اراده کند یک مطلبی را همچو نترسانندش که نتواند اراده بکند، قبلاً ما را همچو از دستگاه مثلاً سلطنت ترسانده بودند که اراده نمی کردیم مخالفت را. نمی توانستیم اراده کنیم که مخالفت کنیم. احتمال نمی دادیم که ما بتوانیم مخالفت کنیم. لکن خدای تبارک و تعالی، خواست و شما اراده کردید و شد. حالا هم همین طور است. نترسید از غرب. اراده کنید.

دانشمندهای ما نترسند از غرب. اساتید دانشگاه ما نترسند از غرب و جوانان ما نترسند و اراده کنند که در مقابل غرب قیام کنند، و شرق اراده کند که در مقابل غرب قیام کند.

خداوند ان شاء اللَّه شما جوان ها را برای اسلام نگه دارد و همه اشخاصی که در بنیاد مستضعفین هستند و همه دانشجوهای عزیز و همه قشرهای ملت را خداوند حفظ کند و با قدرت ان شاء اللَّه به پیش بروید و پیروز خواهید شد.(۱)

تلاش برای خودکفایی کشاورزی و صنعتی

تلاش برای خودکفایی کشاورزی و صنعتی

الآن مهم این است که کشاورزی باید چندین برابر سابق باشد. دولت باید کمک بکند و مردم باید جدّیت بکنند. من امیدوارم که در این سالی که می آید، به کوشش شماها، به کوشش جوان های ما، کشاورزی های ما، کارهای کشاورزی ما همچو بشود که ما محتاج نباشیم به دیگران در خوراکمان. همین طور کارخانه ها کارها را انجام بدهند، خودشان راه بیندازند کارخانه را. شما خودتان باید انجام بدهید کار خودتان را. هی منتظر این نباشید که یکی دیگر بیاید شما را اداره کند. خودتان اداره کنید خودتان را. من امیدوارم که همه این کارها به دست خودتان بشود و هیچ به خودتان خوفی راه ندهید. ما آن

۱- همان، ج ۱۲، ص ۸.

قـدرت هـای بزرگ را هُـل دادیـم و بیرونشـان کردیـم و کســی نمی توانـد شــما را ان شـاء اللّه، دیگر هُـل بدهـد از مملکت خودتان.(۱)

تلاش و جدیّت برای رفع محاصره اقتصادی

تلاش و جدیّت برای رفع محاصره اقتصادی

آن روزی که این ملت فهمیـد که اگر ما جـدیت نکنیم برای کشاورزی مان، جدیت نکنیم برای صـنعت نفتمان، جدیت نکنیم برای کارخانه های خودمان، از بین خواهیم رفت و کسی نیست که به ما بدهد، وقتی این احساس پیدا شد در یک ملتی که من خودم بایـد هر چیز می خواهم تهیه کنم، دیگران به من نمی دهند؛ این احساس اگر پیدا شد، مغزها به راه می افتد و متخصـص پیـدا می شود در هر رشـته ای و بازوهایی که هر عملی را می تواننـد انجام بدهنـد، به کار می افتنـد [و] کشاورزی را خودشان درست می کنند؛ کارخانه ها را خودشان راه می اندازند.

چنانچه می بینید که کارخانه ها را راه انداخته اند خودشان. در تلویزیون هم گاهی دیده می شود که خود، راه انداخته اند و یا ابتکـاراتی کرده انـد اینهـا. این ابتکـارات از برکـات این محاصـره اقتصـادی بود. اگر ما هر چیزی می خواستیم، می فرسـتادند، جوان هـای مـا دیگر نمی رفتنـد دنبـال اینکه خودمـان بکنیم. هست دیگرا! می خواهیم چه کنیم. این محاصـره اقتصـادی را که خیلی از آن می ترسند، من یک هدیه ای می دانم برای کشور خودمان.(۲)

تلاش برای خودکفایی و رهایی از وابستگی

تلاش برای خودکفایی و رهایی از وابستگی

خودکفا باشـیم؛ خودکفایی را با تبلیغات نمی شود کرد، با کار می شود کرد. رعیت بایـد کار بکنـد، کشاورز بایـد کشاورزی بکند، دامدارها باید دامداری بکنند و باغبان ها باید باغبانی بکنند و دانشمندان باید به طور شایسته دانش

۱- همان، ج ۱۳، صص ۳۳۵ و ۳۳۶.

۲- همان، ج ۱۴، صص ۱۱۴ و ۱۱۶.

خودشان را به دانشجویان منتقل بکنند. و دانشگاه که در رأس امور هست و تقدیرات یک کشوری، مقدرات یک کشوری بسته به وجود آنهاست، باید جدیت بکنند که روی خودشان را از غرب و شرق برگردانند و به صراط مستقیم، به سوی کعبه آمال، به سوی خدای تبارک و تعالی توجه کنند و جوانان را بسازند برای آتیه این کشور. و من امیدوارم که همه ما موفق بشویم به خدمت. شمایی که در صنایع هستید، صنعت را تقویت کنید. آقایانی که در جاهای دیگر هستند، آن کارهایی که به آنها محول است، تقویت بکنند. مبلغین تبلیغ خودشان را توسعه بدهند و دانشمندان دانش خودشان را توسعه بدهند و منتقل کنند و ننشینند دنبال هم صحبت بکنند و بگویند که حالا که ما داخل کار نیستیم، پس باید کارشکنی هم بکنیم.(۱)

جهاد در راه خودکفایی کشور

جهاد در راه خودکفایی کشور

می خواهید آن قید و بندهایی که برای کشور شما در زمان طاغوت درست شده بود، از آنها همان طور که رهایی پیدا کردید، رها باشید تا آخر، و این با جدیت خود شماست، با تلاش خود شماست برای همه کارها. هر کس در هر کاری که مشغول است، چه در دانشگاه ها که مشغول دانش هستند، و چه در صحراها و بیابان ها که مشغول کشاورزی هستند و چه در جبهه ها که مشغول فعالیت هستند، و چه در کارخانه ها که مشغول جهاد هستند، همه در جهاد در راه خدا هستند، و باید این جهاد را به آخر برسانند، و ان شاء اللَّه به آخر می رسد. شما اراده کنید خدای تبارک و تعالی عنایت می کند به شما، و شما مصمم باشید که خودتان برای کشور خودتان باشید و برای رفاه حال همه کشورهای تحت سلطه ان شاء اللَّه.(۲)

ص:۲۸

۱- همان، ج ۱۷، ص ۲۴۱.
۲- همان، ج ۱۸، ص ۱۹۱.

کوشش برای استقلال

کوشش برای استقلال

امید است خداوند تعالی به همه مسلمین، خصوصاً شما دانشجویان عزیز که سرمایه معنوی مملکت هستید، توفیق خدمت به اسلام و کشور اسلام عنایت فرماید؛ و با کوشش و سعی همه، دست اجانب را از این کشور قطع فرماید. شما جوانان محترم کوشش کنید روح ایمان به خدای تعالی را در خود و دیگران تقویت نمایید که در سایه آن، از ممالک اسلامی بتوانید دفاع کنید.(۱)

کوشش در علم آموزی و کسب تخصص ها

کوشش در علم آموزی و کسب تخصص ها

باید کوشش در راه علم و به دست آوردن تخصص در رشته های مختلفه اساس فعالیت دانشجویان عزیز باشد؛ که نیازمندی های میهن به دست خود آنها برآورده و کشور ما با کوشش شما خودکفا شود.(۲)

لزوم تلاش همگانی در ترویج کشاورزی

لزوم تلاش همگانی در ترویج کشاورزی

این همه خرابی ها که هست و این همه گرفتاری هایی که هست الآن برای ملت شما _ که مع الأسف گنج ها زیر پایشان بود و خودشان گرسنگی می خوردند، ذخیره ها زیر پایشان بود خودشان نشسته بودند گرسنگی می خوردند، و این طور برنامه بود_ حالا_ که این مملکت مال خودتان شده است، حالا باید کوشش بکنید، خصوصاً در امر زراعت باید کوشش بکنند، سستی به خرج ندهند. اگر بخواهند سستی به خرج بدهند در امر کِشت و زرع و اینها، باز ما این پیوستگی که به امریکا و سایر جاها داشتیم، این را باز هم باید ادامه بدهیم.(۳)

۱- همان، ج ۲، ص ۴۴.

۲- همان، ج ۱۰، ص ۸۰.

۳- همان، ۳۳۳.

خودکفایی اقتصادی، مهم ترین مسئولیت ملی

خودکفایی اقتصادی، مهم ترین مسئولیت ملی

این وابستگی اقتصادی، آن هم در این رشته، موجب این می شود که ملت ایران، مملکت ایران، تسلیم بشود به دیگران. اگر امریکا موفق بشود در این مطلبی که الآن پیش آورده است که همه قدرت ها را دور خودش جمع کند و حصر اقتصادی بکند نسبت به ایران، ان شاء اللّه موفق نمی شود. لکن ما باید طرف احتیاط را بگیریم. اگر خدای نخواسته، موفق بشود و ایران را در حصر اقتصادی از جهات مختلفه قرار بدهد که یک جهتش هم همین قضیه خواربارهایی است که ما احتیاج به آن داریم، خوب، ما قاعدتاً نمی توانیم دیگر مقاومت کنیم و این یک ضربه ای است که به نهضت ما می خورد که ضربه به اسلام است. پس تکلیف همه ماها هست که هر کس به هر مقداری که قدرت دارد در این امر کوشش کند.

در امر زراعت، در امر دامداری، هم دولت باید کمک کند و هم مردم باید به هم کمک کنند و هم کار بکنند مردم. مردم باید مشغول کار بشوند. یک مملکتی است که احتیاج به نیروی کار دارد اگر این نیرو به خدمت دیگری کشیده بشود _ به کارهای دیگر کشیده بشود _ این موجب این می شود که نتوانند این حاجتی که ملت دارد برآورده کنند.(۱)

وابستگی اقتصادی، ریشه دیگر وابستگی ها

وابستگی اقتصادی، ریشه دیگر وابستگی ها

باید کوشش کنیم و اقتصاد خودمان را خودمان اداره بکنیم. حالایی که ما در مقابل یک همچه قدرت شیطانی واقع شدیم و او هم تهدید کرده است که ما همه کشورهای دنیا را تجهیز می کنیم که در را به سوی شما ببندند، ما در عین حالی که اعتقادمان این است که حرفی است و واقعیت نخواهد پیدا کرد، لکن اگر ما یک درصد احتمال هم بدهیم باید قیام کنیم. باید غافل نباشیم از اینکه دشمن نمی تواند بکند. خوب، شاید یک وقت شد.

۱- همان، ج ۱۱، ص ۴۱۴.

برای آن روز شاید باید همه قشرهای ملت؛ هر کس هر جوری که می تواند یک تولیدی بکند، که مثلاً باغدارها می توانند تولید بکنند، دامدارها می توانند تولید بکنند و کشاورزها می توانند تولید کنند، اشخاص می توانند کمک کنند به کشاورزها، کارخانه ها می توانند تولید کنند، کارخانه های خصوصی که زیاد بود در ایران، و مع الأسف از بین رفته بود و دارد می رود، اینها همه قیام کنند برای اینکه، یک مملکت را از این اقتصاد نجات بدهند.(۱)

وابستگی اقتصادی، ریشه دیگر وابستگی ها

وابستگی اقتصادی، ریشه دیگر وابستگی ها

اگر مملکت شما در اقتصاد نجات پیدا نکند، وابستگی اقتصادی داشته باشد، همه جور وابستگی ها دنبالش می آید. وابستگی سیاسی هم ما پیدا می کنیم. وابستگی نظامی هم پیدا می کنیم. برای اینکه وقتی ما چیزی نداشته باشیم که استفاده ازش بکنیم، دستمان را دراز کنیم طرف امریکا. او می تواند به ما تحمیل کند همه چیز را. ما وقتی می توانیم که زیر بار او نرویم که در این قضیه قدرتمند باشیم. یک وقت او تشر بزند می گوییم نه، ما احتیاجی نداریم. حالا هم به او می گوییم که ما احتیاج خودمان را سلب می کنیم. خودمان می رویم سراغ کار.(۲)

تلاش همگانی برای قطع وابستگی

تلاش همگانی برای قطع وابستگی

باید کوشش کنیم، همه ملت کوشش کنند، همه ملت کوشش کنند، هر کس در هر جا که هست کوشش کند. و کوشش این باشد که ما باید وابسته نباشیم. اگر دهقان های ما در صحراها و در هر کجا که هستند این معنا را بفهمند که کوشش باید کرد تا وابسته نبود و هر کس وابسته است، اسیر است و ممکن است که اسارتش زیادتر بشود. اگر آنها در بیابان ها این معنا را

۱- همان، ص ۴۲۶.

۲- همان.

احساس کنند، اراده می کنند که وابسته نباشند، و اراده می کنند که ارزاق خود مملکت را خودشان تهیه کنند و اگر در کارخانه های ما این معنا را متنبّه بشوند که ما باید وابسته نباشیم و ما باید خودمان برای خودمان کار انجام بدهیم، آنها کوشش می کنند که کارخانه ها را بهتر راه ببرند و اشخاصی که مغز تفکر صنعتی دارند این مغزها را به کار می اندازند و بعد از اینکه فهمیدند که باید برای خودمان کار بکنیم و باید صنعت را هم _ چه صنعت بزرگ، چه صنعت کوچک را _ خودمان باید درست بکنیم، این مبدأ عمل می شود که بعد از آن بیداری و این اراده راه بیفتند و مشغول بشوند و تفکر کنند و مغزها را به کار بیندازند و کار خودشان را خودشان انجام بدهند.(۱)

ضرورت تلاش و اراده برای استقلال کشور

ضرورت تلاش و اراده برای استقلال کشور

شما متوقع نباشید که همین امروز بتوانید طیّاره درست کنید. میگ درست کنید. البته الآن نمی شود، اما مأیوس نباشید از اینکه می توانیم درست کنیم. باید بیدار بشوید، بروید دنبال اینکه آن صنایع پیشرفته را خودتان درست بکنید. وقتی این فکر در یک ملتی پیدا شد و این اراده در یک ملتی پیدا شد، کوشش می کند و دنبال کوشش این مطلب حاصل می شود. یأس از جنود ابلیس است، یعنی شیطان ها انسان را به یأس وامی دارند. همین ابلیس هایی که می بینید در طول تاریخ ملت های ضعیف را مأیوس کرده اند. همین هایی که به ملت های ضعیف تزریق کردند که ما هیچ نمی دانیم و هیچ نمی توانیم. همین هایی که به ملت های ضعیف به واسطه وابستگی شان به خارج گفتند که ما باید غربی باشیم. ما ارتشمان هم باید از غرب برایش یک کسی بیاید. کارخانه هایمان هم باید از غرب بیاید راهش بیندازد. ما باید این جنود ابلیس را کنار بزنیم. و امید، که از جنود اللَّه است در خودمان زنده بکنیم. به

ص:۳۲

۱- همان، ج ۱۳، ص ۱۶۳.

خودمان امیدوار باشیم. تکیه به اراده خودمان بکنیم. تبع اراده دیگران نباشیم. لکن همه با هم مجتمعاً این اراده را بکنیم تا کار انجام بگیرد. آنهایی که در ارتش هستند، در قوای مسلّح هستند، با هم هماهنگ باشند و با هم بخواهند که ارتششان قوی باشد و ارتششان قوای مسلّحه شان را خودشان اداره کنند و می توانند و می بینید که توانستند و می توانند و آنهایی که در کارخانه ها هستند و در کارگاه ها هستند و در امور صنعتی هستند، خودشان بگویند ما خودمان می کنیم و می توانیم. امید در خودتان ایجاد کنید.(۱)

خودباوری و اتکا به خویشتن

خودباوری و اتکا به خویشتن

اینها الآن درصدد این هستند که آن مسئله را باز پیش بیاورند: مسئله اینکه ما خودمان نمی توانیم؛ ما خودمان متخصص نیستیم؛ ما خودمان تحصیلاتمان ناقص است. این مسئله را پیش بیاورند. آن ممالکی که توانستند مثل ژاپن، ژاپن ــ خوب ــ اول چیزی نبود. کوشش کردند. تا اینکه حالا با امریکا مقابله می کند. بسیاری از [مصنوعات] او در امریکا فروش می رود. خوب، یک امری نشدی را شد کردند. یا هندوستان که الآن پیش رفته است، برای این است که این فکر را در خودش پیش آورده است که ما نباید وابسته باشیم.(۲)

ص:۳۳

۱- همان، ص ۵۳۷.

۲- همان، ج ۱۴، ص ۱۱۸.

فصل هشتم: تلاش برای خودباوری فرهنگی

اشاره

فصل هشتم: تلاش برای خودباوری فرهنگی

زیر فصل ها

جدیّت در معرفی مفاخر ایرانی

خودباوری و اتکا به خویشتن

تلاش در بازگشت به ارزش ها و زدودن فرهنگ غرب

جدیّت در معرفی مفاخر ایرانی

جدیّت در معرفی مفاخر ایرانی

شما جوان ها، شماهایی که جوان ها را تربیت می کنید، درصدد این باشید که اولاً مغزهای آنها را از این چیزی که پُر کردند از آنها، این مغزهایی که پُر شده است از اینکه مغز شرقی را برداشتند، جایش مغز غربی گذاشتند، شست وشو کنید. به آنها حالی کنید که شما خودتان مفاخر داشتید، خودتان فرهنگ دارید، خودتان همه چیز دارید. و به آنها حالی کنید که باید خودتان هر کاری را بکنید. ما اگر خودمان یک امر ناقص هم داشته باشیم، بهتر از این است که [پیش] دشمنمان دست دراز کنیم و یک امر کامل از آنها بگیریم. من متأسفم از اینکه ما پیش دشمن هامان باید برویم و اظهار احتیاج بکنیم.(۱)

خودباوری و اتکا به خویشتن

خودباوری و اتکا به خویشتن

و عمده این است که ما باور کنیم که خودمان می توانیم. اول هر چیزی، این باور است که می توانیم این کار را انجام بدهیم. وقتی این باور آمد، اراده می کنیم. وقتی این اراده در یک ملتی پیدا شد، همه به کار می ایستند، دنبال کار می روند. در هر صورت، این باور را باید از گوش [و] مغز خودمان بیرون کنیم و کسانی که گوینده هستند، کسانی که نویسنده هستند، کسانی که فرض کنید در ادارات هستند و اطلاعات دارند، این مطلب را به مردم بباورانند.

۱- همان، ج ۱۰، صص ۴۳۷ و ۴۳۸.

همان طوری که آنها با تبلیغات خودشان در طول چند صد سال تقریباً این مطلب را در شرق به وجود آوردند که ما تا طرف غرب، تا طرف شمال نرویم، طرف شرق نرویم، کار نمی توانیم انجام بدهیم. حالا که یک مملکتی شده است که آن چیزی را که در نظر [کسی] امکان نداشت و هیچ کس احتمالش را نمی داد که امریکا را که دارای همه چیز هست، دارای قدرت اول دنیاست تقریباً، یک ملت کوچکی که آن همه تبلیغات کردند و آن همه وابستگی بایستد و امریکا را بیرونش کند_ این مسئله ای بود که به نظر خیلی ها امکانش نبود.(۱)

تلاش در بازگشت به ارزش ها و زدودن فرهنگ غرب

تلاش در بازگشت به ارزش ها و زدودن فرهنگ غرب

و کوشش بشود که خودتان را پیدا کنید. ما گم کردیم خودمان را. ما تمام مفاخر شرقی را کنار گذاشتیم، و هِی رفتیم سراغ مَفاخر غرب. آن هم نه آنی که آنها دارند؛ آنی که به ما می دهند. اگر آنی بود که آنها داشتند، بسیار خوب، آنها هم در جهات طبیعی جلو هستند. اما آنی که به ما تحویل می دهند، آن مستشاری که می آید اینجا می خواهد فرض کنید فرهنگ ما را درست کند، این نمی خواهد برای ما فرهنگ درست کند؛ این می خواهد یک فرهنگ غربی برای ما درست کند که در خدمت غرب باشد و آن هم مستشاری که می آید نظامی را می خواهد درست کند، آن هم نه یک نظامی می خواهد درست کند که در خدمت اسلام باشد، در خدمت مسلمین، در خدمت ملت باشد. آن می خواهد یک چیزی درست بکند که اگر همه چیز ما را هم بردند، یا مؤیِّد باشد، یا کار نداشته باشد. هر چه از غرب برای ما می آید، یا از شرق می آید که سوغات برای ما می آورند، آنهایی است که ما را تباه کرده است و می کند.(۲)

۱- همان، ج ۱۴، صص ۱۱۶ و ۱۱۷.

۲- همان، ج ۱۰، ص ۴۲.

فصل نهم: تلاش برای بیداری مسلمانان

اشاره

فصل نهم: تلاش برای بیداری مسلمانان

زیر فصل ها

کوشش در شناساندن اسلام به جامعه

کوشش در تبلیغ رسانه ای

تلاش برای امیدوار کردن ملت

کوشش در شناساندن اسلام به جامعه

کوشش در شناساندن اسلام به جامعه

کوشش کنید اسلام را بشناسانید به مردم. این انجمن های اسلامی کوشش کنند که این متاعی که ما داریم و هیچ کس ندارد، این قرآنی که ما داریم، این سنتی که ما داریم و هیچ کس ندارد در دنیا، این را معرفی کنید. کارشناس ها را پیش خودتان ببرید از آنها استفاده کنید و این را توسعه بدهید که یک وقت ان شاء اللّٰه ایران بشود انجمن اسلامی ایران، نه فقط فرض کنید در نیروی هوایی یا در نیروی زمینی یک انجمن اسلامی [باشد].(۱)

کوشش در تبلیغ رسانه ای

کوشش در تبلیغ رسانه ای

درباره انتشار و تبلیغ اخبار انقلاب اسلامی ایران در خارج از کشور به ویژه کشورهای اسلامی کوشش بیشتری به عمل آید.(۲)

تلاش برای امیدوار کردن ملت

تلاش برای امیدوار کردن ملت

امید در خودتان ایجاد کنید. نویسنده های ما، گویندگان ما همه شان دنبال این باشند که به این ملت امید بدهند. مأیوس نکنند ملت را. بگویند توانا هستیم. نگویند ناتوان هستیم.(۳)

۱- همان، ج ۹، ص ۳۸۰.
۲- همان، ج ۱۳، ص ۵۳۷.
۳- همان، ص ۵۳۷.

فصل دهم: تلاش برای خود کفایی نظامی

اشاره

فصل دهم: تلاش برای خود کفایی نظامی

زیر فصل ها

جدیّت و تلاش برای خود کفایی نظامی

جدیّت در مسئولیت پذیری

جدیّت و تلاش برای خود کفایی نظامی

جدیّت و تلاش برای خود کفایی نظامی

شمایید که قدرت های بزرگ، شما را کوچک شمردند و بحمداللَّه شما ثابت کردید که تخیلات آنها باطل است و امیدوارم که باز با جدیت خودتان، ابتکار خودتان، به راه انداختن کارهایی که باید راه بیفتد، باز به دشمن ها اثبات کنید که ایران با اتکا به خدا پیروز است. و من امیدوارم که این پیروزی را هر روز نصیب شما خدای تبارک و تعالی بفرماید.(۱)

جدیّت در مسئولیت پذیری

جدیّت در مسئولیت پذیری

هر کاری را که انسان عهده دار شد، مسئول آن کار است. مسئول است در اینکه به راستی و امانت عمل کند و مسئول است در اینکه با جدیت و فعالیت عمل کند و با خلوص برای خدای تبارک و تعالی .(۲)

۱- همان، ج ۱۴، صص ۳۱۱ و ۳۱۲.

۲- همان، ج ۱۷، ص ۲۳۷.

فصل یازدهم: تلاش برای خدمت به محرومان

اشاره

فصل یازدهم: تلاش برای خدمت به محرومان

زیر فصل ها

جدیّت در رسیدگی به محرومان

وظیفه مسئولان؛ امیدوار ساختن و دل گرم کردن ملت

جدیّت در رسیدگی به محرومان

جدیّت در رسیدگی به محرومان

شما در دوردست ها مسئولیت دارید به مستمندان که در طول تاریخ زیر فشار و زحمت بودند، برسید و جدیت نمایید تا راه چاره ای که آنها را به جایی برساند، پیدا کنید. در عمران و راه سازی برای آنان جدیت کنید. امروز به مستضعفان و مستمندان و زاغه نشینان که ولی نعمت ما هستند، خدمت کنید. پیش خدای تبارک و تعالی کمتر خدمتی است که به اندازه خدمت به زاغه نشینان فایده داشته باشد.(۱)

وظیفه مسئولان؛ امیدوار ساختن و دل گرم کردن ملت

وظیفه مسئولان؛ امیدوار ساختن و دل گرم کردن ملت

باید همه کوشش کنیم که امید ایجاد کنیم در این ملت؛ که با امید است که می توانند اینها پیروز بشوند. با امید است که کشاورز می تواند قدرت کشاورزی را زیاد کند و با امید است که ارتش و پاسدار می تواند در سرحدات جلوی دشمن را بگیرد. ما که همه به حسب قولمان دشمن با اسلام نیستیم. ما که با کشور خودمان دشمن نیستیم. ما که با مصالح کشور خودمان مخالفت نداریم. ما می خواهیم که این کشور و این اسلام و همه اینها ــ ان شاء اللَّه ــ به خواست خدا درست بشوند. همه ما این آرزو را داریم.(۲)

ص:۳۸

۱- همان، ج ۱۸، ص ۳۸.

۲- همان، ج ۱۴، ص ۱۷.

بخش دوم: همت و تلاش در کلام مقام معظم رهبری

اشاره

بخش دوم: همت و تلاش در کلام مقام معظم رهبری

ص:۳۹

زیر فصل ها

فصل اول: جوان و فرهنگ کار و تلاش

فصل دوم: کار و تلاش در عرصه های علمی

فصل سوم: مردم و فرهنگ کار و تلاش

فصل چهارم: شرایط و لوازم فرهنگ کار و تلاش

فصل پنجم: عرصه های مختلف کار و تلاش

فصل ششم: ضرورت کار و تلاش

فصل هفتم: موانع کار و تلاش

فصل هشتم: نمونه های کار و تلاش

فصل نهم: ابعاد پیشرفت و تلاش

فصل دهم: نقش مسئولان برای گسترش فرهنگ کار و تلاش

فصل یازدهم: آثار همت و تلاش

فصل اول: جوان و فرهنگ کار و تلاش

اشاره

فصل اول: جوان و فرهنگ کار و تلاش

زیر فصل ها

عزم راسخ ملت عامل شکست دشمن

نیازمندی آینده مطلوب به جوانان مؤمن، با انگیزه پرتلاش

ضرورت کسب آمادگی علمی و معرفتی توسط جوانان

شناسایی جوانان بااستعداد وآماده

آینده بهتر و برتر؛ نتیجه تلاش جوانان امروز

مجاهدت حقیقی؛ تلاش در میدان علم و اخلاق و فرهنگ

جوانان، محور حرکت و مرکز تلاش و تحرک

ارزشمندی جوانان با نشاط، مؤمن و غیور برای کشور

تقویت روحیه مطالبه و عزم و اراده در جوانان

حفظ نشاط جوانی، خلاقیت و کار مضاعف همراه با پارسایی، از وظایف جوان امروز

ضرورت تقویت ایمان و هوشیاری جوانان، جهت جلوگیری از نفوذ فساد

ایستادگی جوان در مقابل دشمن با سلاح علم و عمل

ضرورت کسب و حفظ آ مادگی جوانان برای انجام دادن کارهای بزرگ

ضرورت تلاش جوانان برای پیشرفت های علمی، جسمی و معرفتی

تلاش جوان در جهت ارتقای اخلاق، معنویات و علم در جامعه

نقش جوان در برپایی نظام مقتدر

ایمان، استعداد سرشار، سرزمین غنی و تاریخ پرشکوه؛ نویددهنده آینده ای درخشان

رفع دشمنی ها با همت جوان ها

حرکت جوان با کارمدبرانه و تلاش امیدوارانه

توانایی، امید و همت بالا در نسل جوان امروز

جوان، مایه افتخار ملت، و آینده ساز کشور

جوانی، فرصت تلاش برای خودسازی و ساختن آینده درخشان ایران

عزم راسخ ملت عامل شکست دشمن

عزم راسخ ملت عامل شکست دشمن

از دل انواع و اقسام تحریم هایی که سال های متمادی است بر کشور ما تحمیل کرده اند، ناگهان «ماهواره امید» بیرون می آید و به فضا پرتاب می شود. از دل همه سختگیری هایی که انجام دادند، ناگهان توانایی غنی کردن اورانیوم _ که یک کار محدود و محصوری است و دربست، ملک مطلق قدرت های بزرگ است و بدون اجازه آنها هیچ جا نباید برود _ در این کشور رشد می کند و جان می گیرد و خودش را نشان می دهد. این نشان دهنده این است که دشمن نتوانسته، تحریم او هم اثر ندارد، تهدید او هم اثر ندارد. چرا؟ چون این ملت عزم راسخ خود را که متکی به آن ایمان عمیق هست، حفظ کرده است و حرکت می کند و پیش می رود؛ دایم این تلاشِ جوان های ما بروز می کند و ظهور می کند که باید روز به روز هم بیشتر بشود.(۱)

نیازمندی آینده مطلوب به جوانان مؤمن، با انگیزه پرتلاش

نیازمندی آینده مطلوب به جوانان مؤمن، با انگیزه پرتلاش

برای اینکه ما بتوانیم به این آینده های مطلوب برسیم، احتیاج به نسل جوانِ باهمتِ پُرانگیزه مؤمنِ تلاشگرِ کاردانِ راه بلد داریم. یکی از شرایط اصلی اش

ص:۴۱

۱- سخنرانی در دیدار فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی ارتش، ۱۳۸۷/۱۱/۱۹.

مؤمن بودن و متقی بودن است؛ اینکه می گوییم تشکل های اسلامی و محیط های دانشجویی، معارف و معرفت اسلامی را در خودشان عمق ببخشند، برای این است که بتوانند این بار سنگین را بر دوش بگیرند و به منزل برسانند؛ والّا نمی شود. این نکته و حرف اصلی ما با مجموعه های دانشجویی است.(۱)

ضرورت کسب آمادگی علمی و معرفتی توسط جوانان

ضرورت کسب آمادگی علمی و معرفتی توسط جوانان

امروز ملت ایران و جوانان ایران در دنیای اسلام و در بسیاری از کشورهای دیگر برای ملت ها و برای روشنفکران الهام بخشند. امروز احترام ایران و اعتبار ایران در دانشگاه های سراسر دنیای اسلام از همه کشورها بیشتر است. به خاطر همین اراده ای که ملت ایران از خود نشان داد و سرنوشت خودش را عوض کرد.

این راه باید ادامه پیدا کند؛ امید به شما جوان هاست. خودتان را آماده کنید. مسئله فقط مسئله جنگ نظامی نیست که بگوییم خودتان را آماده جنگ نظامی کنید؛ نه، اگر یک روزی اتفاق نظامی هم در این کشور بیفتد، این میلیون ها جوان ایرانی، این پسران، این دختران، این مادران و فرزندان، امتحان خوبی داده اند؛ در گذشته نشان داده اند که چه می کنند، در آینده هم همین خواهد بود؛ لکن مسئله منحصر به این نمی شود. راه علم، راه تقویت اراده، راه خلاقیت و سازندگی، راه رشد و تکامل را جوان ایرانی باید بپیماید. هر مقدار ما از معارف اسلامی فاصله بگیریم، از مجاهدت و تلاش و تکاپو دست برداریم، ضرر خواهیم کرد و به همین نسبت در این نبرد تاریخی مرگ و زندگی، عقب خواهیم رفت؛ ضربه خواهیم خورد. ملت ایران باید هم در میدان علم بایستد، هم در میدان فعالیت اقتصادی تلاش کند، هم این وحدت

۱- سخنرانی در دیدار دانشجویان نمونه و نمایندگان تشکل های مختلف دانشجویی، ۲۵/۰۷/۱۳۸۵.

و یگانگی و یکدلی میان ملت و دولت را تقویت کند، هم هسته های معرفت و آگاهی و توانایی فکری و روحی را در مجموعه ملت، به خصوص در میان جوانان باید تقویت کند.

شما جوان های عزیز بدانید وضعیت امروز کشور از لحاظ سیاسی، از لحاظ علمی، از لحاظ اقتصادی، از لحاظ رشد انگیزه های انقلابی و اسلامی، از لحاظ آگاهی و روشن بینی جوانان با بیست سال پیش، خیلی تفاوت کرده؛ ما خیلی جلو رفته ایم. آنچه که جلو چشم است و محسوس و قابل اندازه گیری است، پیشرفت های علمی ماست که یک نمونه اش همین مسئله هسته ای است و نمونه های فراوان دیگری هم دارد. با این پیشرفت، دشمنان ما البته مخالفند و من عرض می کنم جوانان عزیز! این راه را ادامه بدهید. آینده کشور روشن است، افق ها بسیار تابان است؛ اما به اراده شما بستگی دارد، به فعالیت شما، به کار شما، به پرداختن شما به خودسازی؛ خودسازی علمی، خودسازی دینی، پاک نگه داشتن دامان روح و دل نورانی _ که خدا به شما داده است _ در همه میدان ها؛ فعالیت، تلاش، سرزندگی؛ این عاملی است که کشور شما را به اوج قدرت و عزت ان شاءاللّه خواهد رساند.(۱)

شناسایی جوانان بااستعداد وآماده

شناسایی جوانان بااستعداد وآماده

جوان های ما حقاً و انصافاً در میدانند و دارای انگیزه اند و آماده کارند؛ تشنه کارند. ما باید نیروهای آماده و بااستعداد را بشناسیم، اینها را پیدا کنیم و کار مناسبشان را به آنها بدهیم. اگر ما درست مدیریت کنیم، کشور خیلی ظرفیت و استعداد پیشرفت دارد.(۲)

۱- سخنرانی در دیدار دانش آموزان و دانشجویان بسیجی، ۰۸/۰۹/۱۳۸۶.

۲- سخنرانی در دیدار رئیس جمهور، مسئولان و کارگزاران نظام، ۱۳۸۶/۰۴/۰۹.

آینده بهتر و برتر؛ نتیجه تلاش جوانان امروز

آینده بهتر و برتر؛ نتیجه تلاش جوانان امروز

جامعه جوان کشور ما، جامعه بسیار خوبی است. استعداد، طبیعی است؛ فضا، فضای حرکت و نشاط و تلاش است. البته دشمن خیلی دارد خودکُشون می کند برای اینکه جامعه جوان ما را از کار بیندازد؛ ریزش هایی هم یک گوشه هایی داریم، از آنها هم بنده بی خبر نیستم؛ اما رویش ها به مراتب بیشتر از ریزش هاست. جوان های ما خوبند، دارند خوب تر هم می شوند، ان شاءاللّه پیش هم می روند. و من مطمئنم آن روزی که بنده و امثال بنده _ طبقات سنی ما _ در دنیا نیستیم، آن روز شما دنیای عالی را که محصول تلاش امروزتان هست، خواهید دید و تجربه خواهید کرد. و ان شاءاللّه باز برای آینده های بهتر و برتر از آن برنامه ریزی خواهید کرد.(۱)

مجاهدت حقیقی؛ تلاش در میدان علم و اخلاق و فرهنگ

مجاهدت حقیقی؛ تلاش در میدان علم و اخلاق و فرهنگ

من جوانان عزیز را به یک مجاهدت حقیقی دعوت می کنم. مجاهدت فقط جنگیدن و به میدان جنگ رفتن نیست. کوشش در میدان علم، اخلاق، همکاری های سیاسی و تحقیق نیز برای مردم جهاد محسوب می شود. ایجاد فرهنگ و اندیشه صحیح در جامعه نیز جهاد است. اینها، همه جهاد در راه خدا و جهاد فی سبیل الله است. طرف این جهاد، مستکبران، دشمنان و کسانی هستند که با اسلام، ایران، هویت، ملیت، اسلامیت و صفت های اسلامی عناد و دشمنی دارند.(۲)

جوانان، محور حرکت و مرکز تلاش و تحرک

جوانان، محور حرکت و مرکز تلاش و تحرک

جوان در هر جامعه و کشوری، محور حرکت است. اگر حرکت انقلابی و قیام سیاسی باشد، جوانان جلوتر از دیگران در صحنه اند. اگر حرکت

۱- سخنرانی در دیدار اعضای انجمن های اسلامی دانش آموزان سراسر کشور، ۱۳۸۶/۰۲/۱۹.

۲- سخنرانی در دیدار جوانان استان سیستان و بلوچستان، ۱۳۸۱/۱۲/۰۶.

سازندگی یا حرکت فرهنگی باشد، باز جوانان جلوتر از دیگرانند و دست آنها کارآمدتر از دست دیگران است. حتی در حرکت انبیای الهی هم _ از جمله حرکت صدر اسلام _ محور حرکت و مرکز تلاش و تحرک، جوانان بودند.(۱)

ارزشمندی جوانان با نشاط، مؤمن و غیور برای کشور

ارزشمندی جوانان با نشاط، مؤمن و غیور برای کشور

برای یک ملت هوشمند و مستقل که به سوی قله های آرمانی خود در حرکت است، از همه چیز ارزشمندتر، حضور جوان هایی است که نیروی جوانی و نشاط خود را در خدمت عزت و ایمان و شرف و استقلال ملی خود به کار می گیرند. و ملت ما از این نعمت بزرگ در سال های گذشته و امروز، همواره برخوردار بوده و هست. امروز نیز صفا و اخلاص و ایمان جوانان، بزرگ ترین ذخیره این ملت است.(۲)

تقویت روحیه مطالبه و عزم و اراده در جوانان

تقویت روحیه مطالبه و عزم و اراده در جوانان

برای من جلسه با جوانان نخبه بسیار جلسه جذابی است. همچنین سخنانی که ابراز می کنند برایم جذابیت دارد. البته نه به این معنا که هرچه گفته می شود، لزوماً نظر من بر همان مطلبی است که گوینده می گوید؛ نه، ممکن است با هم در جاهایی اختلاف نظر داشته باشیم و شما مطلبی بگویید که من قبول نداشته باشم؛ لیکن از این جهت که من احساس می کنم روح مطالبه و خواستن و تصمیم گیری برای حرکت و به پیش رفتن در جوانان ما روزبه روز بحمدالله زنده تر می شود، خوشحالم. راز همه پیشرفت ها همین است و این در حال تحقق یافتن است. در زمینه های دیگر تجربه کردیم و دیدیم که هرجا جوانان ما خواستند و همت گماشتند، به هدف رسیدند و رسیدیم. آنچه من با

۱- سخنرانی در دیدار با گروه کثیری از دانشجویان و دانش آموزان، به مناسبت سیزدهم آبان ماه (روز ملی مبارزه با استکبار)، ۱۵/۰۸/۱۳۷۰.

۲- پیام به مناسبت دهه مبارک فجر ، ۱۷/۱۱/۱۳۸۱.

نخبگـان علمی در ایـن چنـد سـال اخیر مطرح کردم، ایـن اسـت کـه همیـن همـت گماشـتن و خواسـتن و عزم اسـتوار کردن بر مقصود، در زمینه علم هم تحقق پیـدا کند. این، حرفی است که من چند سال است با همه جوانان، دانشـجویان و همه اساتید ـ هر وقت که با آنها ملاقات می کنم یا پیغامی به آنها می دهم ـ در میان می گذارم و از آنها می خواهم و می بینم که این کار می شود.(۱)

حفظ نشاط جوانی، خلاقیت و کار مضاعف همراه با پارسایی، از وظایف جوان امروز

حفظ نشاط جوانی، خلاقیت و کار مضاعف همراه با پارسایی، از وظایف جوان امروز

آنچه که مـا امروز از جوان انتظار داریم، عیناً همان چیزی است که در روز اول انقلاب و قبل از انقلاب از جوان انتظار داشتیم. ما از جوان می خواهیم که در عین پاکی و پارسایی و دینـداری، بانشاط باشد، پرشور باشد، اهل ابتکار باشد، خلاق باشد، کار کند، از تنبلی و بی کارگی بپرهیزد، تقوا را برای خودش شعار قرار دهد، واقعاً دنبال تقوا باشد ـ همان معنای «پرهیزکاری» که در فارسـی معنـا می کننـد و معنـای خوبی هم هست. به نظرم من یـک وقت شـرحی هم راجع به آن در خطبه هـای نماز جمعه گفتم ـ خویشـتن دار باشـد، از این نیروی عظیمی که اسـمش جوانی است، در راه تکامـل خودش، رشـد خودش و خـدمت به کشورش، به خانواده اش و به محیطش اسـتفاده کنـد. ما از جوان این انتظار را داریم؛ هر وقت هم یک اقتضایی دارد. وقتی که در کشور جنـگ هست، از جوان یـک انتظـار هست؛ وقتی که در کشور دوره سـاختن و سازنـدگی و تلاش این گونه هست، یـک انتظـار هست؛ آن وقتی هم که میـدان علم و پیشـرفت علمی و تحقیق است و نیـاز کشور به این طرف است، از جوان این انتظـار هست. درست هم این است که بگوییم از هر جوانی به اقتضای اسـتعدادش، به اقتضای شـغلش، به اقتضای خواست ها و پسندهایش،

۱- سخنرانی در دیدار با جوانان نخبه، ۲۱/۱۱/۱۳۸۲.

انتظاراتی وجود دارد که مجموع این انتظارات، در واقع حرکت عظیم ملی ما را شکل می دهد و موتوری برای حرکت کشور است. جوانان، حقیقتاً به یک معنا موتور محرکه کشورند؛ هم در امروزشان که جوانند، هم در فردایشان که مردان و زنان و مدیران و کارگزاران کشور خواهند بود. هر کدام در هر جا که هستند، با پاکی و پارسایی و دین داری و تقوا، این نیروی عظیم جوانی را به کار گیرند.(۱)

ضرورت تقویت ایمان و هوشیاری جوانان، جهت جلوگیری از نفوذ فساد

ضرورت تقویت ایمان و هوشیاری جوانان، جهت جلوگیری از نفوذ فساد

اولین مسئولیت را جوانان بر دوش دارند. این مسئولیت چیست؟ این مسئولیت آن است که جوان به عنوان یک انسان، خود را امانت خدا و به عنوان یک جوان، ذخیره ملی بداند. دشمنان تلاش می کنند این جوان را با مواد مخدر و به شهوات و مسکرات آلوده کنند و با پرداختن به چیزهایی که او را از پیمودن این راه طولانی به سوی قله های سعادت و افتخار باز می دارد، مشغول و سرگرم نمایند تا در نهایت فاسد شود. جوان بایستی در خود و محیط پیرامونش ایمان و معرفت و اراده را تقویت کند. یکایک شما دختران و پسران باید در محیط دانشگاه، مدرسه، کار و تلاش اجتماعی و سیاسی مراقب باشید و از نفوذ فساد و رخنه کردن ترشحات آن جلوگیری کنید. باید نسبت به آن حساس باشید.(۲)

ایستادگی جوان در مقابل دشمن با سلاح علم و عمل

ایستادگی جوان در مقابل دشمن با سلاح علم و عمل

عزیزان من! هرچه می توانید، خودتان را با علم و عمل بسازید. دوران جوانی شما مثل دوران جوانی نسل قبل از شما، دوران تعیین کننده سرنوشت تاریخی این ملت است. نسل قبل از شما اگر تنبلی می کرد، اگر در خانه می نشست و

۱- سخنرانی در دومین روز از دهه مبارکه فجر (روز انقلاب اسلامی و جوانان)، ۱۳/۱۱/۱۳۷۷.

۲- سخنرانی در دیدار جوانان استان سیستان و بلوچستان، ۰۶/۱۲/۱۳۸۱.

اگر لاابالی گری را پیشه خود می ساخت، ملت ما غرق در فساد وابستگی و ذلت فرودستی نسبت به امریکا باقی می ماند. آن نسل ایستاد، انقلاب را پیروز کرد، جنگ را پیروز کرد و از هویت ملی و شخصیت ملی دفاع جانانه ای نمود. امروز هم نوبت نسل جدید است. دشمن از جوانان ما می ترسد و می داند که اگر نسل جوان گسترده با ایمان ما با همین ایمان در صحنه بایستد، هیچ سلاحی، هیچ بمبی و هیچ موشکی نمی تواند این ملت را به زانو درآورد. هر گامی که شما برای ارتقای علمی و عملی و اخلاقی خودتان بردارید، مثل گلوله ای است که به سمت دشمن شلیک می کنید. این جنگ و این رزم، جهاد بزرگی است. (۱)

ضرورت کسب و حفظ آ مادگی جوانان برای انجام دادن کارهای بزرگ

ضرورت کسب و حفظ آ مادگی جوانان برای انجام دادن کارهای بزرگ

شما فضلای جوان که بحمدالله جوانی خودتان را به توفیق الهی در خدمت دین و شریعت و تبلیغ قرار داده اید، خیلی باید بهره ببرید و از قبل از ورود در ماه رمضان، در همین روزهای معدودی که باقی مانده است، خودتان را آماده کنید. شما از امثال این بنده حقیر آماده تر هستید. هم از لحاظ روحی آماده ترید، هم گرفتاری های کمتری دارید و هم از نورانیت بیشتری برخوردارید. این را قدر بدانید، مغتنم بشمارید و خودتان را باز هم هرچه بیشتر برای برداشتن بارهای سنگین تر و انجام بخشیدن به کارهای بزرگ تر آماده کنید. هنوز این جامعه و این کشور و این دنیای بزرگ و این تاریخ، به تلاش شما ــ آن هم تلاش مقدس و پاکیزه ــ خیلی احتیاج دارد. بایستی از این فرصت ها حداکثر استفاده را بکنید.(۲)

ضرورت تلاش جوانان برای پیشرفت های علمی، جسمی و معرفتی

ضرورت تلاش جوانان برای پیشرفت های علمی، جسمی و معرفتی

جوانی خود را قدر بدانید. تربیت معنوی و دینی و تحصیلات اسلامی و معرفتی و دانستن تاریخ و پیشرفت علمی را ــ که بحمدالله جوانان ما امروز

۱- سخنرانی در دیدار جوانان اهواز، ۰۸/۰۵/۱۳۸۲.

۲- سخنرانی در دیدار با علما و روحانیون در آستانه ماه رمضان، ۰۳/۱۰/۱۳۷۶.

در خط آن هستند ــ قدر بدانید و در این راه ها بکوشید و بدانید دشمن می خواهد شما ترقی نکنید و کشور خود را آباد نسازید؛ اما شما علی رغم دشمن باید از لحاظ علمی، جسمی، معرفتی، ایمانی و اخلاقی ترقی کنید.(۱)

تلاش جوان در جهت ارتقای اخلاق، معنویات و علم در جامعه

تلاش جوان در جهت ارتقای اخلاق، معنویات و علم در جامعه

جوانان عزیز! کشور مال شماست؛ کشور مال شماست؛ آینده متعلق به شماست. شمایید که بایستی از محصول این انقلاب به طور کامل، ان شاءاللّه در عمری طولانی و سعادتمند بهره مند شوید. هرچه می توانید، تلاش کنید؛ هرچه می توانید، کار کنید؛ علم بیاموزید؛ حرکت و تلاش دایم را از دست ندهید و اخلاق و معنویت، توجه به خدای متعال، ذکر، نماز، انس با قرآن را مغتنم بشمارید. اینها شما را کمک خواهد کرد که بتوانید ان شاءاللّه آن جایگاهی را که شایسته ملت ایران است، به ملت ایران بدهید.(۲)

نقش جوان در برپایی نظام مقتدر

نقش جوان در برپایی نظام مقتدر

جوان های عزیز! این کشور مال شماست، فردا متعلق به شماست. یک نظام مقتدر ــ چه اقتدار علمی، چه اقتدار سیاسی، چه اقتدار اقتصادی، چه اقتدار اطلاعاتی، چه اقتدار تحرک در مناطق گوناگون جهان و اقتدار بین المللی ــ مایه عزت شماست، مایه افتخار شماست و شما باید برای تکمیل و تتمیم چنین نظامی تلاش کنید و احساس وظیفه کنید. جوان ها وظیفه دارند.(۳)

ایمان، استعداد سرشار، سرزمین غنی و تاریخ پرشکوه؛ نویددهنده آینده ای درخشان

ایمان، استعداد سرشار، سرزمین غنی و تاریخ پرشکوه؛ نویددهنده آینده ای درخشان

این استعداد جوشان، این سرزمین غنی، این موقعیت جغرافیایی حساس، این تاریخ پرشکوه ــ که پشتوانه فرهنگی و پشتوانه افتخارات ماست ــ و بالاتر از

۱- سخنرانی در دیدار جوانان اهواز، ۰۸/۰۵/۱۳۸۲.

۲- سخنرانی در دیدار عمومی مردم لار، ۱۳۸۷/۰۲/۱۹.

۳- سخنرانی در خطبه های نماز جمعه تهران، ۱۳۸۸/۰۶/۲۰.

همه، نور ایمانی که امروز در دل های جوانان ما می درخشد و دنیا را متوجه خود می کند، همه نوید دهندگان به نسل جوان و نوجوان ما برای آینده است. تلاش شما باید این باشد که آن آینده را هرچه بهتر بسازید. ما همین جوان، همین موقعیت و همین گذشته تاریخی را قبل از انقلاب هم داشتیم؛ اما این درخشندگی و پیشرفت را نداشتیم.(۱)

رفع دشمنی ها با همت جوان ها

رفع دشمنی ها با همت جوان ها

اگر فرض کنیم که رفع دشمنی ممکن باشد، فقط با اقتدار و عزت و استقلال ایران ممکن است؛ نه با ذلت، نه با احتیاج. اگر ایران اسلامی به همت شما جوان ها و به همت این نسل رو به رشد امروز، مدارج علمی را طی کند و از لحاظ صنعت و صنعت برتر، فن آوری و فن آوری برتر و علمی که امروز مورد نیاز است، بتواند سهم وافری را به خودش اختصاص دهد که نتوانند به او زور بگویند؛ بتواند قدرت نظامی خودش و پایه های اقتصادی کشور را مستحکم کند، بتواند این محرومیت ها را برطرف کند، بتواند از منابع سرشار و غنی این کشور در همه جا بهره برداری کند، بتواند معرفت سیاسی را در آحاد مردم بالا ببرد، آن وقت ممکن است دشمنی آنها کم شود. بنابراین، اگر ممکن باشد، آن روز ممکن خواهد بود.(۲)

حرکت جوان با کارمدبرانه و تلاش امیدوارانه

حرکت جوان با کارمدبرانه و تلاش امیدوارانه

خوشبختانه من می بینم جوان های ما بیدار و آگاهند. حضور انجمن های اسلامی در این خصوص یک نشانه است. حضور جوان ها ــ چه دانش آموز، چه دانشجو، چه طلاب علوم دینی ــ در عرصه های مختلف اجتماعی، فکر

۱- سخنرانی در دیدار اعضای اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان، ۲۶/۰۶/۱۳۸۲.

۲- سخنرانی در دیدار گروه کثیری از جوانان استان اردبیل، ۰۵/۰۵/۱۳۷۹.

کردن آنها و زمینه چینی های فکری آنها برای آینـده ــ که من نشانه های آن را مشاهـده می کنم ــ همه دلیل بر این است که جوان های امروز ما خوب کار می کننـد؛ منتها باید بیدار باشـند. با وضع کنونی ما، رسـیدن به آن قله، مسـتلزم طی کردن یک فاصـله است؛ این فاصـله را بایـد طی کرد. بـا نشسـتن، تن آسانی، راحت طلبی و سـرگرم شـدن و مشـغول شـدن به هوس ها و بازیچه هایی که دشـمن سر راه ما و جوان های ما قرار می دهـد، این راه طی نخواهـد شـد. این نسل باید کار گذشـتگان را به اکمال برساند و تمام کند. باید خوب درس بخوانید و به طور دقیق انضـباط و نظم اجتماعی را رعایت کنید. محیط هرج و مرج و محیطی که در آن امید وجود نداشـته باشد، ضد پیشـرفت است. شـما ببینید امروز دشـمنان ما که از برخورد چهره به چهره با این ملت مأیوس اند و از طرق گوناگون می خواهند روی این ملت اثر بگذارند، از همین وسایل اسـتفاده می کنند؛ یعنی سـعی می کننـد افق را تیره و تار نشان دهنـد؛ جوان را ناامیـد کننـد؛ جوان را به بازیچه ها و سـرگرمی های گوناگون مشـغول کننـد؛ جوان را از تحصـیل علم باز بدارنـد و او را تحریک به هرج و مرج کننـد؛ لذا باید بیدار بود. با وجدان کاری، با همبسـتگی، با تلاش امیدوارانه و گرم و گیرا، با کار مدبّرانه و برنامه ریزی شده و در عین حال، با توکل به خدا و استمداد از پروردگار، باید این فاصله را طی کرد. جوان باید همه اینها را با هم مدنظر داشته باشد.(۱)

توانایی، امید و همت بالا در نسل جوان امروز

توانایی، امید و همت بالا در نسل جوان امروز

نسـل جوانی که امروز در کشور مـا دارد تربیت می شود، قابـل مقـایسه بـا دوره جوانی مـا نیست؛ هوش و توانـایی ها و امیـد و همتش خیلی بالاست؛ اینها مدیران بسیار خوبی برای آینده خواهند بود. ما باید کشور را برسانیم به دست

۱- سخنرانی در دیدار اعضای اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان، ۲۴/۱۲/۱۳۸۳.

مدیران جوانی که نسل به نسل و پی درپی از راه خواهند رسید تا این راه ان شاءالله ادامه پیدا کند و این در کشور ما متکی است به جابه جایی نرم و آرام و همراه با محبت و برادری در مسئولیت ها و مأموریت ها و در کسانی که این مأموریت ها را بر عهده می گیرند. این روحیه برادری را هم باید حفظ کنید.(۱)

جوان، مایه افتخار ملت، و آینده ساز کشور

جوان، مایه افتخار ملت، و آینده ساز کشور

جامعه ما بحمدالله از میلیون ها جوان دختر و پسر برخوردار است. این مایه افتخار برای ملت ماست. این ملت باید به وجود این همه جوان، این همه استعداد و این همه دل پاک و نورانی ببالد و جوان هم باید به کشور خود، به انقلاب خود، به نظام اسلامی خود و به پرچم برافراشته اسلام خود ببالد و آینده را بسازد. آینده با حرف ساخته نمی شود؛ با کار هوشمندانه و مؤمنانه ساخته می شود. باید کار کنید؛ آن هم کار هوشمندانه و برخوردار از پشتوانه ایمان. جوانانی که امروز شما می بینید ناگهان در قالب یک کار بزرگ فنی و یا ایجاد یک فن آوری بزرگ ظاهر می شوند، مدت ها مؤمنانه تلاش و کار کرده اند و ناگهان در عرصه های علم این طور ظاهر شده اند.(۲)

جوانی، فرصت تلاش برای خودسازی و ساختن آینده درخشان ایران

جوانی، فرصت تلاش برای خودسازی و ساختن آینده درخشان ایران

عزیزان من! کار کنید. امروز دشمنان نمی خواهند دانشگاه و درس و مدرسه و معلم باشد. دشمنان ما نمی خواهند میلیون ها جوان با درس خواندن و حفظ ایمان و رستگاری و پارسایی و پاک دامنی شان، در این منطقه فردای شکوهمندی را برای ایران مقتدر به وجود آورند. می دانند اگر این نیروی عظیم این طور کار کند، فردای نه چندان دوری، عظمتی از این منطقه سر بر خواهد آورد که دشمنان از اینکه بتوانند به آن زور بگویند، مأیوس خواهند بود. من

۱- سخنرانی در دیدار اعضای هیئت دولت، ۱۰/۰۵/۱۳۸۴.

۲- سخنرانی در دیدار اعضای اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان، ۲۶/۰۶/۱۳۸۲.

اصرار دارم که شما نقطه مقابل این خواست استعماری و استکباری عمل نموده، ایمان و پاک دامنی تان را حفظ کنید، درستان را خوب بخوانید و جوانی تان را قدر بدانید. این نیرو و این نشاط باید در راه به دست آوردن این ارزش های والا خرج شود؛ وقتش هم الان است. شما امروز در سال های طلایی عمر خود قرار دارید و خدای متعال هم به شما کمک خواهد کرد. از این فرصت خوب زندگی و از دامان گرم و مهربان نظام اسلامی و انقلاب اسلامی ــ که بحمدالله توانسته این همه جوان مؤمن و خوب را در درون خود پرورش دهد ــ بهترین استفاده را بکنید. همان طور که گفتم، جوانان ما خوبند. خطاها و لغزش ها وجود دارد؛ مخصوص جوانان هم نیست. جوانان این امتیاز را دارند که می توانند با استغفار و بازگشت به آغوش خداوند و رحمت الهی، هرگونه آلودگی را از دامان خود پاک کنند. کار جوانان از این جهت آسان تر از سالخوردگان است. البته جوانی که سعی کند به گناه و لغزش آلوده نشود، توفیقات و نورانیت و درخشندگی او بسیار بیشتر خواهد بود؛ همه تلاشتان باید این باشد. بنده هم وظیفه دارم پدرانه شما را دعا کنم و می کنم.(۱)

ص:۵۳

۱- همان.

فصل دوم: کار و تلاش در عرصه های علمی

اشاره

فصل دوم: کار و تلاش در عرصه های علمی

زیر فصل ها

وظیفه دانشگاه ها در قبال جریان علم گرایی و آرمان خواهی

حرکت علمی، نیاز و ضرورت موکد و مضاعف برای کشورها

استفاده از شیوه های نو و کارآمد در تلاش های علمی

وظیفه نخبگان فکری و فرهنگی جامعه در مدیریت نهضت آزاداندیشی و تولید علم

اهمیت توسعه دو رکن علم و عمل در جامعه

همت مضاعف برای شکستن انحصار علمی در دنیا و توزیع عادلانه آن

پرهیز از غفلت و تنبلی در تولید علم و ضرورت حمایت های دولت از این حرکت

تلاش و مجاهدت جوانان دانشگاهی در مسیر پیشرفت کشور اسلامی

ضرورت تولید علم و پرهیز از تقلید از غرب

پیشرفت علمی، ثمره خودباوری ملی، امید به موفقیت و حرکت جهادگونه

اهمیت اعتماد به نفس در جامعه دانشگاهی

وظیفه دانشگاه ها در قبال جریان علم گرایی و آرمان خواهی

وظیفه دانشگاه ها در قبال جریان علم گرایی و آرمان خواهی

از دانشگاه همیشه و در همه جا این انتظار هست که محل جوشش و اوج دو جریان حیاتی در کشور باشد: اول، جریان علم و تحقیق؛ دوم، جریان آرمان گرایی ها و آرمان خواهی ها و هدف گذاری های سیاسی و اجتماعی. کمتر محیطی را _ شاید محیط دیگری را نشود پیدا کرد _ می توان پیدا کرد که مثل دانشگاه این دو جریان در آن به طور موازی همواره جوشش داشته باشد.(۱)

حرکت علمی، نیاز و ضرورت موکد و مضاعف برای کشورها

حرکت علمی، نیاز و ضرورت موکد و مضاعف برای کشورها

حرکت علمی برای کشور ما یک ضرورت مضاعف است؛ یک نیاز مضاعف و مؤکد است. نیاز است؛ چرا؟ چون علم، عامل عزت و قدرت و امنیت یک ملت است _ که مختصراً توضیح خواهم داد _ مضاعف و مؤکد است؛ چرا؟ چون به این وظیفه، در طول صد سال از بهترین زمان ها عمل نشده؛ از دوران اواسط قاجار که نهضت علمی و نهضت صنعتی دنیا اوج گرفته و شکوفا شده بود _ از اواسط نیمه دوم قرن نوزدهم _ و علم در شکل استعمار خودش را نشان داده بود؛ غرب با دست یابی به ابزار علم، مشغول استعمار دنیا شده بود.

ص:۵۴

۱- سخنرانی در دیدار اساتید و دانشجویان در دانشگاه علم و صنعت، ۱۳۸۷/۰۹/۲۴.

از آن روز ــ تقریباً صد سال یا بیشتر ــ که وقت بیداری و هوشیاری ما بود، این وظیفه بزرگ، وظیفه رشد دادن علمی کشور، به دلایل گوناگون تعطیل و متوقف شد. عمده دلیل هم عبارت بود از: حاکمیت استبداد، حاکمیت طاغوت ها، حاکمیت سلاطین دست نشانده، ضعیف و زبون. ما وارث این عقب ماندگی هستیم. لذا تلاش ما باید مضاعف باشد. پس، یک نیاز است و این نیاز مؤکد و مضاعف است.(۱)

استفاده از شیوه های نو و کارآمد در تلاش های علمی

استفاده از شیوه های نو و کارآمد در تلاش های علمی

استفاده از شیوه های علمی، کار لازمی است. البته علم نباید اشتباه بشود با نسخه های وارداتی که اغلب آنها منسوخ است؛ چه در زمینه اقتصاد، چه در زمینه مسائل فرهنگی، چه در زمینه های گوناگون. بعضی ها دوست دارند امروز ما نسخه های منسوخ و از دور خارج شده غربی ها را بار دیگر در اینجا برای خودمان دستورالعمل علاج به حساب بیاوریم. نه، شیوه های پیشرفته، شیوه های نو و با تکیه به فهم و درک و نیاز ایرانی، استفاده از علم و توجه به نیاز داخل و اقتضائات کشور می تواند راه درست را به ما نشان دهد و ما را پیش ببرد. ما در زمینه علم باید حرکت خود را جدی کنیم؛ در پیوند علم و صنعت و فن آوری کار کنیم؛ در پیدا کردن شیوه های توزیع عادلانه امکانات تلاش و فکر کنیم؛ بهترین و آسان ترین و عملی ترین شیوه ها را انتخاب کنیم و به طور جدی وارد شویم.(۲)

وظیفه نخبگان فکری و فرهنگی جامعه در مدیریت نهضت آزاداندیشی و تولید علم

وظیفه نخبگان فکری و فرهنگی جامعه در مدیریت نهضت آزاداندیشی و تولید علم

باید راه آزاد اندیشی و نوآوری و تحول را باز گذاشت، منتها آن را مدیریت کرد تا به ساختارشکنی و شالوده شکنی و بر هم زدن پایه های هویت ملی

۱- سخنرانی در دیدار نخبگان جوان، ۱۳۸۶/۰۶/۱۲.

۲- سخنرانی در مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری دکتر محمود احمدی نژاد، ۱۲/۰۵/۱۳۸۴.

نینجامد. این کار، مدیریت صحیح لازم دارد. چه کسی باید مدیریت کند؟ نگاه ها فوراً می رود به سمت دولت و وزارت علوم و...؛ نه، مدیریتش با نخبگان است؛ با خود شماست؛ با اساتید فعال، دانشجوی فعال و مجموعه های فعال دانشجویی. حواستان جمع باشد! دنبال حرف نو و پیدا کردن حرف نو حرکت کنید؛ اما مراقب باشید که این حرف نو در کدام جهت دارد حرکت می کند؛ در جهت تخریب یا در جهت ترمیم و تکمیل؛ اینها با هم تفاوت دارد. این وظیفه ای است به عهده خود شماها. امثال بنده که مسئول هستیم؛ البته مسئولیت هایی داریم و شکی نیست در این زمینه ها؛ اما کار، کار خود شماهاست. گمان نکنید که نهضت آزاداندیشی و حرکت تحول و شجاعت در کارهای گوناگون را، به جای شما که دانشجو هستید یا محقق هستید یا استاد هستید، ممکن است مسئولان دولتی یا بنده بیاییم انجام بدهیم؛ نه، من نقشم این است که بیایم بگویم این کار را خوب است بکنیم. نهضت نرم افزاری و جنبش نرم افزاری و نهضت تولید علم را ما مطرح کردیم؛ الان حدود ده سال می گذرد و امروز یک غوغایی راه افتاده است. چه کسی این را راه انداخته؟ من که یک کلمه بیشتر نگفتم. این کار را شما کردید؛ محقق ما، جوان ما و استاد ما؛ تحول از این قبیل است. وظیفه نخبگان فکری و فرهنگی جامعه و حوزه و دانشگاه، مدیریت این تحول است. نه باید تحولات را سرکوب کرد، نه باید تسلیم هر تحولی شد.(۱)

اهمیت توسعه دو رکن علم و عمل در جامعه

اهمیت توسعه دو رکن علم و عمل در جامعه

معلم، مظهر علم است؛ کارگر، مظهر عمل است. بنابراین، روز معلم و روز کارگر، یعنی روز علم و عمل. قوام جامعه هم، به علم و عمل است. اگر ما بتوانیم در میان خودمان، این دو رکن ــ یعنی علم و عمل، تعلیم و تربیت و کار و ابتکار ــ را توسعه دهیم و در این دو زمینه، پیشرفتی محسوس در

ص:۵۶

۱- سخنرانی در دیدار با دانشجویان، ۱۸/۰۸/۱۳۸۵.

کشور به وجود آوریم ـــ که بحمـدالله امروز تا حـدود زیادی هم شده است ـــ حرکت کشور به سـمت هدف ها سـریع خواهد شـد، مشـکلات برطرف خواهد گردید و آن چیزی که انقلاب عظیم ما برای ایران اسـلامی ترسـیم کرده است، نزدیک خواهد شد. لذا این دو رکن، مهم است. کسانی که نماینده این دو رکن هستند ـــ یعنی جامعه معلم کشور و مجموعه تعلیم و تربیت از یک طرف، و جامعه کارگری کشور و مجموعه مربوط به کار و ابتکار و تولید و حرکت صـنعتی و کشاورزی و غیره از جانب دیگر ـــ برای کشور بسیار حائز اهمیت اند.(۱)

همت مضاعف برای شکستن انحصار علمی در دنیا و توزیع عادلانه آن

همت مضاعف برای شکستن انحصار علمی در دنیا و توزیع عادلانه آن

اگر علم به یک دلیل تاریخی ـــ که آن دلیل تاریخی را هم فکر می کنیم کاملاً می شناسـیم ـــ در انحصار مجموعه ای از ملت ها و بخشی از مردم دنیا قرار گیرد و اینها علم را انحصاری نگه دارند و تبعیض قائل شوند و علم را به ملت های دیگر بفروشند و آن را وسـیله ای برای تحمیل سیاست های خودشان قرار دهند ـــ که اسـتعمار اصـلاً از همین نقطه به وجود آمد ـــ این، ظلم بزرگ به بشریت است. علم بایـد مثـل ثروت، عادلانه توزیع شود. نظر اسـلام هم همین است که علم بایـد بین همه کشورها و ملت هـا توزیع شود. اینکه مـا این فن آوری را نبـایستی به مردم آسـیا یا جاهای دیگر بـدهیم، همان طلبیـدن انحصار فن آوری است که وقتی در اقتصاد پیش می آید، کارتل های عظیم اقتصادی به وجود می آید و آنها به انسان ها ظلم می کنند؛ وقتی در سیـاست پیش می آیــد، انحصـارگری هـای جهـانی پیش می آیـد و ایـن جنـگ هـا را پیش می آورد. مـا می خـواهیم بـا این انحصارگرایی مبارزه کنیم و مبارزه و همت ما هم به این است که خودمان سعی کنیم از این چاه و منبع عظیم و غنی ای که در میان کشور و در نیروی انسانی خودمان داریم، بهره برداری و استفاده

۱- سخنرانی در دیدار جمع کثیری از کارگران و معلمان در آستانه روز کارگر و روز معلم، ۱۰/۰۲/۱۳۷۶.

نماییم. این کار را همه ملت ها می توانند بکنند و ملتی که استعداد بیشتری دارد، بیشتر می تواند در این زمینه کار کند. البته مانع و مشکل ایجاد می کنند؛ باید با این مانع و موانعی که به طور قهری وجود دارد، مبارزه کرد.(۱)

پرهیز از غفلت و تنبلی در تولید علم و ضرورت حمایت های دولت از این حرکت

پرهیز از غفلت و تنبلی در تولید علم و ضرورت حمایت های دولت از این حرکت

باید نهضت تولید علم در کشور راه بیفتد. من خوشحالم؛ وقتی با دانشجوها و جوان ها مواجه می شوم که غالباً آنها حرف می زنند و مطالبی را می گویند، می بینم آنها همین مسئله تولید علم و اتصال علم و صنعت، و پشتیبانی دولت از پیشرفت و ابتکارات علمی را به عنوان توقع از ما مطرح می کنند. من می گویم خیلی خوشحالم و اینها حرف های ماست و حالا در بین مجموعه دانشگاهی عرف شده؛ لیکن این کافی نیست؛ باید به سمت کارهای بزرگ برویم. ببینید! یک وقت هست شما می توانید هواپیمایی را که دیگران اختراع کرده اند و ساخته اند، خودتان بدون کمک دیگران در داخل کشور بسازید، این خیلی خوب است؛ این بهتر از خریدن هواپیمای ساخته شده است؛ اما یک وقت هست شما خودتان یک چیزی در سطح هواپیما در کشورتان تولید می کنید؛ این است آنچه که ما لازم داریم؛ ما باید بر ثروت علمی بشر بیفزاییم. نگویند نمی شود؛ می شود. یک روزی بشریت فن آوری ریزترین ها ــ نانوتکنولوژی ــ را نمی شناخت، بعد شناخت. امروز صد تا میدان دیگر ممکن است وجود داشته باشد که بشر نمی شناسد؛ اما می توان آنها را شناخت و می توان جلو رفت. البته مقدمات دارد؛ اما آن مقدمات را هم می شود با همت فراهم کرد. من یک روز در مجموعه جوان ها و اهل دانشگاه گفتم من توقعم زیاد نیست؛ من این را از شما جامعه علمی کشور توقع می کنم که شما پنجاه سال دیگر ــ پنجاه سال، نیم قرن است ــ در رتبه بالای علمی دنیا قرار داشته

۱- سخنرانی در دیدار با جوانان نخبه،۲۱/۱۱/۱۳۸۲.

باشید؛ این توقع زیادی است از یک ملت با استعداد؟ اما اگر بخواهیم این اتفاق بیفتد، از الان باید سخت کار کنیم. شرطش تنبلی نکردن است؛ غفلت نکردن است؛ خست نورزیدن است؛ از ورود در این راه وحشت نکردن است و میدان دادن و پرورش نخبگان علمی است. در بعضی از بخش ها ما با دنیا فاصله مان زیاد نیست؛ در آن بخش ها ــ مثل همین بخش هایی که اسم آوردم، خوشبختانه فاصله مان با پیشرفت های دنیا و آن نوک های حرکت زیاد نیست ــ می توانیم تلاشمان را مضاعف کنیم؛ این هم یک کار است. بنابراین، این جزوِ وظایف دولت است؛ بایستی میدان داد. این جوان ها تشنه کار و فهمیدن هستند، به شرط اینکه امکانات در اختیار اینها قرار بگیرد. الحمدللّٰه ما استاد خوب هم کم نداریم. یک روزی بود ما اوایل انقلاب، در این کشور قحط استاد داشتیم؛ اما امروز نه، بحمداللّٰه اساتید فراوان است و امروز اکثریت آنان پرورش یافته دامان خود این ملت و روییده در همین آب و هوا هستند.(۱)

تلاش و مجاهدت جوانان دانشگاهی در مسیر پیشرفت کشور اسلامی

تلاش و مجاهدت جوانان دانشگاهی در مسیر پیشرفت کشور اسلامی

مسیرِ پیشرفت، مسیر غربی نیست، مسیر منسوخ و برافتاده اردوگاه شرقِ قدیم هم نیست. بحران هایی که در غرب اتفاق افتاده است، همه پیش روی ماست، می دانیم که این بحران ها گریبانگیر هر کشوری خواهد شد که از آن مسیر حرکت کند. پس ما بایستی مسیرِ مشخصِ ایرانی ــ اسلامی خودمان را در پیش بگیریم و این را با سرعت حرکت کنیم؛ با سرعت مناسب.

راه حلی که بر اساس این مقدمات وجود دارد، این راه حل را شما باید پیدا کنید. شما باید به نتیجه برسید، به این استنتاج برسید، اما آنچه که من می توانم به عنوان راهنمایی و راهبرد کلی به شما عرض کنم، تلاش و مجاهدت جوانانه و پیگیر است. شما که در دانشگاهید، فعالیت شما فعالیت دانشگاهی است؛ باید درس بخوانید، تحقیق کنید، به فکر نظریه سازی باشید.

۱- سخنرانی در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی، ۱۳۸۵/۰۳/۲۹.

با توجه به خدا و تقرب به خدا، با توسل به دامان قدس الهی و ذیل عنایت الهی می توان خیلی کارهای دشوار را انجام داد.(۱)

ضرورت تولید علم و پرهیز از تقلید از غرب

ضرورت تولید علم و پرهیز از تقلید از غرب

نباید ما در مسئله علم، واگن خودمان را به لوکوموتیو غرب ببندیم. البته اگر این وابستگی ایجاد بشود، یک پیشرفت هایی پیدا خواهد شد؛ در این شکی نیست؛ لیکن دنباله روی، نداشتن ابتکار، زیرِ دست بودنِ معنوی، لازمه قطعی این چنین پیشروی ای است؛ و این جایز نیست. بنابراین، ما باید علم را خودمان تولید کنیم و آن را بجوشانیم. هر پله ای از پله ها که انسان در مدارج علم بالا برود، او را آماده می کند برای برداشتن گام بعدی و رفتن به یک پله بالاتر. این حرکت را بایستی ما از خودمان، در درون خودمان، با استفاده از منابع فکری و ذخایر میراث فرهنگی خودمان ادامه بدهیم و داشته باشیم.(۲)

پیشرفت علمی، ثمره خودباوری ملی، امید به موفقیت و حرکت جهادگونه

پیشرفت علمی، ثمره خودباوری ملی، امید به موفقیت و حرکت جهادگونه

پیشرفت علمی بایستی با خودباوری اولاً؛ امید به موفقیت ثانیاً؛ حرکت جهادگونه ثالثاً؛ همراه باشد. چون ما فرض را بر این گذاشتیم که پیشرفت علمی، بایستی با نگاه بومی و با تکیه به فرهنگ خودمان باشد ــ فرهنگ ما یعنی اسلام و مواریث ملی پسندیده ما ــ و نیز ناظر به نیازهای کشور. این، بایستی مجموعه حرکت علمی ما را تشکیل بدهد. ممکن است بعضی خدشه کنند که آقا مگر می شود؟ ما باید این باور را پیدا کنیم.(۳)

اهمیت اعتماد به نفس در جامعه دانشگاهی

اهمیت اعتماد به نفس در جامعه دانشگاهی

آنچه که انقلاب به ما داده و توقع ما از خودمان است، این است که این را روز به روز در خودمان تقویت کنیم؛ آن، اعتماد به نفس است. اعتماد به نفس

۱- سخنرانی در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه های شیراز، ۱۳۸۷/۰۲/۱۴.

۲- سخنرانی در دیدار جمعی از برجستگان و نخبگان علمی و اساتید دانشگاه ها، ۱۳۸۷/۰۷/۰۳.

۳- همان.

ملی؛ ملت به خود اعتماد به نفس داشته باشد، بداند که می تواند مقاصد خودش را با همت بلند و با مجاهدت و با همدستی همه کشور با یکدیگر، پیش ببرد؛ این را باید بدانیم. جامعه دانشگاهی ما در زمینه کار خود، در زمینه علم پژوهی خود باید این را از بُن دندان باور کند و دانشجوی ما، استاد ما، محقق ما، مدیران دانشگاهی ما بدانند که هر کاری بخواهند، می توانند بکنند؛ در سایه همت، در سایه مجاهدت و در سایه تلاش. این، آن چیزی است که ما لازم داریم.(۱)

۱- سخنرانی در دیدار دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد، ۲۵/۰۲/۱۳۸۶.

فصل سوم: مردم و فرهنگ کار و تلاش

اشاره

فصل سوم: مردم و فرهنگ کار و تلاش

زیر فصل ها

وظیفه ملت برای تحول و نیکو کردن دنیا و آخرت خود

یاری گرفتن از سرمایه مالی، فکری و بازوی توانای مردم، از سیاست عمومی نظام

اراده ملت ایران بر تسلیم ناپذیری

بهره گیری مناسب از عوامل ضعف، جهت رشد ملت

موفقیت های مردم، نشان رشد و آگاهی آنان

مقابله با ابرقدرت ها، با تلاش مضاعف و قدرت ایمان

موفقیت ایرانیان، الگوی ملت ها

ایران الگوی جهانیان در بلندهمتی و مقابله با ابرقدرت ها

علاج توطئه ها، با هوشیاری و عزم و اراده قاطع

استواری و پایندگی ملت در گرو تلاش مضاعف و در صحنه بودن همیشگی

ضرورت حضور زنان، هم پای مردان در سازندگی کشور

نقش همت و تلاش زنان در آبادانی ایران

وظیفه عمومی برای تلاش مضاعف جهت استقلال و سرفرازی ملت

جبران عقب ماندگی ها با توکل بر خداوند و کار مضاعف

حفظ حیات ملت با کار و تلاش کارگران

ارزش کار و تلاش مخلصانه نزد خداوند

رفع ناکامی ها درسایه نظام جمهوری اسلامی و کار همه اقشار جامعه

پیشرفت در گرو تلاش همه جانبه مردم

نیازمندی کشور به کار مضاعف همگانی

پیشرفت ملت ایران به واسطه همت، کار و ایمان جوشنده

وظیفه ملت برای تحول و نیکو کردن دنیا و آخرت خود

وظیفه ملت برای تحول و نیکو کردن دنیا و آخرت خود

جوانان عزیز ما و ملت پرهمت و پرتلاش ما توانسته اند در زمینه علمی پیشرفت شگرفی را نشان بدهند و این پیشرفت های مهم و شگفت آور، تبلیغات سی ساله علیه انقلاب را که از اطراف و اکناف تبلیغ می کردند، خنثی کرد.

ما باید همت کنیم برای تحویل احوال خود، برای نیکوکردن زندگی خود، ذهن خود، دل خود، دنیا و آخرت خود؛ این وظیفه یکایک ملت ایران است.(۱)

یاری گرفتن از سرمایه مالی، فکری و بازوی توانای مردم، از سیاست عمومی نظام

یاری گرفتن از سرمایه مالی، فکری و بازوی توانای مردم، از سیاست عمومی نظام

این همت مردم است که می تواند کشور را بی نیاز کند. سرمایه گذاری هایی که مردم انجام می دهند در بخش های مختلف، بسیار ارزشمند است؛ به خصوص در بخش های تولیدی. و من برای آن مردمی که به کارهای خدمت رسانی به مردم علاقه مندند، این را بهترین عمل، بهترین حسنه و صدقه می دانم که در کارهای تولیدی سرمایه گذاری کنند؛ هم اشتغال ایجاد شود، هم به پیشرفت کشور کمک کند، هم فقر و محرومیت را از بخش های مهمی از کشور

۱- پیام نوروزی رهبر انقلاب به مناسبت آغاز سال، ۱۳۸۷/۱۲/۳۰.

برطرف کند. این آن سیاست عمومی نظام جمهوری اسلامی است: کمک گرفتن از سرمایه مالی، سرمایه فکری، بازوی توانا و کارآمد مردم عزیزمان که کشور مال آنهاست و آینده متعلق به آنهاست.(۱)

اراده ملت ایران بر تسلیم ناپذیری

اراده ملت ایران بر تسلیم ناپذیری

بعضی ها همین طور می نشینند فیلسوفانه و پیرمردانه و پدرخوانده گون ریش می جنبانند که آقا چرا با همه دعوا می کنید. بحثِ دعوا کردن نیست؛ بحثِ این نیست که ما با کسی می خواهیم دعوا کنیم. مسئله ما، مسئله ایستادگی در مقابل سیطره جویی است. ما یک ملتیم که قرن های متمادی یا حداقل ده ها سال متمادی ما را خواب و غفلت زده و خمار و گیج نگه داشتند؛ هر کاری خواستند، با ما کردند. ما حالا تازه بیدار شده ایم؛ ما می خواهیم دیگر تسلیم نشویم؛ جرم ما این است؛ «وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ.» چالش اینجاست.(۲)

بهره گیری مناسب از عوامل ضعف، جهت رشد ملت

بهره گیری مناسب از عوامل ضعف، جهت رشد ملت

از عوامل رشد یک ملت این است که از حادثه ای که ممکن است به نظر دشمن یک عامل ضعف به حساب آید، از همان حادثه به عنوان عامل قوت استفاده کند. از سال های پیش، تحلیل همه دشمنان ما این بود که با رحلت امام بزرگوار ــ که رکن اساسی و سنگین ترین وزنه انقلاب و عمود حقیقی خیمه نظام به حساب می آمدند ــ انقلاب نابود می شود و وحدت ملت مخدوش می گردد و جمهوری اسلامی دچار ضعف و یا انحلال خواهد شد.

حقیقتاً اگر کسی با ابزارهای مادی و با چشم ظاهری تحلیل می کرد، همین نتیجه قهری و طبیعی را به دست می آورد. در این تحلیل، فقدان امام

۱- سخنرانی در دیدار عمومی مردم لار، ۱۳۸۷/۰۲/۱۹.

۲- سخنرانی در دیدار دانشجویان دانشگاه های استان یزد، ۱۳۸۶/۱۰/۱۳.

رحمه الله عامل تمام شـدن همه چیز به حساب می آمـد. ملت ما در این امتحان بزرگ، عکس این مطلب را ثابت کرد و از آن حادثه ای که عامل ویرانی به حساب می آمد، در جهت ثبات و وحدت و پیشـرفت اسـتفاده کرد. بنابراین، با هوشیاری و ایمان مخلصانه ملت، فقـدان امام رحمه الله به عامل قوت در نظام جمهوری اسـلامی تبـدیل شد. امروز رشد و بینش مردم ما، حتی از مسـلمانان صـدر اسـلام و زمان پیامبر اکرم صـلی الله علیه و آله نیز بیشتر است؛ زیرا آنها نتوانسـتند بعـد از رحلت آن بزرگوار، وحدت و تحرک و ایمان خود را حفظ کنند؛ اما ملت ما توانست این کار را بکند.(۱)

موفقیت های مردم، نشان رشد و آگاهی آنان

موفقیت های مردم، نشان رشد و آگاهی آنان

جنگ را خوب اداره کردیـد و خوب به پایان بردید. از امامتان خوب پشتیبانی کردید، به حرف او گوش دادید و دل او را شاد کردید. امام رحمه الله از این ملت راضی از دنیا رفت و به جوار الهی پیوست؛ این برای یک ملت خیلی مهم است. مشکلات را در دوران ده سـاله حسـاس و مهم اول انقلاب خوب تحمـل کردیـد. رشـد و آگـاهی و معرفت نشـان دادیـد و بعـد از ارتحال ملکوتی آن بزرگوار، خوب وفاداری نشان دادید؛ الان هم با مشت های پولادین خود، خوب به دهان دشمن می زنید.(۲)

مقابله با ابرقدرت ها، با تلاش مضاعف و قدرت ایمان

مقابله با ابرقدرت ها، با تلاش مضاعف و قدرت ایمان

ملت ایران نشـان دادنـد که ابرقـدرت نمی توانـد آنها را به زانو درآورد. این به برکت انقلاب و فکر و ایمان و اسـلام است که می توانـد دل ها را محکم و از ترس خالی کنـد و قـدرت انسانی شان را به آنها تفهیم نمایـد. بایـد قـدر این را بدانید. ما امروز نشانه های رشد معنویت و افول مادیت را در دنیا می بینیم.

۱- سخنرانی در مراسم بیعت روحانیون، مسئولان و اقشار مختلف مردم آذربایجان، ۳۰/۰۳/۱۳۶۸.

۲- سخنرانی در مراسم بیعت جمع کثیری از اقشار مختلف مردم شهرهای قم، رفسنجان و کهنوج، ۱۹/۰۴/۱۳۶۸.

اروپای شرقی را دیدید، بسیاری از نقاط دیگر دنیا را مشاهده کردید و بسیاری دیگر را بعداً مشاهده خواهید کرد.(۱)

موفقیت ایرانیان، الگوی ملت ها

موفقیت ایرانیان، الگوی ملت ها

میـدان در مقابـل شـما باز است؛ پس خودتان را در همه جبهه ها و عرصه های گوناگون آماده کنیـد. البته همه بداننـد که این راه، راهی است که اگر یک ملت مثل شما، آن را با موفقیت بپیماید و به فضل پروردگار به نتایج آن برسد، ملت های دیگر از آن درس می گیرنـد و راه را پیدا می کنند. این، همان چیزی است که اسـتکبار را وادار می کند که با همه وجود بخواهد علیه ملت ایران وارد اقـدام هـای خشن و خصـمانه شود. بایـد برای مقابله با دشـمنی که در مقابل ملت ایران ـ اگر بتوانـد ـ مهیای هرگونه اقدام خشنی است، آماده بود.(۲)

ایران الگوی جهانیان در بلندهمتی و مقابله با ابرقدرت ها

ایران الگوی جهانیان در بلندهمتی و مقابله با ابرقدرت ها

امروز، معروف شـده که دوران ملت هـا آغـاز شـده است. در دنیا، این طور در تعبیرات و اصـطلاحات گفته می شود. علت هم این است که در نقاط گوناگونی از دنیا، ملت هایی علیه نظام های مسلط زورگو و تحمیل کننـده، شوریـده انـد و آنها را یا به کلی وادار به کناره گیری و یا تعدیل در روش ها و در ممشا کرده اند. من عرض می کنم که عصر ملت ها، امروز شروع نشده است؛ بلکه تصـمیم ملت ها و اراده و قدرت حقیقی ملت ها، آن روزی آغاز شد و آن روزی بروز کرد که ملت عظیم الشأن و بزرگوار و شـجاع و قابل سـتایش ما توانستند، نه فقط علیه یک رژیم، بلکه علیه یک تفاهم شرقی و غربی بین المللی متفق علیه بین قدرت ها و ابرقدرت ها، قیام کنند و نظام اسلامی را به وجود بیاورند و علی رغم میل قدرت ها و ابرقدرت ها، این نظام

۱- سخنرانی در دیدار با فرمانده و جمع کثیری از پرسنل نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۱۹/۱۱/۱۳۶۸.

۲- سخنرانی در اجتماع نیروهای شرکت کننده در مانور عظیم طریق القدس، ۰۳/۰۲/۱۳۷۶.

را حفظ کنند. معنای اراده و قدرت ملی، این است. دیگران هم، این را از ملت ایران یاد گرفتند.(۱)

علاج توطئه ها، با هوشیاری و عزم و اراده قاطع

علاج توطئه ها، با هوشیاری و عزم و اراده قاطع

امروز، علاج توطئه ها و تبلیغات استکبار، بیداری شما مردم، بیداری شما جوانان و عزم قاطع ملت بر پیمودن راهی است که در این بیست سال او را به عزت رسانـده است. بحمدالله این عزم و اراده در مرد و زن این کشور هست. به کوری چشم آنهایی که نمی تواننـد ببیننـد، مردم از بن دندان به اسـلام اعتقاد دارند، به اسـتقلال کشور اعتقاد دارند، به پیمودن راه خدا اعتقاد دارند و می داننـد که آبادی دنیا و آخرتشان در سایه عزم و اراده قاطع و تلاش پی گیر در پرتو احکام اسـلام، تحقق پیـدا خواهد کرد. این را ملت ایران می دانـد؛ مسئولان می داننـد، زنـان و مردان و جوانـان کشور می داننـد و به همین علت است که توطئه های دشمن اثری نخواهد بخشید. این ملت ان شاءالله راه سعادت را طی خواهد کرد و به فضل پروردگار و در پرتو توجهات و ادعیه زاکیه حضرت بقیهالله الاعظم ارواحنافداه، خواهد توانست همه مشکلات را حل کند، گردنه های دشوار را پشت سر بگذارد و به قله تکامل و ترقی دست یابد.(۲)

استواری و پایندگی ملت در گرو تلاش مضاعف و در صحنه بودن همیشگی

استواری و پایندگی ملت در گرو تلاش مضاعف و در صحنه بودن همیشگی

همه دنیا و همه ملت ها و دولت هایی که مسائل ایران را تعقیب می کننـد، بایـد بدانند ملتی که زنده است، در کار خود هرگز درنمی مانـد، به زانو نمی افتـد، در مقابل دیگران تسـلیم نمی شود، احساس احتیاج به هیـچ ملت دیگری نمی کند. ملت ایران، یک ملت زنـده است و می توانـد خود را اداره کنـد. آن کسانی که سـعی می کنند افکار و نظرات و سـیاست های اسـتعماری خود را بر ملت ایران

۱- سخنرانی در دیدار با مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی، به مناسبت عید سعید فطر ، ۰۷/۰۲/۱۳۶۹.

۲- سخنرانی در دیدار عمومی به مناسبت عید سعید فطر، ۲۸/۱۰/۱۳۷۷.

تحمیل کنند، امروز و در آینده و همیشه باید بدانند که تا ملت ایران در صحنه است، تا نظام جمهوری اسلامی این پرچم برافراشته را در سطح جهان به اهتزاز درآورده است، تا وقتی که میان مسئولان و ملت، این پیوند مستحکم برقرار است، نسبت به ایران اسلامی و این ملت، هیچ تحمیلی مورد قبول قرار نمی گیرد. ملت ایران، عازم و مصمم است که راه سازندگی کشور و راه بنای جامعه مورد علاقه خود را بدون اتکا و اعتنا به سیاست های دیگران و بدون اینکه اجازه دهد کسی در امور این کشور دخالت کند، خودش ادامه دهد و پیش ببرد. نمی توانند بر ملت و دولت ایران، چیزی را تحمیل کنند.(۱)

ضرورت حضور زنان، هم پای مردان در سازندگی کشور

ضرورت حضور زنان، هم پای مردان در سازندگی کشور

یک کشور اگر می خواهد به معنای واقعی بازسازی کند، باید بیشترین تکیه و بیشترین نگاه و توجهش، به انسان و نیروی انسانی باشد. وقتی که صحبت از نیروی انسانی است، باید توجه کنیم که نصف جمعیت کشور و نیمی از نیروی انسانی، بانوان کشورند. اگر بینش غلطی در مورد زن وجود داشته باشد، بازسازی به معنای حقیقی و در سطح وسیع آن، شدنی نیست. هم خود بانوان کشور باید نسبت به موضوع زن از نظر اسلام، دارای آگاهی کافی و لازم باشند، تا بتوانند با اتکا به نظر والای دین مقدس اسلام، از حقوق خود به طور کامل دفاع کنند، و هم همه افراد جامعه و مردان در کشور اسلامی باید بدانند که نظر اسلام در مورد زن، حضور زن در عرصه های زندگی، فعالیت زنان، تحصیل زنان، کار و تلاش اجتماعی و سیاسی و اقتصادی و علمی زنان، نقش زن در خانواده و نقش زن در بیرون

۱- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم اهواز، ۱۸/۱۲/۱۳۷۵.

از خانواده چیست.(۱)

نقش همت و تلاش زنان در آبادانی ایران

نقش همت و تلاش زنان در آبادانی ایران

اگر کسی بگوید مرد می تواند درس بخواند، زن نمی تواند؛ مرد می تواند درس بگوید، زن نمی تواند؛ مرد می تواند فعالیت اقتصادی انجام دهد، زن نمی تواند؛ مرد می تواند فعالیت سیاسی کند، زن نمی تواند، منطق اسلام را بیان نکرده و بر خلاف سخن اسلام حرف زده است. از نظر اسلام، در همه این فعالیت های مربوط به جامعه بشری و فعالیت های زندگی، زن و مرد دارای اجازه مشترك و همسان هستند. البته بعضی از کارها هست که باب زنان نیست؛ چون با ترکیب جسمانی آنها تطبیق نمی کند. بعضی از کارها هم هست که باب مردان نیست؛ چون با وضع اخلاقی و جسمی آنها تطبیق نمی کند. این موضوع ربطی به این ندارد که زن می تواند در میدان فعالیت های اجتماعی باشد یا نه. تقسیم کار، بر حسب امکانات و شوق و زمینه های اقتضای این کار است. اگر زن بخواهد شوق داشته باشد، می تواند فعالیت های گوناگون اجتماعی و آنچه که مربوط به جامعه است، انجام دهد و استخدام کردن ندارد. بعضی از مردان خیال می کنند که زن وظیفه دارد همه کارهای مربوط به آنها را انجام دهد. البته در محیط خانواده، زن و مردی که به هم علاقه دارند، با کمال میل و شوق، کارها و خدمات یکدیگر را انجام می دهند؛ اما انجام دادن از روی میل، غیر از این است که کسی احساس کند، یا این طور عمل کند که گویا وظیفه زن است که باید مثل یک مستخدم، خدمت مرد را به آن شکل انجام دهد. چنین چیزی در اسلام وجود ندارد.(۲)

وظیفه عمومی برای تلاش مضاعف جهت استقلال و سرفرازی ملت

وظیفه عمومی برای تلاش مضاعف جهت استقلال و سرفرازی ملت

عزیزان من؛ معلمان، کارگران، جوانان، کسانی که قوام کار و استقلال و ستون فقرات کشور در دست شماست! مسئولیت شما سنگین است. ببینید

۱- سخنرانی در اجتماع زنان خوزستان، ۲۰/۱۲/۱۳۷۵.

۲- سخنرانی در اجتماع زنان خوزستان، ۲۰/۱۲/۱۳۷۵.

دشـمن چه طوری است. ببینید دشـمن چقدر بی انصاف و بی رحم و وقیح است. اگر بخواهید دشـمن بر شما مسلط نشود، باید خوب کار کنید. همه باید خوب کار کنند، همه باید کار را برای خدا و دقیق انجام دهند، تا ان شاءالله این کشور اسلامی و این ایران سـرافراز و سربلند، بتواند در مقابل دشمن بایستد و به همه بفهماند که به برکت اسلام ـــ که «الاسلام یعلوا ولا یعلی علیه» ـــ هیچ کس نمی تواند نسبت به این ملت، استعلا و استکباری داشته باشد.(۱)

جبران عقب ماندگی ها با توکل بر خداوند و کار مضاعف

جبران عقب ماندگی ها با توکل بر خداوند و کار مضاعف

اگرچه جبران عقب ماندگی های گذشـته هنوز تلاش و کار بیشتری لازم دارد، اما شـما ملت ان شاءالله می توانید و می کنید و خودتان را به نقطه ای که شایسـته این ملت است، می رسانیـد؛ شـرطش این است که به هویت خود تکیه کنیـد، به خدای خود توکل کنید، از خدا هدایت و دسـتگیری و کمک و توفیق بطلبید و نگذارید با اختلاف، با طرح دعواهای بی محتوای سیاسی و با بهانه کردن چیزهای جزیی، «خود» ملت ایران ـــ این هویت عظیم و درخشان ـــ مخدوش شود.(۲)

حفظ حیات ملت با کار و تلاش کارگران

حفظ حیات ملت با کار و تلاش کارگران

شما کارگران بایـد توجه داشـته باشـید که ادامه حیات شـرافتمندانه ملت عزیز ایران و حفظ و تداوم شـعارها و مواضع با ارزش نظام جمهوری اسـلامی در مقابل قلدرهای عالم و اسـتکبار جهانی، با کار و تلاش شما میسر است. بایستی این کار را مخلصانه و دل سوزانه و خوب انجام دهیـد. البته بایـد مسـئولان دولتی سـعی کننـد مواد اولیه را برای شـما تأمین کنند، تا کارخانجات با همه ظرفیت و توان خود کار کنند و واحدهای تولیدی جدیدی به وجود آید و نیروهای کار، جذب این مراکز شوند.(۳)

۱- سخنرانی در دیدار جمع کثیری از کارگران و معلمان در آستانه روز کارگر و روز معلم، ۱۰/۰۲/۱۳۷۶.

۲- سخنرانی در خطبه های نماز عید سعید فطر، ۱۳/۰۸/۱۳۸۴ .

۳- سخنرانی در جمع مردم استان همدان و شهرهای ساری و ساوه، ۰۵/۰۴/۱۳۶۸.

ارزش کار و تلاش مخلصانه نزد خداوند

ارزش کار و تلاش مخلصانه نزد خداوند

کارگرها باید این میدان را پیدا کنند که کار خودشان را در خدمت نظام و رونق و حرکت اقتصادی مردم قرار دهند و به بهترین وجه به تولید کالاهای با کیفیت بپردازند. از رسول اکرم صلی الله علیه و آله نقل شده است که فرمود: «رحم الله امرء عمل عملا فأتقنه؛ رحمت خدا بر آن آدمی که کار را با محکم کاری انجام دهد.» شما باید کار خود را به بهترین وجه عرضه کنید. بدانید که تلاش شما پیش خدا محفوظ است؛ حال آن کارفرمای دولتی و غیر دولتی، تلاش شما را درک بکند یا نکند و پاداش مناسب را بدهد یا ندهد. البته باید تلاش شما را درک کنند و متناسب با آن پاداش بدهند. نفس این محکم کاری، مطلوب خدای متعال است و ما باید این ارزش را در نظر داشته باشیم.(۱)

رفع ناکامی ها درسایه نظام جمهوری اسلامی و کار همه اقشار جامعه

رفع ناکامی ها درسایه نظام جمهوری اسلامی و کار همه اقشار جامعه

در نظام جمهوری اسلامی، تعیین کننده رتبه انسان ها، ارزش های معنوی است؛ «ان اکرمکم عندالله اتقیکم.» همه دل ها باید با اتکال به خدا در این جهت گیری همدل شوند. نظام جمهوری اسلامی، نظامی است برای مردم و برای رفع گرفتاری ها و مشکلات مادی و معنوی انسان ها. نظام جمهوری اسلامی، نظامی است که باید در زیر سایه پرمهر آن هرگونه ناکامی و تلخکامی از قشرهای محروم برطرف شود و فاصله بین قشرهای مختلف جامعه کم گردد؛ یعنی قشرهایی که از لحاظ سطح زندگی پایین اند، بالا بیایند. ما نمی توانیم ادعا کنیم به این مقصود رسیده ایم. ما نمی توانیم خود را راضی و قانع کنیم که توانسته ایم هدف اسلام را در این باره برآورده کنیم و به آن دست یابیم. همین اندازه ادعا می کنیم و خدا را سپاس می گوییم که در این راه حرکت می کنیم؛ هدف ما این است.(۲)

۱- همان.

۲- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم شهرستان کاشان و آران و بیدگل، ۲۰/۰۸/۱۳۸۰.

پیشرفت در گرو تلاش همه جانبه مردم

پیشرفت در گرو تلاش همه جانبه مردم

بحمدالله امروز، جوان این کشور می سازد؛ دانشمندش ابتکار می کند؛ صنعتگرش تولید می کند و دانشجویش درس می خواند. در سرتاسر این کشور بحمدالله، شعله حرکت، علم، کار، تلاش و سازندگی، در حال اشتعال است. مملکت این طور پیش می رود.(۱)

نیازمندی کشور به کار مضاعف همگانی

نیازمندی کشور به کار مضاعف همگانی

همه باید تلاش مضاعف کنند. امروز، دوران سازندگی است. سازندگی شما این است که نیروی هوایی را بسازید. باید این نیرو را بسازید. باید این روند مبارکی را که در ارتش، در نیروهای مسلح و در نیروی هوایی به وجود آمده است، مضاعف کنید. برادران محترم و عزیز در بخش های عقیدتی و سیاسی هم باید به هدایت دل ها و جان ها و تقویت ایمان ها و این احساس که امروز کشور به کار فعال یکایک آحاد مؤمن و کارآمد نیازمند است، کمک کنند.(۲)

پیشرفت ملت ایران به واسطه همت، کار و ایمان جوشنده

پیشرفت ملت ایران به واسطه همت، کار و ایمان جوشنده

من به ملت ایران عرض می کنم: ملت عزیز ایران! شما مسلح و مجهز به ایمان و همت و استعداد و قابلیت انسانی هستید؛ این اساس ثروت این ملتِ با همت، با ایمان و با استعداد است. جوان ایرانی دارای قابلیت هایی است که از متوسط قابلیت های جوانان دنیا بالاتر است. متخصصان و کارشناس های ما به من می گویند در هر کاری از کارهای فنی و علمی که ما نیرو گذاشتیم و متمرکز شدیم، توانستیم آن کار را به بهترین وجه انجام دهیم؛ به توفیق و حول و قوه الهی هم در مسائل فنی این طور است، هم در مسائل انسانی و اجتماعی، و هم در مسائل سیاسی. پشتوانه اش هم همین ایمان، وحدت و همبستگی شماست. این ارتباطِ گرم و صمیمانه شما با مسئولان کشور است؛

۱- سخنرانی در خطبه های نماز جمعه تهران، ۱۲/۱۱/۱۳۷۵.

۲- سخنرانی در دیدار با نیروی هوایی ارتش در آستانه ۱۹ بهمن، ۱۸/۱۱/۱۳۷۵.

این را نباید از دست داد. همتِ کار، همتِ تلاش و ایمان جوشنده شما مردم، شما را مثل کوه استوار کرده است. باید همین همت باقی بماند. ان شاءاللّه تمام آرمان های انقلاب به نتیجه برسد، که از مهم ترینِ آن رفع تبعیض، رفع تبعیض فردی، شهرستانی، استانی و منطقه ای در سرتاسر کشور است؛ و به کار گرفتن استعدادها و ثروت های طبیعی که امروز در اختیار بخش های مختلف ملت ایران است.(۱)

۱- سخنرانی در دیدار مردم دامغان، ۱۳۸۵/۰۸/۱۹.

فصل چهارم: شرایط و لوازم فرهنگ کار و تلاش

اشاره

فصل چهارم: شرایط و لوازم فرهنگ کار و تلاش

زیر فصل ها

رضوان الهی، ثمره مجاهدت، صبر و پرهیزکاری در کارها

نیل به قله های علمی با تمسک به ارزش های اسلامی

تلاش جهت علمی و بین المللی شدن زبان فارسی

وعده الهی در به ثمر رسیدن تلاش ها

حرکت همگانی به سمت کار و تلاش با حفظ هوشیاری

نگاه بلند مدت به امور و صبر در رسیدن به نتایج

نصرت الهی، در گرو همت و پرهیز از سستی

احساس تعهد مسئولان؛ از موجبات رحمت الهی

کار متکی به ایمان و امید، علاج همه دردهای یک ملت

ابتکار، هوشمندی، پی گیری و تلاش، ضامن آینده کشور

یأس دشمن، با ایستادگی در راه کار و تلاش

ضرورت دوراندیشی و پرهیز از یأس در ترسیم اهداف بلندمدت

اعتماد به نفس زمینه ساز بروز استعدادها و موفقیت

حفظ احساس امیدواری به آینده در ملت

تلاش برای استحکام و تداوم حیات کشور در دنیا

مقابله با کارشکنی ها با توسل به عزم و اراده و وحدت کلمه

اراده انسانی و اطمینان به کمک الهی، حلال مشکلات

ارتباط با خدا پشتوانه پیروزی در کار و حرکت

انتخاب مسیرالهی، پشتوانه انجام کارهای بزرگ

اثربخشی دعا در کنار اراده، همت و تلاش

اسلام، محرک اراده و همت مسلمانان

تقویت اراده، با ایمان به خدا

اراده و همت والا، عامل پیروزی بر دشمنی ها

نفی خود باختگی، راز حرکت و پیشرفت

کار بی وقفه و خستگی ناپذیر، با روحیه جهادی

نشاط ، پویایی وحرکت لازمه تحولات اجتماعی

مقابله با تنبلی جهت حرکت به سوی موفقیت

جدّ و جهد و تقابل با دشمن؛ از ارکان جهاد و در تقابل با تنبلی و سستی

دعا در طول تلاش و کار مضاعف

سرنوشت کشور در گرو ایمان و تلاش مردم

احساس وجدانی نسبت به کار

ناظر دانستن خداوند بر انجام امور

دقت در حُسن انجام کار موجب رضایت خدا و پیدایش جامعه ای سرافراز

فراهم کردن فضای کار و تحقیق؛ موجب باروری استعدادها

شکست دشمن با حرکت ، تلاش وهوشیاری و امید به آینده

حرکت و پیشرفت در سایه عدالت

لزوم تلاش ومجاهدت در کنار استعدادها

اهتمام اسلام به رشد انسان و مبارزه با طاغوت ها

حرکت و پیشرفت با شجاعت

تلاش برای کار با اخلاص

پای بندی به قرآن و اسلام، مایه ابتکار و تلاش و آزادفکری

کمک الهی در گرو طلب و تلاش و کار

کوشش در عمل به تکلیف شرعی در امور

رضوان الهی، ثمره مجاهدت، صبر و پرهیزکاری در کارها

رضوان الهی، ثمره مجاهدت، صبر و پرهیزکاری در کارها

موفقیت در این دنیا، چشم انـداز خوب و در نهایت چشم انـداز رضوان الهی و بهشت الهی است. این با مجاهدت به دست می آیـد، با صبر به دست می آیـد، با پرهیزکاری و پاک دامنی به دست می آیـد و با تلاش خسـتگی ناپـذیر به دست می آید. در مقابل چالش هایی که دشمن آفریده، انسان سختی هایی را تحمل می کند؛ اما قرآن به ما می گوید از این سختیها نترسید: «إِن تَكُونُواْ تَـأْلَمُونَ فَـإِنَّهُمْ يَـأْلَمُونَ كَمَـا تَـأْلَمونَ»؛ اگر شـما از نـاحیه آسـیب دشـمن رنجی را تحمل می کنیـد، دشـمن هم از ناحیه مقاومت، صبر و رشادت شما رنج هایی را تحمل می کند؛ اما با این فرق: «وَتَرْجُونَ مِنَ اللّهِ مَا لاَ يَرْجُونَ»؛ چشم انداز برای شما چشم انـدازِ روشن است، اما برای دشـمن نه. مسـئله شـهادت و مسـئله جهاد در اسـلام این است: تلاشِ از همه سو سود، بـدون زیان؛ تلاشِ صادقانه ای که به زنـدگی انسان معنا می دهد؛ جهت حرکت انسان را معیّن می کند؛ چشم انداز آینده زندگی را به عنوان یـک ملت، چشم انـداز روشن و تابنـاکی می کنـد و چشم انـداز سـرنوشت نهایی انسان را به عنوان یک فرد، رضوان الهی قرار می دهد؛ این جهاد و شهادت اسلام است؛ هیچ چیز جای این را نمی گیرد.(1)

۱- سخنرانی در دیدار خانواده های شهدا و ایثارگران استان سمنان، ۱۳۸۵/۰۸/۱۸.

نیل به قله های علمی با تمسک به ارزش های اسلامی

نیل به قله های علمی با تمسک به ارزش های اسلامی

آن کسانی که خیال کردند با فاصله گرفتن از مبدأ انقلاب و با غیبت امام بزرگوارمان و وفات او، مردم از ارزش ها فاصله خواهند گرفت، به خطا رفته اند؛ اشتباه کرده اند و می بینند که اشتباه کرده اند. ما به این ارزش ها متمسک هستیم؛ ما ارزش های اسلامی را مایه عزت ملی خودمان می دانیم؛ ما این ارزش ها را موجب رشد استعدادها در ملتمان می دانیم. ما به برکت اسلام، به حول و قوه الهی خواهیم توانست با سرعتی بیش از سرعت متعارف و معمول، قله های علم را بالا برویم و این قله ها را فتح کنیم.

«وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ.» با دست پولادین، با مشت آهنین، با اراده شکست ناپذیر و خلل ناپذیر باید مواجه شد. اینها علاج دردهای امروز امت اسلامی است.(۱)

تلاش جهت علمی و بین المللی شدن زبان فارسی

تلاش جهت علمی و بین المللی شدن زبان فارسی

انگلیسی ها با زرنگی زبان خودشان را زبان علم و زبان بین المللی کرده اند و هر چه شما می خواهید یاد بگیرید و هر چه می خواهید بخوانید، مجبورید زبان آنها را یاد بگیرید. شما کاری کنید که در پنجاه سال آینده، همین نیاز به زبان فارسی شما باشد. این، یک آرزوست؛ یک قله است؛ مثل قله دماوند، مثل قله توچال، که نگاه کردن به آن، هیجان انگیز است؛ شوق رسیدن به آن، در دل همه به وجود می آید؛ اما چه کسانی می رسند؟ باید کفش و کلاهش را آماده کنید؛ بیشتر از آن، باید همتش را آماده کنید و راه بیفتید من در نسل جوان کشورمان، این استعداد را می بینم. من نمی خواهم گزافه بگویم، شعار هم نیست.(۲)

۱- سخنرانی در دیدار اقشار مردم، مسئولان کشوری، لشکری و سفیران کشورهای اسلام، ۱۳۸۵/۰۵/۳۱.

۲- سخنرانی در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه های استان سمنان، ۱۳۸۵/۰۸/۱۸.

وعده الهی در به ثمر رسیدن تلاش ها

وعده الهی در به ثمر رسیدن تلاش ها

قرآن این را می گوید. من بارها این آیه را گفته و خوانده ام: «کُلاًّ نُّمِدُّ هَؤُلاء وَهَؤُلاء»؛ ما به همه کمک می کنیم؛ این سنت الهی است. هر کس در راه یک مقصودی تلاش کرد، خدای متعال این سنت را قرار داده است که این تلاش به نتیجه خواهد رسید. مشکل کسی که عاری از معنویت است، جای دیگر است؛ مشکل او یک بعدی بودن، تهیدست بودن از یک ثروت لازم دیگر است و همت را فقط متوجه یک بخش کردن است، که آن وقت ضررهایش را هم دارند می بینند.(۱)

حرکت همگانی به سمت کار و تلاش با حفظ هوشیاری

حرکت همگانی به سمت کار و تلاش با حفظ هوشیاری

همه جوان های کشور، همه صاحبان فکر و تدبیر و همه پیرهای کشور، زن و مرد، باید همت کنند در این حرکت عظیم و همگانی این ملت، خودشان را سهیم کنند و می شود. شما هر جا هستید و هر جا مشغول کارید، بدانید همان جا یک گوشه ای از این جبهه وسیع است؛ اگر همان جا خوب و منضبط و وفادارانه و با مهارت کار کنید، در این جبهه اثر گذاشته اید و دشمن این را نمی خواهد؛ این را هم توجه داشته باشید. دشمنان ما و استکبار خبیث جهانی فهمیده اند که با ملت و جمهوری اسلامی ایران در میدان جنگ نظامی نمی شود وارد شد؛ برایشان خسارت های زیادی دارد و درست هم هست و این را درست فهمیده اند. دارند بودجه می گذارند و سعی شان این است که داخل قشرهای مردم ــ در بین دانشجوها، در بین کارگرها، در بین دستگاه های اداری، در بین کارمندها و در بین قشرهای مختلف ــ اختلاف ایجاد کنند تا نگذارند کشور این راهی را که دارد طی می کند، این راه را طی کند. امروز دشمن دنبال این است. همه باید هوشیار باشند. تکلیف الهی بر دوش همه ما

ص:۷۵

۱- سخنرانی در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه های استان سمنان، ۱۳۸۵/۰۸/۱۸.

این است که هر کدام، هر جا هستیم، چشم و گوشـمان را از همیشه بیشتر باز کنیم و ببینیم دشمن برای این نقطه ای که ما قرار داریم، چه طراحی ای کرده است؛ نگذاریم او در این طراحی کامیاب شود؛ این وظیفه ماست.(۱)

نگاه بلند مدت به امور و صبر در رسیدن به نتایج

نگاه بلند مدت به امور و صبر در رسیدن به نتایج

من آنچه که درباره وضع کنونی کشور می توانم به شـما آقایـان محترم عرض بکنم، این است که بحمـداللَّه و حسن توفیقه، وضع عمومی کشور در همه بخش ها رو به جلو و پیشرفت است. مبادا بعضی از محاسبات موقتی یا بعضی از پدیده های کوتاه مـدت و موقت، مـا را از نگاه بلندمـدت نسـبت به آنچه که وجود دارد، غافل کنـد و دور بینـدازد؛ نه، ما حقیقتاً رو به جلو و به سمت اهـداف انقلاب حرکت کرده ایم و الان در کشور آنچه که واضـح و محسوس است، شـتاب گرفتن فعالیت های سازنده کشور است.

خوب، این کمـک به ماست و خوشـبختانه در داخل هم ما مشـکل اساسـی ای نـداریم. البته کار سـخت است؛ من نظرم هست زمان حیات مبارك حضـرت امام رحمه الله افراد از دسـتگاه های مختلف ـ چه وزارت خانه ها، چه دستگاه های دیگر ـ پیش امام می آمدند و شِـکوه هایی می کردند: آقا فلان جا چنین نقصـی وجود دارد، فلان جا این اشـکال وجود دارد؛ بارها امام در جواب اینها می گفتند: «آقا! کار سـخت است.» در واقع هم همین طور است. از خواسـتن تا توانسـتن و از توانستن تا تحقق پیدا کردن، فاصـله های زیادی است؛ انسان خیلی کارها را می خواهـد بکنـد، لیکن راه طولانی است و مقـدماتی دارد. در طی این مقدمات نباید بی حوصلگی کرد. اگر روشن شد که تلاش دارد انجام می گیرد و جهت گیری هم درست است، بایستی منتظر نتایج بود تا ان شاءاللَّه به آن نتایج دست پیدا کنیم.(۲)

۱- سخنرانی در دیدار با کارگران، ۱۳۸۵/۰۲/۰۶.

۲- سخنرانی در دیدار خبرگان منتخب ملت، ۱۳۸۵/۰۶/۰۹.

نصرت الهی، در گرو همت و پرهیز از سستی

نصرت الهی، در گرو همت و پرهیز از سستی

تاریخ اسلام هم برای مسلمین سرشار از تجربه است، که هر جا همت گماشتند، وارد شدند و متمسک به قدرت الهی شدند، خدای متعال آنها را کمک کرد. کمک و نصرت الهی حتمی است؛ منتها شرط این نصرت، حضور در میدان عمل است: «وَلَيَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ؛ آن کسی که خدا را نصرت کند، خدا او را نصرت خواهد کرد.» با نشستن، با تنبلی کردن، با توهمات دل خوش کردن، با مصالح امت اسلامی بازی کردن و هوای نفس را بر مصالح امت اسلامی ترجیح دادن، نصرت الهی خود را نشان نخواهد داد.(۱)

احساس تعهد مسئولان؛ از موجبات رحمت الهی

احساس تعهد مسئولان؛ از موجبات رحمت الهی

بدون کمک خدا، هیچ عزت و هیچ سعادتی نصیب هیچ فرد و ملتی نخواهد شد و کمک الهی هم یک زمینه ها و یک موجباتی دارد؛ کما اینکه در دعا عرض می کنیم: «اللّهم انّی اسئلك موجبات رحمتک.» از جمله مهم ترین این موجبات رحمت الهی، همین است که مسئولان کشور و مدیران بخش های مختلف، پیش خدای متعال و مردم احساس تعهد کنند. این احساس هر چه بیشتر بشود و به دنبال خود تلاش و تحرك بهتر و قوی تری به وجود آورد، یقیناً رحمت الهی بیشتر شامل حال ما خواهد شد. باید حرکت کنیم و این حرکت را با نیت الهی و با نیت قربت همراه کنیم و بدانیم که در آن صورت، دستگیری خدا و تفضلات الهی حتمی است.(۲)

کار متکی به ایمان و امید، علاج همه دردهای یک ملت

کار متکی به ایمان و امید، علاج همه دردهای یك ملت

درسی که خود ما باید بگیریم این است که بدانیم علاج همه دردهای یک ملت، تلاش و کار است؛ کارِ متکی به ایمان و امید، علاج همه دردهای یک

۱- سخنرانی در دیدار کارگزاران نظام به مناسبت عید سعید فطر، ۱۳۸۵/۰۸/۰۲.

۲- سخنرانی در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام، ۱۳۸۵/۰۷/۱۸.

ملت است. ملت بی کار، ملت تنبل، ملت کسل، ملت ناامید و ملتی که بگوید: «ای آقا! از دست ما چه کاری برمی آید، آنها هر کار که بخواهند، می توانند بکنند»، چنین ملتی به جایی نخواهد رسید. آنچه ما به دست آورده ایم، به خاطر این بوده است که ملت ما در این مدت، این روحیات را _ که در طول ده ها سال سعی کرده بودند در او تزریق کنند _ به کلی دور ریخت. ملت ما ملتی است باامید و مؤمن. اینکه انسان احساس عجز بکند، غلط است؛ اینکه انسان حوصله کار کردن نداشته باشد، غلط است. جوان باید کار کند، محصل باید کار کند، دانشجو باید کار کند، روحانی باید کار کند، صاحب سرمایه باید کار کند، کارگر باید کار کند؛ هر کدام کار خودشان را بکنند. فعال صنعتی و فعال کشاورزی باید تلاش کنند؛ فعال سیاسی و اجتماعی باید تلاش کند؛ همه اینها به سمت هدف سربلندی و پیشرفت روزافزون این ملت و این کشور است. وقتی این طور شد، همه چیز پیش خواهد رفت.(۱)

ابتکار، هوشمندی، پی گیری و تلاش، ضامن آینده کشور

ابتکار، هوشمندی، پی گیری و تلاش، ضامن آینده کشور

من اگر بخواهم همه آن چیزی را که در ذهنم هست در مورد کار شما برادران عزیز در یک جمله عرض بکنم، این است که می خواهم بگویم: ابتکار شما، هوشمندی شما، تلاش و پیگیری شما ضامن فردای این کشور است؛ ضامن فردای این ملت است. از کار خسته نشوید، از تلاش و پیگیری خسته نشوید. ما کشورهایی را سراغ داریم که بعد از ما وارد این میدان شده اند، الان جلوتر از ما هستند! به خاطر پیگیری، به خاطر خسته نشدن از کار و اینکه مدیران ارشد، همت خودشان را مصروف این کرده اند که کار را رها نکنند. یکی از نقیصه های عمده ای که بنده در بعضی از دولت هامان در طول این سال ها مشاهده کرده ام، پیگیری نکردن و دنبال نکردن کارهاست. کار را با

۱- سخنرانی در دیدار مردم استان سمنان، ۱۳۸۵/۰۸/۱۷.

شوق و ذوق شروع می کنند، بعد نصفه کاره می ماند! چرا؟ چون مدیران حمایت نمی کنند، پیگیری نمی کنند؛ چه حمایت مالی، چه حمایت اداری، حمایت های مدیریتی، تشویق، رسیدگی، برداشتن موانع جزیی از سر راه. گاهی یک مانع جزیی یک کار بزرگ را مدت ها معطل می کند؛ تجربه انسان این را نشان می دهد. ما دیده ایم کارهای بزرگی که متوقف شده، بعد که رفتیم سراغ کار که چرا متوقف شده، فهمیدیم یک جا یک گیر کوچکی وجود داشته، همت نکردند این گیر کوچک را برطرف کنند، این جریان عظیم همین طور متوقف مانده. خوشبختانه دولت کنونی دولت فعالی است، دولت پیگیری است، با همتند، حقاً دل سوزند، وزیر محترم هم جوان و پرنشاط و پرانگیزه است. امیدواریم ان شاءاللّٰه کارها را به بهترین وجهه پیش ببرید.(۱)

یأس دشمن، با ایستادگی در راه کار و تلاش

یأس دشمن، با ایستادگی در راه کار و تلاش

ملت ما نشان داده است که از مجاهدت خسته نمی شود؛ و همین، دشمنان را مأیوس می کند. امروز طمع و امید دشمنان ملت ایران ــ یعنی همین مستکبرین امریکایی و شبکه شیطانی و خطرناک صهیونیسم در دنیا ــ نسبت به غلبه پیدا کردن بر ملت ایران، از بیست سال پیش به مراتب کمتر است؛ چون می بینند ملت ایران با چه نشاطی مشغول حرکت کردن است.

وقتی در میدان عمل تیغشان بُرندگی ندارد، دهانشان را باز می کنند؛ حرف می زنند، تبلیغات می کنند؛ این به خاطر پیشرفت ملت ایران است. باز هم باید شما پیش بروید، باز هم این ملت باید به جلو حرکت کند. این دهان ها هم بسته خواهد شد؛ بعون اللّٰه تعالی. خدای متعال وعده کرده است که ملتی را که درصدد دست یابی به آرمان هاست و تلاش می کند، به موفقیت برساند.(۲)

۱- سخنرانی در بازدید از توان مندی های صنعت خودروسازی، ۹/۱/۸۹.

۲- سخنرانی در دیدار گروه کثیری از کارگران و کارآفرینان، ۱۳۸۷/۰۲/۰۴.

ضرورت دوراندیشی و پرهیز از یأس در ترسیم اهداف بلندمدت

ضرورت دوراندیشی و پرهیز از یأس در ترسیم اهداف بلندمدت

ما آن دونده ای هستیم که باید برسیم به خط پایان؛ باید برسیم به خط بُرد. دائم باید بدویم. اینجا شما روی پلاکارد نوشته اید در سال ۱۴۰۴ ایران کشوری است توسعه یافته. دنباله چشم انداز این است که از کشورهای دیگر در منطقه باید از لحاظ فن آوری و چه و چه و چه جلوتر باشد. شما خیال می کنید کشورهای دیگر همین طور ایستاده اند که ما جلو برویم، آنها حرکت نکنند؟ آنها هم دارند حرکت می کنند. مسابقه دوندگی است، مسابقه دو است. اگر وسط راه همت من و شما سست شود، اگر امیدمان کم شود، اگر خیال کنیم که آقا فایده ای ندارد، خب نمی رسیم. من از این بیمناکم.(۱)

اعتماد به نفس زمینه ساز بروز استعدادها و موفقیت

اعتماد به نفس زمینه ساز بروز استعدادها و موفقیت

وقتی اعتماد به نفس نبود، حالت انسان، حالت انتظار کمک دیگران و انتظار دستگیری دیگران است. مثل آدم مفلوک و زمین گیر یک گوشه ای نشسته، منتظر است یک نفری از آنجا عبور کند، یک کمکی به او بکند. نقطه مقابلش حالت استغنا است: انسان منتظر نباشد که برای او بیاورند. وقتی منتظر نبود، در اندیشه فراهم کردن نیازهای خود بود، این استعدادهای موجود در وجود او ــ استعدادهای نهفته در وجود یک ملت ــ به کار می افتد. استعدادها که به کار افتاد؛ استعدادی که بالقوه بود، بالفعل شد و موفقیت کسب کرد، یک موفقیت به صورت خوشه ای موفقیت های بعدی را به وجود می آورد. یک موفقیت، یک خوشه موفقیت را پشت سر خودش می آورد؛ طبیعت کار این است.(۲)

حفظ احساس امیدواری به آینده در ملت

حفظ احساس امیدواری به آینده در ملت

امروز ملت ما با تکیه بر تاریخ مشعشع خود، با تکیه بر استعدادهای درونی خود و با تکیه بر اسلام و ایمان ــ که امروز سخن نو برای بشریت دارد ــ دیگر خودش را یک

۱- سخنرانی در دیدار دانشجویان دانشگاه های استان یزد، ۱۳۸۶/۱۰/۱۳.

۲- همان.

ملت عقب مانده نمی داند، خود را باور دارد. این همان چیزی است که همت ملی را برمی انگیزد، مردم را برای رسیدن به قله های پیشرفت آماده می کند و آنها را تشویق می کند. عرض من به شما برادران و خواهران، به خصوص به شما جوانان این است که نگذارید این احساس شیرین امیدواری به آینده در شما زایل شود.(۱)

تلاش برای استحکام و تداوم حیات کشور در دنیا

تلاش برای استحکام و تداوم حیات کشور در دنیا

یک وقت است که دنیا آرام است و در منطقه صلح و صفا برقرار می باشد و کسی به عمل کسی کاری ندارد و درست مثل یک فضای بی مزاحم که هر گیاهی قابلیت رشد و نمو دارد، همه فعالیت ها به آرامی انجام می گیرد. اما یک وقت هم است که چنین وضعیتی به چشم نمی خورد؛ یعنی هوا توفانی است، گرما و سرمای کشنده وجود دارد و هر گیاهی در چنین شرایطی توان حیات ندارد و فقط آن درخت مستحکم ریشه دار و ستبر باقی خواهد ماند. امروز وضعیت دنیا این گونه است.(۲)

مقابله با کارشکنی ها با توسل به عزم و اراده و وحدت کلمه

مقابله با کارشکنی ها با توسل به عزم و اراده و وحدت کلمه

کارشکنی ها و دشمنی هایی وجود دارد؛ با این دشمنی ها باید مقابله کرد و نباید تسلیم توطئه دشمنان شد. ملتی به موفقیت دست پیدا می کند که از اراده و عزم راسخ خود کم نگذارد و بتواند با قدرت تمام و با وحدت کلمه این راه را طی کند. چنین ملتی پیروز است. شما هم بحمدالله تا امروز پیروز شده اید؛ بعد از این هم ان شاءالله پیروز خواهید شد.(۳)

اراده انسانی و اطمینان به کمک الهی، حلال مشکلات

اراده انسانی و اطمینان به کمک الهی، حلال مشکلات

من به نقش انسان و اراده و قدرت انسانی، ایمان زیادی دارم. این جزو اصول فکری ماست که در طول دوران انقلاب و در بررسی مسائل اسلامی

۱- سخنرانی در دیدار عمومی مردم ابرکوه، ۱۳۸۶/۱۰/۱۵.

۲- سخنرانی در مراسم بیعت روحانیون، مسئولان و اقشار مختلف مردم استان اصفهان، ۲۵/۰۴/۱۳۶۸.

۳- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم رفسنجان، ۱۸/۰۲/۱۳۸۴.

به آن رسیده ایم و آن را در عمل اجرا کرده ایم و آثار و نتایجش را هم دیده ایم. ایمان به اراده انسانی و در کنار آن، اعتقاد و ایمان و اطمینان به کمک الهی، باعث می شود که بزرگ ترین مشکلات به آسانی حل شوند. با این دید، من نسبت به آینده انقلاب و کشور و نظام خوش بینم و این خوش بینی را با قوت تمام حفظ کرده ام و امروز به اندازه یک ذره، احساس بدبینی و ضعف نمی کنم؛ به خصوص که حرکت عظیم مردم، معجزه الهی را نشان می دهد و ما را با عظمت و تأثیر نقش مردم آشنا می کند.(۱)

ارتباط با خدا پشتوانه پیروزی در کار و حرکت

ارتباط با خدا پشتوانه پیروزی در کار و حرکت

امام که توانست این حرکت عظیم را در دنیا به وجود آورد، به خاطر آن بود که با خدا ارتباط داشت و در این راه ملاحظه هیچ چیزی را نمی کرد. امروز که او در میان ما نیست، سیل اعتراف ها و تعریف ها سرازیر شده است و همه دنیا به اقدام عظیم او که اقیانوس انسان ها را به حرکت درآورد، معترف اند. این کار بزرگ، تنها در سایه قاطعیت و اراده و هوش و شجاعت و تیزبینی و آینده نگری به وجود نیامد؛ این خصلت ها قادر نبودند این توفان عظیم را پیش آورند؛ عنصر اصلی، ارتباط با خدا و کمک خواستن از او بود که نام امام رحمه الله و کار او را در تاریخ جاودانه کرد.(۲)

انتخاب مسیرالهی، پشتوانه انجام کارهای بزرگ

انتخاب مسیرالهی، پشتوانه انجام کارهای بزرگ

بنده یک وقت عرض کردم: اینکه ما در هر نمازی می گوییم «اهدنا الصراط المستقیم» یکی از حکم و اسرار این آیه این است که انسان بر سر دوراهی است _ البته در حدی که عقل قاصر و معلومات بسیار ضعیف امثال بنده قد

۱- سخنرانی در مراسم بیعت وزیر کشور به همراه معاونان، مشاوران و استانداران سراسر کشور، ۱۹/۰۳/۱۳۶۸.

۲- سخنرانی در مراسم بیعت جهادگران جهاد سازندگی سراسر کشور، ۲۰/۰۳/۱۳۶۸.

می دهد. والا مردان خدا و اهل معرفت و حکمت، حتماً چیزهای بیشتری می فهمند ــ پس، یکی از حکم این آیه این است که انسان در همه آنات زندگی بر سر دوراهی است. همین الان من و شما برای گفتن یک کلمه، برای گرفتن یک تصمیم، برای یک قضاوت کردن، برای برداشتن یک قدم و گرفتن و دادن یک چیز، در معرض انتخاب و بر سر دوراهی هستیم. انسان در معرض انتخاب است. یا راه خدا را انتخاب می کند یا راه هوای نفس را. لذا هر مقدار که انتخاب خدایی شما بهتر باشد، عروج شما بهتر خواهد شد و تکامل پیدا خواهید کرد. هرچه انتخاب خدایی بیشتر شود، صفای روح بیشتر می شود، قوت اراده بیشتر می شود، توانایی ذاتی بیشتر می شود، قدرت انجام کارهای بزرگ بیشتر می شود، حتی توانایی غلبه بر دشمنان دنیایی و توانایی اداره کشور بیشتر می شود.(۱)

اثربخشی دعا در کنار اراده، همت و تلاش

اثربخشی دعا در کنار اراده، همت و تلاش

البته غالباً این طور است. ضمنا بعضی مواقع، خدای متعال معجزه هم نشان می دهد که آن بحث دیگری است. معجزه در موارد استثنایی رخ می دهد و در غیر موارد استثنایی، دعا جورکننده روال عادی است. وقتی شما از خدا می خواهید حادثه ای اتفاق بیفتد که به آن نیاز دارید، در کنار دعا، باید نیرویتان را هم به کار ببندید. مثلاً اگر احساس تنبلی به شما دست می دهد و دعا می کنید که خدای متعال این احساس را از شما بگیرد، در کنار دعا، باید اراده و همت نیز به خرج دهید. یعنی در اینجا هم، باز وسیله مادی و وسیله طبیعی دیگری هست که همان همت کردن است. باید همت و اراده کنید. هیچ کس خیال نکند که اگر در خانه بنشینیم و به تلاش و اقدام نپردازیم، حتی اراده هم نکنیم و فقط به دعا مشغول باشیم، خدا حاجاتمان را برآورده

۱- سخنرانی در دیدار فرماندهان رده های مختلف «سپاه پاسداران»، ۲۹/۰۶/۱۳۷۳.

می کند؛ نه. چنین چیزی امکان ندارد. پس، دعا در کنار تلاش و با تلاش است. بعضاً خیلی از تلاش ها به نتیجه نمی رسد؛ اما همین که دعا کردید، به نتیجه خواهد رسید.(۱)

اسلام، محرک اراده و همت مسلمانان

اسلام، محرک اراده و همت مسلمانان

شما ملاحظه کنید، یکی از مؤثرترین شگردهای دشمنان اسلام این بود که ملت های مسلمان را تحقیر کنند. به ایران و کشورهای عربی و شبه قاره هند و کشورهای آسیای میانه و آسیای دور و افریقا و اقلیت های اسلامی در اروپا و امریکا نگاه کنید! همه جا این سیاست ــ یعنی تحقیر مسلمانان ــ اعمال شده است. درست توجه کنید که این چقدر مهم است. مسلمانان خصوصیتی دارند که می توانند اراده خود را در حرکت عالم مؤثر کنند. به خاطر چه؟ به خاطر احکام نورانی اسلام؛ بلکه به خاطر روحیات و خلقیاتی که اسلام به مسلمانان می دهد؛ مثل ظلم ستیزی و کنار نیامدن با بدی و فساد، مثل امر به معروف و نهی از منکر و جهاد فی سبیل الله، که جهاد فی سبیل الله میدان گسترده و عرض عریضی دارد و مخصوص صحنه نبرد رویاروی جسمانی نیست، بلکه جهاد داخل خانه ها هم ممکن است و همه جا انسان می تواند با دشمن خدا جهاد کند؛ اگر اراده داشته باشد و اگر بداند باید چه کار کند.(۲)

تقویت اراده، با ایمان به خدا

تقویت اراده، با ایمان به خدا

روی قدرت معنوی و اراده ناشی از ایمان و انسانیت تکیه کنید و آن را مهم بدانید. ای بسا انسان های سالمی که به خاطر ضعف نیروی اراده نمی توانند در هیچ یک از این میدان ها حضور افتخارآفرینی داشته باشند؛ اما انسان هایی با

۱- سخنرانی در خطبه های نماز جمعه تهران، ۲۸/۱۱/۱۳۷۳.

۲- سخنرانی در دیدار با اقشار مختلف مردم در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی رحمه الله ، ۱۶/۰۳/۱۳۷۵.

ضعف بـدنی ظاهری ــ کمبود بدنی، نداشـتن دست، نداشـتن پا، قطع نخاع، نداشـتن چشم، بودن ترکش های متعدد در بدن و انواع و اقسام گرفتاری های جسمانی که متأسفانه جانبازان دچار آن هستند و با آن دست و پنجه نرم می کنند ــ به مدد اراده و همت قوی می توانند به این پیشرفت ها و به این کارهای درخشان نایل شوند! این، برای همه میدان ها درس است.(۱)

اراده و همت والا، عامل پیروزی بر دشمنی ها

اراده و همت والا، عامل پیروزی بر دشمنی ها

ما توقع نداریم دشـمن نداشته باشیم؛ توقع هم نداریم که دشمن، دشمنی نکند. آنچه که انتظار داریم، از خودمان است. ما باید بتوانیم با امیـد و شـجاعت و عزم و اراده و وحدت و توکل به خدا، به فضل الهی همه دشـمن ها و دشـمنی ها را از سـر راه این ملت برداریم و دشـمن را از دشـمنی کردن پشـیمان کنیم. به امیـد خدا و به فضل الهی ما می توانیم و خواهیم کرد و ان شاءالله آینـده این را نشـان خواهـد داد. امیـد ما به ایمان و عزم و غیرت مردم و به بزرگواری کم نظیری است که ملت ایران در دوران هـای مختلف نشان داده است و با تلاش و حضور و ایسـتادگی و هوشـیاری خود توانسـته توطئه های دشـمن را خنثی کنـد. ان شاءالله در آینده نیز همین طور خواهد بود و مسئولان با تکیه به ذخیره عظیم و تمام نشدنی اقیانوس پربرکت انسان های بزرگ در کشور ما، خواهند توانست به بهترین وجهی به وظایف خود عمل کنند.(۲)

نفی خود باختگی، راز حرکت و پیشرفت

نفی خود باختگی، راز حرکت و پیشرفت

بنده می بینم که ملت های مسـلمان بیدارند و بیدارتر شده اند. ملت های مسلمان، آن حالت ضعف مزمن و تسلیم مزمنی را که در طول صدوپنجاه یا دویست سال بر آنها تحمیل شده بود، به تدریج کنار گذاشتند. این موضوع، بسیار مهم

۱- سخنرانی در مراسم افتتاحیه مانور فرهنگی، ورزشی جانبازان و معلولان کشور، ۱۵/۰۶/۱۳۷۶.

۲- سخنرانی در دیدار با کشاورزان، به مناسبت هفته کشاورزی، ۱۲/۱۰/۱۳۸۰ .

است. خود این، عید است. ملت های مسلمان، آن حالت خودباختگی و رنگ باختگی در مقابل غرب را به کلی کنار گذاشتند. راز حرکت و پیشرفت یک ملت به سمت عروج معنوی و مادی همین است. اول باید به خود ایمان بیاورد و خودباختگی را کنار بگذارد. اگر به خود اعتقاد پیدا کرد و احساس نمود که به آقابالاسری از ملت ها و دولت های بیگانه نیاز ندارد و خود را در مقابل آنها کوچک و حقیر و ناچیز نداند، راه پیشرفت در مقابلش باز می شود. اگر ملتی، مثل بچه مکتبی های قدیم ــ که اگر می خواستند یک کلمه حرف بزنند، باید از آخوند مکتبی اجازه می گرفتند ــ چشمش به این باشد که دولت های دیگر چه می گویند و نظام دلخواه امریکایی ها چیست؛ تا ابد به جایی نخواهد رسید. روحیه اسلامی، روحیه تسلیم را از ملت ها گرفته و آنها را بیدار کرده و به خود متکی و معتقد ساخته است. این، آن امید بزرگی است که مشاهده می شود.(۱)

کار بی وقفه و خستگی ناپذیر، با روحیه جهادی

کار بی وقفه و خستگی ناپذیر، با روحیه جهادی

ما از اول انقلاب، هر کار بزرگی که توانسته ایم انجام بدهیم، به برکت اعتماد به نفس و بلندپروازی و کار جهادی بوده است. جوانان جهاد سازندگی آن روزی کارهای بزرگ را در این کشور شروع کردند که حتی آن کسانی که جلوی چشمشان این کارهای بزرگ انجام می گرفت، باور نمی کردند که جوان ایرانی قادر به این کارهاست. در دوران رژیم طاغوت، گندم را از امریکا می خریدند و سیلو را روس ها برایشان می ساختند؛ آنها سیلو را هم نمی توانستند بسازند! باید روس ها می آمدند؛ این صنعت در ایران نبود. در سال های اول انقلاب، این جوانان جهاد دانشگاهی آمدند و گفتند امام دستور داده اند مردم گندم بکارند؛ خوب، گندم سیلو لازم دارد؛ در خانه چه کسی برویم، جز در خانه همت و ابتکار خودمان؛ شروع کردند. افرادی می دیدند که این سیلو بالا می رود ــ البته در روز اول، با ظرفیت کم ــ

۱- سخنرانی در دیدار کارگزاران و مسئولان نظام در روز عید سعید فطر، ۱۱/۱۲/۱۳۷۳.

اما باور نمی کردند! و امروز کشور ما یکی از کشورهای مطرح از لحاظ سیلوسازی در دنیاست؛ به برکت همین جوان ها. کار جهادی، این است. در هر بخشی از بخش های گوناگون صنعتی و فنی و علمی و تحقیقاتی که ما با روحیه جهادی وارد شدیم، پیش رفته ایم. روحیه جهادی یعنی چه؟ یعنی اعتقاد به اینکه «ما می توانیم»؛ و کار بی وقفه و خستگی ناپذیر و استفاده از همه ظرفیت وجودی و ذهنی و اعتماد به جوان ها. الان در همین بخش انرژی هسته ای که این همه دنیای استکبار را سراسیمه کرده، اکثر کسانی که در آنجا مشغول کار هستند، جوان های تحصیل کرده اند؛ صدها جوان کم سال و تحصیل کرده، این چرخ را می چرخانند و این عزت را برای کشور پدید آورده اند. در همه بخش ها همین طور است. به نیروهای بااستعداد، چه از جوان ها باشند و چه از انسان های با تجربه، اعتماد کنند. اعتماد به این افراد و توکل به خدای متعال و اخلاص نیت برای خدا، اساس کار است.(۱)

نشاط ، پویایی وحرکت لازمه تحولات اجتماعی

نشاط ، پویایی وحرکت لازمه تحولات اجتماعی

با تحول نبایستی مقابله کرد؛ تحول را نباید انکار کرد. و باید به سوی تحول ـ به همان معنایی که عرض خواهم کرد ـ به شکل درست حرکت کرد. در مقابل تحول چه هست؟ رکود. نقطه مقابل تحول، رکود است. بعضی اینها را غلط می فهمند و اشتباه معنا می کنند. بعضی رکود را با ثبات اجتماعی اشتباه می کنند. رکود، بد است؛ ثبات اجتماعی خوب است. بعضی خیال می کنند که رکود یعنی ثبات اجتماعی. تحول را هم بعضی با آنارشیسم و هرج و مرج و هر چی به هر چی بودن، اشتباه می کنند. این اشتباهات موجب شده است که یک عده ای که طرفدار ثبات اجتماعی اند، با هر تحولی مخالفت کنند؛ به خیال اینکه این تحول، ثبات را به هم می زند. از طرف دیگر، کسانی که خیال می کنند هر تحولی به معنای ساختارشکنی و شالوده شکنی و زیر سؤال بردن همه اصالت هاست، اینها هم برای اینکه تحول ایجاد کنند، ثبات اجتماعی را

۱- سخنرانی در دیدار کشاورزان، ۱۴/۱۰/۱۳۸۴.

از بین می برند و دچار خطر می کنند. این دو اشتباه، از دو طرف وجود دارد. تحول، یک چیز است، آنارشیسم، یک چیز دیگر؛ و هرج و مرج هم یک چیز دیگر است. همچنان که ثبات اجتماعی یک چیز است و رکود اجتماعی و ایستایی اجتماعی هم یک چیز دیگر است؛ اینها را نباید با هم اشتباه کرد. آنچه خوب و درست است، جامعه با ثبات، اما غیر راکد و دارای تحول است؛ جامعه ای که حتی تحولات صحیح را سریع در خودش به وجود بیاورد.چگونه می شود این ویژگی را به دست آورد؟ اینکه: ریشه ها و اصالت ها را حفظ کنیم و شالوده شکنی نکنیم؛ هویت ملی را به شدت مورد ملاحظه قرار دهیم و ارج بنهیم. هویت جمعی یک ملت، جزو آن چیزهایی است که در تحولات باید دست نخورد. در کنار هویت ملی، پویایی، نشاط، برخورداری از آزادی تحرک و روح رقابت در میان جمع خود را باید به شدت ارج بنهیم و به آن اهمیت بدهیم.(۱)

مقابله با تنبلی جهت حرکت به سوی موفقیت

مقابله با تنبلی جهت حرکت به سوی موفقیت

رژیم ستم شاهی، سعی می کرد مردم را به تنبلی سوق دهد. در زبان نه؛ اما در عمل این گونه بود. ما باید امروز ــ بعد از آنکه بحمدالله سایه شوم طاغوت از سر این کشور و ملت کم شده است ــ تلاش کنیم، کار کنیم و نیرو و استعدادمان را به کار بیندازیم.(۲)

جدّ و جهد و تقابل با دشمن؛ از ارکان جهاد و در تقابل با تنبلی و سستی

جدّ و جهد و تقابل با دشمن؛ از ارکان جهاد و در تقابل با تنبلی و سستی

مبارزه، در آنجا که دشمن نیست، معنا ندارد. پس، جهاد متقوم بر این دو رکن است: یکی اینکه در آن جد و جهد باشد؛ دیگر اینکه در مقابل دشمن باشد. اگر کسی علیه دوست جد و جهد کند، این جهاد نیست؛ بلکه فتنه و اخلال

۱- دیدار با دانشجویان، ۱۸/۰۸/۱۳۸۵.

۲- سخنرانی در جمع مردم چهارمحال و بختیاری، در استادیوم ورزشی شهرکرد، ۱۵/۰۷/۱۳۷۱.

است. اگر کسی در مقابل دولت حق، در مقابل صلاح و نظام حق، جد و جهد و تلاش کند، این فتنه و محاربه است؛ جهاد نیست. حال این جد و جهدی که انجام می گیرد، به هر شکلی باشد ــ چه به شکل نوشتن، گفتن، کتاب، و چه به شکل شب نامه، شایعه پراکنی، نق زدن و منفی بافی ــ همه اش فتنه گری و اغواگری، و بعضی از اشکالش محاربه است. اگر همه اینها در مقابل دشمن خدا و دشمن «علی لسان الله و لسان رسوله و اولیائه علیهم السلام»، باشد، می شود «جهاد فی سبیل الله.» پیغمبر به این گونه جهاد دعوت می کند. پس، تنبلی و نشستن و بی کارگی و بی اهتمامی، از امت پیغمبر خواسته نیست. جهاد دایم.(۱)

دعا در طول تلاش و کار مضاعف

دعا در طول تلاش و کار مضاعف

دعا موجب نشود کسی تنبلی کند. دعا موجب نشود که کسی از دانش و علم و ابزار مادی و علت و معلول طبیعی، دست بشوید؛ نه. دعا رقیب آنها نیست، بلکه در طول آنهاست. دعا، جور آورنده آنهاست.(۲)

سرنوشت کشور در گرو ایمان و تلاش مردم

سرنوشت کشور در گرو ایمان و تلاش مردم

ملت عزیز ما می دانند که سرنوشت کشور در دست آنها و بسته به اراده و همت و ایمان آنهاست. بنابراین برای آینده، همه باید به تلاش و کار و حضور و تصمیم گیری جدی، عازم باشند. وقتی مردم در صحنه بودند و همت کردند و خواستند، مسئولان هم به کار تشویق می شوند و کار را بهتر و بیشتر و جدی تر انجام می دهند.(۳)

احساس وجدانی نسبت به کار

احساس وجدانی نسبت به کار

وجدان کاری، تعبیری از قبیل وجدان سیاسی و وجدان علمی است. معنای این کلمه این است که آن کسی که مشغول کاری است، یک احساس وجدانی

۱- سخنرانی در شروع درس «خارج فقه»، ۲۰/۰۶/۱۳۷۳.

۲- سخنرانی در خطبه های نماز جمعه تهران، ۲۸/۱۱/۱۳۷۳.

۳- پیام به مناسبت آغاز سال جدید، ۰۱/۰۱/۱۳۷۵.

نسبت به کـار پیـدا کنـد و خود را در قبال آن کار، مسـئول بدانـد. این، غیر از مسـئولیت در قبال کارفرماست؛ یک چیز دیگر است. علاوه بر جنبه شـرعی و جنبه انسانی و تعهد، در قبال خود کار، انسان خودش را مسـئول بداند که کار را درست، کامل، قوی و بهترین انجام دهد؛ چه بالای سر او کسی باشد و چه نباشد. این، معنای وجدان کاری است.(۱)

ناظر دانستن خداوند بر انجام امور

ناظر دانستن خداوند بر انجام امور

وقتی همه کننـدگان کار، با احساس وجـدان کاری به کار پرداختنـد و فهمیدند در حالی که کار را می کنند، اگر صاحب کار هم نیست، اما خداوند متعال حاضر و ناظر است، کرام الکاتبین حاضرند و ملائکه مقرب الهی نگاه می کنند؛ هر دقتی که برای بهبـود کـار بشـود، مورد تحسـین کرام الکـاتبین خواهـد بود و در پرونـده عمـل کننـده کـار ثبت خواهـد شـد. این چیزهـا، در محاسبات بشری ما به حساب نمی آید و غالباً نمی بینیم، غفلت می کنیم و بدان توجه نداریم؛ اما در حساب خدا که این حرف ها نیست.(۲)

دقت در حُسن انجام کار موجب رضایت خدا و پیدایش جامعه ای سرافراز

دقت در حُسن انجام کار موجب رضایت خدا و پیدایش جامعه ای سرافراز

اگر شـما آن یک دقیقه آخر را هم که سر کلاس بودیـد، درس دادید و نگذاشتید ضایع شود؛ یا با آن شاگرد بدآموز، حقیقتاً صرف وقت کردیـد و کوششـتان را به کار بردیـد؛ یا در کارخانه، یا در مزرعه، یا در خانه که مشـغول کار هستید و یا هر جای دیگر، دقت به خرج دادیـد؛ آن سوزنی را که بـا دقت در پـارچه فرو بردیـد و... همین دقت و اهتمـام، در پرونـده عملتـان ثبت خواهـد شد. این ثبت در پرونده الهی، فایده اش فقط مربوط به قیامت نیست؛ در همین دنیا هم اثر می کند. یعنی محکم کاری و دقت در کار دنیا، یک جامعه

۱- سخنرانی در دیدار جمع کثیری از کارگران و معلمان در آستانه روز کارگر و روز معلم، ۱۰/۰۲/۱۳۷۶.

۲- سخنرانی در دیدار جمع کثیری از کارگران و معلمان در آستانه روز کارگر و روز معلم، ۱۰/۰۲/۱۳۷۶.

سرافراز، آباد، با انسان های قوی، مستحکم، تسلیم نشوی در مقابل دشمن، بی نیاز از لئام خلق خدا و دشمنان جامعه پدید خواهد آورد.(۱)

فراهم کردن فضای کار و تحقیق؛ موجب باروری استعدادها

فراهم کردن فضای کار و تحقیق؛ موجب باروری استعدادها

اگر شما به دست برجسته ترین صاحب استعداد هم یک بیل بدهید و او را به کار غیر علمی وادار کنید، استعدادش شکوفا نخواهد شد؛ اما وقتی که میدان باز شد و کشور بحمدالله از سلطه بیگانگان بیرون آمد، کم کم فضای کشور، فضای خوبی شد. وقتی محیط تعلیم، تربیت، تحقیق، دانشگاه و مدارس مساعد شد و دولت و مسئولان کشور هم تشویق کردند، استعدادها گل می کند؛ و می بینید که گل کرد.(۲)

شکست دشمن با حرکت ، تلاش وهوشیاری و امید به آینده

شکست دشمن با حرکت ، تلاش وهوشیاری و امید به آینده

خدا را شکر می کنیم که دل های ما را از امید به رحمت خودش انباشته کرده است. خدا را شکر می کنیم که در گوشه ای از گوشه های قلب و روح ما، ذره ای یأس و نومیدی از آینده حرکت این ملت بزرگ قرار نداده است. خدا را شکر می کنیم که ملت ما حرکت می کند. به شما عرض کنم برادران عزیز! این حرکت و این تلاش و این همبستگی و این روشن بینی و این هوشیاری ــ در هر جایی که هوشیاری ملت لازم است ــ دشمن شما را شکست خواهد داد، شما را پیروز خواهد گرداند، قلب مقدس ولی عصر ارواحنافداه را از شما خشنود خواهد کرد و روح مقدس امام راحل را از شما شاد خواهد نمود.

۱- سخنرانی در دیدار جمع کثیری از کارگران و معلمان در آستانه روز کارگر و روز معلم، ۱۰/۰۲/۱۳۷۶.

۲- همان.

سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم شهرستان کاشان و آران و بیدگل، ۲۰/۰۸/۱۳۸۰.

حرکت و پیشرفت در سایه عدالت

حرکت و پیشرفت در سایه عدالت

همه ما پیشرفت های این کشور را در زمینه علم، فن آوری، تحقیقات و توسعه اقتصادی می دانیم و می بینیم. این پیشرفت ها برای این ملت طبیعی است. اگر این ملت پیشرفت نکند، غیر طبیعی است. آنچه باید روی آن تکیه و برای آن تلاش کرد، این است که این حرکت ها و این پیشرفت ها در سایه عدالت اجتماعی انجام بگیرد تا جوانان و همه مردم بخش های گوناگون ایران بتوانند از امکانات این کشور استفاده کنند.(۱)

لزوم تلاش ومجاهدت در کنار استعدادها

لزوم تلاش ومجاهدت در کنار استعدادها

استعداد به تنهایی کافی نیست. تأکید بنده این است: استعداد شرط لازم است، نه شرط کافی. در کنار استعداد، تلاش و مجاهدت عالمان، اندیشمندان و استادان هم لازم است. این به معنای نفی وظیفه دستگاه های دولتی در زمینه هایی که وظیفه دارند نیست؛ به معنای نادیده گرفتن مشکلات اساتید هم نیست. این خود یک حقیقت و توقع بجایی است که باید اهل علم در محیط دانشگاه به تولید علم، به نگاه مبتکرانه و سازنده در زمینه علم _ به همان چیزی که بنده از آن به نهضت نرم افزاری در محیط علمی تعبیر کردم _ بپردازند؛ ما نیاز به این موضوع داریم. البته دستگاه های دولتی بزرگ ترین مسئولیت را دارند.(۲)

اهتمام اسلام به رشد انسان و مبارزه با طاغوت ها

اهتمام اسلام به رشد انسان و مبارزه با طاغوت ها

اگر اسلام آن چنان که خدا خواسته و قرآن تشریع کرده، به معنای برنامه زندگی تلقی شد و مورد پذیرش قرار گرفت، از آن می ترسند. چرا؟ چون این اسلام، در وهله اول دو عنصر بزرگ در درون خود دارد که یکی عبارت

۱- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم شهرستان کاشان و آران و بیدگل، ۲۰/۰۸/۱۳۸۰.

۲- سخنرانی در دیدار اساتید دانشگاه های سراسر کشور، ۲۲/۰۸/۱۳۸۱.

است از احترام به شخصیت و اهتمام به رشد انسان، و دوم جلوگیری از نفوذ غارتگران و طاغوت ها و قدرتمندان نابحق و ظالم و ستمگر جهانی.(۱)

حرکت و پیشرفت با شجاعت

حرکت و پیشرفت با شجاعت

هر جایی که خوب کار شد، دقیق کار شد، با رعایت اولویت کار شد، با شجاعت کار شد، انسان می بیند کار همین جور پیش رفت و رشد پیدا کرد. در زمینه سیاست خارجی هم همین جور است. هم در مسئله انرژی هسته ای، هم در بقیه مسائل، ما آنچه را که حق است، آنچه را که درست است، آنچه را که مطابق با فهم و مورد تأیید انسان های منصف سراسر دنیاست، می گوییم؛ آن را ما می خواهیم و همان را هم با شجاعت دنبال می کنیم.(۲)

تلاش برای کار با اخلاص

تلاش برای کار با اخلاص

هر چیزی شما ارایه کنید که نشانگر اخلاص باشد، خیلی اهمیت دارد؛ والا همه فداکاری می کنند؛ برای تعصب و خودنمایی هم فداکاری می کنند؛ خطر مرگ هم دارد. مثلاً خلبانی در یک مانور، جلوی چشم مردم چند معلق می زند و صدی پنجاه هم ممکن است سقوط کند؛ اما او این را برای خودنمایی قبول می کند. به خاطر خودنمایی، بیش از این را هم می کنند؛ مثلاً بعضی خودشان را آتش می زنند! اینها ارزشی ندارد. آن جایی که کار با اخلاص همراه است، یعنی انسان فقط برای خاطر خدا و برای انجام وظیفه الهی کاری را انجام می دهد، آن صفا و درخشندگی این را دارد. در نشان دادن این نقطه ها و جاری کردن این روحیه در طول و امتداد تاریخ ما، باید خیلی تلاش کرد؛ از آن هشت سال جنگ باید استفاده کرد.(۳)

۱- سخنرانی در دیدار اعضای اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان، ۲۶/۰۶/۱۳۸۲.

۲- سخنرانی در دیدار رئیس جمهور، مسئولان و کارگزاران نظام، ۱۳۸۶/۰۴/۰۹.

۳- دیدار با مسئولان، نویسندگان و هنرمندان «دفتر هنر و ادبیات مقاومت» حوزه هنری، ۲۵/۰۴/۱۳۷۰.

پای بندی به قرآن و اسلام، مایه ابتکار و تلاش و آزادفکری

پای بندی به قرآن و اسلام، مایه ابتکار و تلاش و آزادفکری

پای بندی به قرآن، مایه روشنفکری و مایه آزادفکری و مایه به کار افتادن علم و عقل و ابتکار و تلاش است. اسلام مرده های اجتماعی و سیاسی را زنده کرد؛ «اذا دعاکم لما یحییکم.» اسلام ملت هایی را که خاک مرگ بر روی آنها پاشیده شده بود و چیزی از حیات حقیقی و سرافرازانه مجتمع انسانی نمی دانستند، حیات و آقایی بخشید و پرچم انسانیت و دفاع از انسان ها را به آنها داد. نه فقط آن روز، امروز هم بحمدالله همین طور است. نمونه اش کشور ماست؛ این ملتی است که قرن های متمادی در زیر فشار استبداد سلاطین ظلم و جور، هویت و قدرت تصمیم و قدرت عمل خودش را از دست داده بود؛ در این صد سال اخیر هم در زیر فشارهای مضاعف استعمار و استکبار و دخالت خارجی، اعتماد به نفس خود را به کلی از دست داده بود. اسلام این ملت را به یک ملت پیشرو، مقدم در میدان علم، در میدان عمل، در میدان سیاست، در میدان تفکر، در میدان تعقل و تأمل و در ابتکارات زندگی تبدیل کرد.(۱)

کمک الهی در گرو طلب و تلاش و کار

کمک الهی در گرو طلب و تلاش و کار

عزیزان من! اگر خدای متعال هم کمک نکند، قدم از قدم نمی شود برداشت. کمک الهی یک امر تصادفی و غیرمنطقی و بی محاسبه نیست؛ کمک الهی هم مترتب بر این است که انسان از خدا بخواهد، تلاش کند، استغاثه کند و او را به کمک بطلبد.(۲)

کوشش در عمل به تکلیف شرعی در امور

کوشش در عمل به تکلیف شرعی در امور

ببینید تکلیف شرعیتان چیست؛ هرچه که تکلیف شرعی شما بود، به آن عمل کردید، پیش خدای متعال مأجورید. البته باید برای فهمیدن موضوع و حکم

۱- سخنرانی در دیدار با مسئولان کشوری و لشکری به مناسبت عید سعید فطر، ۰۹/۱۱/۱۳۷۶ .

۲- سخنرانی در دیدار با نمایندگان دوره ششم مجلس شورای اسلامی، ۲۹/۰۳/۱۳۷۹ .

شرعی، انسان چشم هایش را باز کند و تلاش نماید ــ در این شکی نیست ــ اما اگر شما برای ادای تکلیف شرعی تلاش کردید و اشتباه کردید، درعین حال شما اجر دارید؛ این بد است؟! این معامله بدی با خداست؟! «من کان لله کان الله له»؛ هرکس برای خدا کار کند، خدا هم همه این قدرت عظیم خود را برای او، در جهت او و در خدمت او قرار خواهد داد. فرموده است: «والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا»؛ هدایت هم می کند. وقتی شما برای او تلاش کردید، نمی گذارد در گمراهی بمانید؛ هدایت هم می کند. شما دیدید که انقلاب پیروز شد، جنگ پیروز شد، مبارزه عمیق بنیانی با استکبار پیروز شد. وقتی که دو قطب با هم مشغول مبارزه اند و یکی از این دو قطب هدفش نابودی، یا برگرداندن، یا متوقف کردن دیگری است، بزرگ ترین پیروزی برای آن طرف این است که نابود و متوقف نشود و برنگردد. اینها در جامعه ما اتفاق افتاد؛ انقلاب روزبه روز قوی تر شد، روزبه روز پیش رفت، روزبه روز بال های خودش را گسترده تر کرد؛ امروز هم همین طور است. ان شاءالله همین روند حرکت تکاملی در انقلاب پیش خواهد رفت و چشم مسلمانان عالم را روشن خواهد کرد؛ کمااینکه تا به حال هم بحمدالله همین طور بوده است. این، به برکت همان راه و خطی بود که امام بزرگوار در این جامعه به وجود آورد؛ خودش هم عمل کرد، جامعه هم به همان سمت پیش رفت. این باید برای ما درس باشد.(۱)

۱- سخنرانی در دیدار با نمایندگان و کارکنان مجلس شورای اسلامی، ۱۰/۰۳/۱۳۷۸.

فصل پنجم: عرصه های مختلف کار و تلاش

اشاره

فصل پنجم: عرصه های مختلف کار و تلاش

زیر فصل ها

همت برای خلاقیت و تولید، عامل پیشرفت همراه باعدالت

پیشرفت حقیقی؛ پیشرفت همراه با تحول

انواع جهاد و ضرورت مجاهدت فی سبیل الله برای امت اسلامی

تولید فکرها و حرف های نو از منابع دینی

تلاش مردم و مسئولان در کم کردن فاصله فکر و عمل برای رسیدن به هدف ها

همت امت اسلامی برای جبران عقب ماندگی ها به رهبری نخبگان

ایمان، علم و عدالت، ملزومات بنای آینده

احیای اسلام با حرکت وگسترش علم

عدم استفاده از ابزار رشد، کفران نعمت

همت و تلاش مضاعف با تکیه بر فرهنگ جهادی

تلاش مضاعف برای تحقق آرمان های انقلاب

حفظ استقامت و ایستادگی در مقابل دشمنان جهت پیشرفت

تلاش در راه اعتلای هنر ایران

تلاش برای حاکمیت ارزش های الهی و تخلق به اخلاق الهی

تلاش برای دست یابی به تمدن بین الملل اسلامی

تلاش مضاعف برای پیشرفت ورسیدن به عدالت

تلاش برای پیشرفت مضاعف و مقابله با توطئه های دشمنان

همت برای خلاقیت و تولید، عامل پیشرفت همراه باعدالت

همت برای خلاقیت و تولید، عامل پیشرفت همراه باعدالت

اگر بخواهیم این پیشرفت، همراه با عدالت نصیب کشور و ملت ما شود، باید با بهره مندی از همه تلاش هایی که دولت های گذشته کرده اند و فرآورده هایی که بر اثر تلاش های مسئولان گذشته برای ملت پدید آمده است، بر خلاقیت و تولید همت بگماریم؛ خلاقیت و تولید، ما اینها را لازم داریم.(۱)

پیشرفت حقیقی؛ پیشرفت همراه با تحول

پیشرفت حقیقی؛ پیشرفت همراه با تحول

آنچه که ما در تحول، تحولی که با پیشرفت همراه است، مورد نظرمان است _ که جا دارد که این جزو آرمان های ما باشد _ مبارزه با فقر، مبارزه با تبعیض، مبارزه با بیماری، مبارزه با جهل، مبارزه با ناامنی، مبارزه با بی قانونی، مدیریت ها را به سطح علمی تر ارتقاء دادن، رفتار شهروندان را به سطوح منضبط ارتقا دادن و انضباط اجتماعی، رشد امنیت، رشد ثروت ملی، رشد علم، رشد اقتدار ملی، رشد اخلاق و رشد عزت ملی است؛ همه اینها در این تحول و پیشرفت، به معنای صحیح دخالت دارند و ما اینها را پایه های اصلی می دانیم. در کنار اینها، عشق به معنویت و ارتباط با خدا، مهم ترین عاملی است که پیشرفت یک ملت را به معنای واقعی خودش تضمین می کند؛ اگر

۱- سخنرانی در صحن جامع رضوی، ۱۳۸۵/۰۱/۰۱.

این نشد، همه آنچه که دستاوردهای به معنای عرفی و رایج جهانِ پیشرفته محسوب می شود.(۱)

انواع جهاد و ضرورت مجاهدت فی سبیل الله برای امت اسلامی

انواع جهاد و ضرورت مجاهدت فی سبیل الله برای امت اسلامی

این جهاد همیشه بر دوش ما هست. جهاد علمی، جهاد عملی، جهاد در دوران جنگ، جهاد در دوران صلح، جهاد با نفس، جهاد با دشمن بیرونی، جهاد با مال، جهاد با جان، جهاد با زبان؛ اینها درس است. کاری که می کنید برای اعتلا دین یا اعتلا امت اسلامی، جهاد است؛ درسی که می خوانید برای رسیدن به ارتقا عمومی ملت اسلامی و امت اسلامی، جهاد است؛ تلاشی که می کنید برای ایجاد همدلی و محبت بین آحاد امت اسلامی و یک پارچگی آنها، جهاد است؛ وقتی با تمایلات اغواگرانه شیطانی در درون خودتان مبارزه می کنید، جهاد است؛ هنگامی که دشمنان خدا و دین و قرآن را در دل یا در زبان و یا در عمل خود دشمن می دارید، جهاد فی سبیل اللَّه است؛ اینها درس امیرالمؤمنین و درس اولیا دین است ــ جهاد، فقط مخصوص میدان جنگ نیست ــ و امت اسلامی به خاطر فراموش کردنِ مجاهدت در راه خدا به وضعیت اسفبارِ امروز رسیده است.(۲)

تولید فکرها و حرف های نو از منابع دینی

تولید فکرها و حرف های نو از منابع دینی

گنجینه منابع اسلامی و دینی ما بی پایان است؛ ما به قدر وسع خودمان، فقط چند سطل آب از این چشمه جوشان برداشته ایم؛ تلاش کنیم و فکرهای نو و حرف های نو در زمینه های مختلف تولید کنیم. این قرآن یک اقیانوس بی پایان است؛ خیلی حقایق هست؛ نه «خیلی»، بلکه بیشترِ حقایق عالم را که ما از قرآن می توانیم بفهمیم، هنوز نفهمیده ایم. فکر کردن، استخراج کردن، نوآوری

۱- سخنرانی در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه های استان سمنان، ۱۳۸۵/۰۸/۱۸.

۲- سخنرانی در دیدار اقشار مختلف مردم در سالروز میلاد حضرت علی علیه السلام ، ۱۳۸۵/۰۵/۱۷.

کردن و سخن نو را در مقابل افکار عمومی متفکران و اندیشمندان مسلمان قرار دادن، یکی از کارهای ماست.(۱)

تلاش مردم و مسئولان در کم کردن فاصله فکر و عمل برای رسیدن به هدف ها

تلاش مردم و مسئولان در کم کردن فاصله فکر و عمل برای رسیدن به هدف ها

آنچه که روی کاغـذ و در عزم و اراده و ذهن ما هست، با آنچه که در خارج و واقعیت اتفاق می افتد، فاصـله دارد. هنر ما این است که بتوانیم آن ذهنیت ها را عینیت و تحقق خارجی ببخشـیم؛ و بشود. درست است که تا این نقشِ ذهنی نباشد، چیزی در خارج اتفاق نخواهد افتاد؛ اما لازم است که بدانند چه کار می خواهند بکنند و تصمیم بگیرند که بکنند؛ اما بین تصمیم گرفتن و خواسـتن و شوق پیدا کردن تا رسـیدن به آن نقطه مطلوب، یک فاصله ای وجود دارد که این فاصله جز با همت، با تلاش، با قبول زحمت، بـا عرق ریختن و کار را دنبال کردن، به دست نمی آیـد. مثالِ کوهنوردی را من دیروز برای جوان های دانشـجو در دانشـگاه گفتم. انسان نگاه می کند به بالای کوه؛آدم هایی رفته اند آن بالاها که یا به قله رسیده اند یا به نزدیک آن. وقتی انسان از این پایین نگاه می کنـد، دلش پرواز می کنـد که: آه! بعـد هم که همت می کنـد که راه بیفتـد؛ اما دو، سه تا پیـچ که رفت، می بینـد عجب! سـخت است! خیلی ها از وسط راه برمی گردنـد؛ خیلی ها خسـته می شوند؛ خیلی ها هم آنجا می مانند. آن آرزو و تصویر ذهنی مطلوب، در آن نقطه بالاست. برای رسـیدن و عینیت بخشـیدن به آن، کارِ مداوم لازم است. مسـئولان این کارِ مداوم را باید انجام بدهند؛ دنبال کنند و بخواهند؛ صادقانه، با امانت کامل و با همت، تا ان شاءاللّه بشود.(۲)

همت امت اسلامی برای جبران عقب ماندگی ها به رهبری نخبگان

همت امت اسلامی برای جبران عقب ماندگی ها به رهبری نخبگان

دوران های سختی را این امت گذرانیده و فراز و نشیب های متعددی را در تاریخ دیده است و امروز به یک نقطه تعیین کننده رسیده است. اگر امروز

۱- سخنرانی در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی، ۱۳۸۵/۰۳/۲۹.

۲- سخنرانی در دیدار نخبگان استان سمنان، ۱۳۸۵/۰۸/۱۹.

امت اسلامی همت کند، می تواند راهی را انتخاب کند که قلم بطلانی بر عقب ماندگی ها و مشکلات و سختی ها و ذلت های دنیای اسلام بکشد. پیشوای این حرکت هم نخبگان جامعه اند؛ چه نخبگان سیاسی، چه نخبگان علمی و فرهنگی ـ در حوزه دین، در حوزه دانشگاه ـ که می توانند انتخاب این راه را به امت اسلامی توصیه کنند و نشان دهند.(۱)

ایمان، علم و عدالت، ملزومات بنای آینده

ایمان، علم و عدالت، ملزومات بنای آینده

بحمداللّه دولتِ کار و تلاش و مجاهدت بر سر کار است و باید از زمینه های آماده شده قبلی حداکثر استفاده را بکنند؛ نقایص قبلی را باید جبران کنند و از هماهنگی و همدلی این ملت عظیم و قدرشناس حداکثر استفاده را بکند، تا کشور ما که در مسیر رشد و پیشرفت هست، باز هم جلو برود و گردنه های گوناگون را طی کند و خود را به قله زندگی ـ که حق ملت ایران است ـ نزدیک کند. اما آنچه برای بنای آینده ما لازم است:

اولاً، تقویت ایمان دینی است، که ستون اصلی کار است. بدون ایمان دینی ـ که در این ملت دارای عمق هم هست ـ کاری پیش نمی رفت، بعد از این هم کاری پیش نمی رود. باید ایمان دینی تقویت شود.

دوم، عدالت، که بزرگ ترین نیاز انسان هاست. باید عدالت به عنوان یک پرچم برافراشته در دست مسئولان قوای سه گانه و مسئولان کشور باشد و به دنبال عدالت حرکت بکنند.

سوم، باید علم را ـ که مایه اقتدار ملی است ـ همه جدی بگیرند و دنبال کنند. کشوری که مردم آن از علم بی بهره باشند، هرگز به حقوق خود دست نخواهد یافت. نمی شود علم را از دیگران گدایی کرد. علم، درون جوش است؛ درون زاست. باید استعدادهای یک ملت به کار بیفتد تا یک ملت به معنای حقیقی کلمه عالم بشود.(۲)

۱- سخنرانی رهبر معظم انقلاب در جمع مسئولین نظام در سالروز میلاد پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله ، ۱۳۸۵/۰۱/۲۷.

۲- سخنرانی در مراسم هفدهمین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی رحمه الله ، ۱۳۸۵/۰۳/۱۴.

احیای اسلام با حرکت وگسترش علم

احیای اسلام با حرکت وگسترش علم

ملت ایران، وحدت و عزت خود را حفظ کرد؛ آبادسازی و بازسازی کشور را ادامه داد؛ رشد خود را نشان داد؛ فرهنگ خود را پیش برد؛ دانشگاه های خود را، روزبه روز آبادتر و شلوغ تر کرد؛ علم و معرفت را روزبه روز در کشور گسترش داد. پیشرفت های کشور، روزبه روز بیشتر شد. ملت ها کور که نیستند! نگاه می کنند، این وضع را می بینند؛ لذا به اسلام رو می آورند. بیداری اسلامی و بازگشت به اسلام، روزبه روز بیشتر می شود. اگر می خواهید اسلام باز هم پیش برود و بیداری اسلامی دنیای اسلام را فرا گیرد؛ اگر می خواهید حتی ملت های غیر مسلمان به معنویت رو کنند و راه صحیح زندگی را بیابند، شما ملت ایران، باید همین اصولی را که تا امروز محترم شمرده اید، همیشه محترم بشمارید. وحدت و برادری تان را حفظ کنید. در ساختن و بازسازی کشور، همکاری تان را با دولتمردان دل سوز و علاقه مند، ادامه دهید.(۱)

عدم استفاده از ابزار رشد، کفران نعمت

عدم استفاده از ابزار رشد، کفران نعمت

عزیزان من! بنده معتقدم که در همه زمینه های مربوط به انسان ها، رشد و وسایل رشد، یک امر خدا خواسته است. کسی که ابزار رشد را ـ که خدا در وجود او و در جهان پیرامون او گذاشته ـ به کار نمی گیرد و رشد خدا خواسته را در خود و در محیط پیرامون خود به وجود نمی آورد، کفران نعمت کرده است. این، کفران نعمت در مسائل شخصی و به وسیله یک شخص است. در مسائل اجتماعی، در مسائل مربوط به ملت ها، اجتماعات و مجامع انسانی، کفران نعمت مربوط به حقوق انسان هاست که از سوی پروردگار، به هیچ وجه آمرزیده نیست. «ا لم تر الی الذین بدلوا نعمه الله کفرا و احلوا قومهم دار البوار. جهنم یصلونها و بئس القرار» این، انذار قرآنی درباره این گونه اشخاص است.(۲)

ص:۱۰۰

۱- سخنرانی در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی رحمه الله در مرقد مطهر، ۱۴/۰۳/۱۳۷۴.

۲- سخنرانی در میدان صبحگاه دانشگاه امام حسین علیه السلام ، ۱۷/۰۸/۱۳۷۴.

همت و تلاش مضاعف با تکیه بر فرهنگ جهادی

همت و تلاش مضاعف با تکیه بر فرهنگ جهادی

در نظام جمهوری اسلامی و به برکت انقلاب اسلامی، همه تلاش ها سرعت و کارایی مضاعفی پیدا می کند. آنچه انقلاب اسلامی به مردم ما داد، فرهنگ جهادی بود. فرهنگ جهادی در همه صحنه ها و عرصه ها به کار می آید و در زمینه کارهای زیربنایی کشاورزی و دامداری و امثال اینها هم از اول انقلاب، روح و فرهنگ جهادی وارد میدان شد. بعضی از صاحب نظران درباره انقلاب های دنیا این طور اظهار نظر کرده اند که انقلاب ها بعد از آنکه به پیروزی رسیدند، سیال بودن و جوشندگی و تحرك و پیشرفت آنها از بین می رود و به دستگاه های ایستا و بی تحرك تبدیل می شوند. ممکن است در برخی از انقلاب ها همین طور باشد ــ ما نسبت به آنها قضاوتی نمی کنیم ــ اما در مورد انقلاب ما پدیده ای دیده شد که این فرضیه را از کلیت انداخت و در اینجا غلط از آب درآمد؛ زیرا خود انقلاب دستگاه هایی را به وجود آورد که در ذاتشان حرکت و جوشش انقلابی و سریع و جهادی وجود داشت. یکی از دستگاه ها جهاد سازندگی بود، یکی از دستگاه ها سپاه بود، یکی از دستگاه ها بسیج بود. اینها دستگاه هایی هستند که شکل اداری و ثابت و ایستا و متحجر و منجمد نداشتند؛ ولو سازماندهی و تشکیلات و نظم در اینها وجود داشت، اما همان حالت حرکت، پیشرفت و جهش که در خود انقلاب موجود بود، در اینها هم وجود داشت و ما اثرش را هم در بیرون دیدیم. در دفاع هشت ساله، بسیج و تحرك مردم را دیدید. در میدان کار و سازندگی و پیشرفت، روحیه جهادی را دیدید، که البته مخصوص جهاد سازندگی هم نماند؛ این روحیه در بسیاری از دستگاه ها رسوخ کرد. امروز هم شما در کمک رسانی به بم همین روحیه را مشاهده می کنید. این روحیه در همه جای دنیا نیست. مهربانی و همکاری و دل سوزی برای مصیبت دیدگان ــ که مربوط به همه بشر است ــ

ص:۱۰۱

یک حرف است؛ اما جوشش و تحرک و نشاط و ورود در میدان، بدون هیچ ترتیب آداب، برای خدمت کردن، یک حرف دیگر است. آنچه در ایران دیده شد، این بود: همه وارد میدان شدند و تحرک پیدا کردند. بنده در سال های قبل از انقلاب، حوادثی مثل زلزله و سیل را از نزدیک دیده بودم. خود من رفتم امدادگری و خدمت گزاری کردم. این روحیه حرکت عمومی، این دل سوزی، این ورود در صحنه کار و ابتکار، این کمک رسانی انبوه، مخصوص ملتی است که دل او از حرکت جهادی گرم است و جوشش جهادی در دل او وجود دارد. این همان روحیه بسیج دوران دفاع مقدس است؛ این همان روحیه سنگرسازان بی سنگر جهاد سازندگی است که غسل شهادت می کردند، روی بولدوزر می نشستند تا خاکریز بزنند. ما این روحیه را باید حفظ کنیم. این روحیه با کار علمی و نظم تشکیلاتی هیچ منافاتی ندارد؛ بلکه اتفاقاً کار علمی را هم همین روحیه جهادی بهتر می کند.(۱)

تلاش مضاعف برای تحقق آرمان های انقلاب

تلاش مضاعف برای تحقق آرمان های انقلاب

انقلاب به سرچشمه های فیاض و جوشان استعدادهای بشری نیاز دارد؛ باید برای تأمین این نیاز بکوشیم و این، عمل به وصیت بزرگ مردی است که جای خالی او را با همه وجودمان لمس می کنیم. اگر بخواهیم انقلاب با همان سرعت و شتاب و با همان اتقان و استقامت و درست در همان خط صحیح اسلام و بدون گرایش به چپ و راست حرکت کند، باید هدف هایی که بر قله بلند آرزوهای ملت ما ــ بلکه ملت های اسلامی ــ می درخشند، همواره مقابل دیدگان ما باشد. باید تلاش خود را برای تحقق این هدف ها مضاعف کنیم و از مشکلات نهراسیم.(۲)

۱- سخنرانی در دیدار جهادگران و کشاورزان ، ۱۴/۱۰/۱۳۸۲.

۲- ۱۹/۰۳/۱۳۶۸ .

حفظ استقامت و ایستادگی در مقابل دشمنان جهت پیشرفت

حفظ استقامت و ایستادگی در مقابل دشمنان جهت پیشرفت

من عرض می کنم: ملت ایران، اگر می خواهد راه عزت و پیشرفت را ادامه دهد ـ همچنان که بحمدالله در این چند سال، به برکت بازوان توانا و خدمت گزاری که در دولت جمهوری اسلامی تلاش و فعالیت، و در بخش های مختلف کار و پیشرفت کردند ـ اگر می خواهد راه توسعه، سازندگی و رفاه زندگی را ادامه دهد و به نتیجه برساند، باید به استقامت و ایستادگی در مقابل دشمنان و استکبار بپردازد. ملت ایران در این چند سال، دستاوردهای عظیمی داشته است. لذا وظیفه دارد که این دستاوردها را حفظ کند. ملت و به خصوص مسئولین جمهوری اسلامی، وظیفه دارند با حرکت عاقلانه، خردمندانه و حکیمانه، مانع شوند که دستاوردهای مردم ایران، خدای ناکرده از بین برود. چه دستاوردهایی که مستقیماً به وسیله انقلاب به این ملت داده شده است ـ مثل حکومت مردمی، دولت مردمی، رئیس جمهور مردمی، نمایندگان مردمی و از این قبیل ـ و چه دستاوردهایی که متعلق به انقلاب است، اما غیر مستقیم به این ملت داده شده است ـ مثل حرکات سازندگی؛ که همه، کار انقلاب و هنر انقلاب است و به وسیله عناصر انقلابی، در دولت و بخش های مختلف انجام گرفته است ـ دستاوردهایی چنین را ملت ایران و مسئولین، باید خردمندانه و حکیمانه حفظ کنند.(۱)

تلاش در راه اعتلای هنر ایران

تلاش در راه اعتلای هنر ایران

هنرمند، هم در باب فرم و قالب هنر خودش و هم در قبال مضمون تعهد دارد. کسی که قریحه هنری دارد، نباید به سطح پایین اکتفا کند. این یک تعهد است. هنرمند تنبل و بی تلاش، هنرمندی که برای تعالی کار هنری خودش و ایجاد خلاقیت تلاش نمی کند، در حقیقت به مسئولیت هنری خودش در قبال

۱- سخنرانی در اجتماع پرشکوه زائران مرقد امام خمینی رحمه الله ، ۱۴/۰۳/۱۳۷۵ .

قالب عمل نکرده است. هنرمند باید دائم تلاش کند. البته ممکن است انسان یک وقت به جایی برسد که بیش از آن نمی تواند تلاش کند ــ بحثی نیست ــ اما تا آنجایی که می تواند، باید برای اعتلای قالب هنری تلاش کند. این تعهد در قبال قالب، بدون یک احساس شور و عشق و مسئولیت ــ البته این شور و عشق هم مسئولیت است؛ آن هم یک دست قوی است که انسان را وادار به کاری می کند و نمی گذارد که احساس تنبلی و تن آسایی، او را از کار باز بدارد ــ به دست نمی آید.(۱)

تلاش برای حاکمیت ارزش های الهی و تخلق به اخلاق الهی

تلاش برای حاکمیت ارزش های الهی و تخلق به اخلاق الهی

ما برای همین هستیم. اصلاً بشر که در دنیا کار و جهاد و تلاش می کند و می خواهد حاکمیت خدا را در زمین به وجود بیاورد، برای چیست؟ برای این است که انسان ها نورانیت پیدا کنند. اصلاً فایده اساسی و هدف اصلی این است که انسان ها متخلق به اخلاق الله بشوند. تخلق به اخلاق الله، مقدمه برای یک کار دیگر نیست؛ کارهای دیگر، مقدمه برای تخلق به اخلاق الله است. عدل، مقدمه تخلق به اخلاق الله و نورانی شدن انسان هاست. حکومت اسلامی و حاکمیت پیامبران، برای همین است؛ «انما بعثت لاتمم مکارم الاخلاق». پس، در برخورد و عمل شخصی، این تأثیر می گذارد. از اینجا مصلحت را شروع کنید، تا همه گونه ارتباطات و موضع گیری ها و تلاش های شما موفق باشد.(۲)

تلاش برای دست یابی به تمدن بین الملل اسلامی

تلاش برای دست یابی به تمدن بین الملل اسلامی

بنده دو سه سال قبل در یکی از همین جلسات گفتم ما یک انقلاب اسلامی داشتیم ، بعد نظام اسلامی تشکیل دادیم، مرحله بعد تشکیل دولت اسلامی است، مرحله بعد تشکیل کشور اسلامی است، مرحله بعد تشکیل تمدن

۱- سخنرانی در دیدار اصحاب فرهنگ و هنر، ۰۱/۰۵/۱۳۸۰.

۲- سخنرانی در دیدار با مسئولان وزارت امور خارجه و سفرا، ۱۸/۰۴/۱۳۷۰ .

بین الملـل اسـلامی است. مـا امروز در مرحله دولت اسـلامی و کشور اسـلامی قرار داریم؛ بایـد دولت اسـلامی را ایجـاد کنیم. امروز دولت مـا ـ یعنی مسـئولان قـوه مجریه، قـوه قضـاییه، قـوه مقننه، که مجموع اینهـا دولت اسـلامی است ـ سـهم خوبی از حقایق اسلامی و ارزش های اسلامی را دارد؛ اما کافی نیست؛ اولش خود من. باید بیشتر به سمت اسلامی شدن، مسلمان شدن و مؤمنانه و مسـلمانانه زندگی کردن برویم. باید به سمت زندگی علوی برویم. رفتن به سمت زندگی علوی معنایش این نیست که اگر آن روز لنـگ می بسـتند و راه می رفتنـد، امروز هم لنـگ ببنـدیم و راه برویم؛ نه، امروز دنیـا پیشـرفته است. بایـد روح زنـدگی علوی ـ یعنی عـدالت، تقوا، پارسایی، پاک دامنی، بی پروایی در راه خدا و میل و شوق به مجاهدت در راه خدا ـ را در خودمـان زنـده کنیم؛ بایـد به سـمت اینهـا برویم؛ این اسـاس کـار مـاست. و به شـما عرض کنم، در آن صورت کارآمـدی جمهوری اسـلامی هم مضاعف خواهد شد؛ چون مشـکل اساسـی ای که ممکن است برای نظام اسلامی پیش بیاید، کارآمدی در نگاه جهانی است؛ بگویند آیا توانسـتند این کار را بکنند، توانسـتند آن کار را بکنند؟ اگر ما قدم به قدم تحول درونی خود را جـدی بگیریم و پیش ببریم و پـای بنـدی خود را به ارزشـها و اصول خود عملاًـ نشـان دهیم، کارایی و توفیقات ما هم بیشتر خواهد شد. البته دشمنان نمی خواهند؛ جنجال و هیاهو می کنند؛ اهمیتی هم ندارد.(۱)

تلاش مضاعف برای پیشرفت ورسیدن به عدالت

تلاش مضاعف برای پیشرفت ورسیدن به عدالت

آنچه که از ملاـحظه وضـعیت موجود کشور و ظرفیت های عظیمی که در دل این کشور و ملت بزرگ نهفته است، می شود به دست آورد، این است که

۱- سخنرانی در دیدار مسئولان نظام، ۰۶/۰۸/۱۳۸۳.

آنچه ما انجام داده ایم، آنچه مسئولین و مردم انجام داده اند، در مقابل آنچه که ظرفیت عظیم این کشور برای پیشرفت و رسیدن به عدالت است، کار بزرگی نیست. باید تلاش ها را بیش از آنچه که در گذشته انجام داده ایم، همه انجام بدهند و خود را موظف بدانند.(۱)

تلاش برای پیشرفت مضاعف و مقابله با توطئه های دشمنان

تلاش برای پیشرفت مضاعف و مقابله با توطئه های دشمنان

دشمن، امروز سعیش بر این است که این مرکزیت حرکت عظیم اسلامی، این مرکزیت و قلب امت اسلامی، یعنی ملت ایران را _ که مایه تحرک دنیای اسلام شده است _ از کار بیندازد. همت دشمنان، همت استکبار متوجه این است که این الگوی عملی را از مقابل چشم مسلمانان عالم دور کند. ایران اسلامی یک الگوی عملی است. ایران اسلامی با وجود خود، با اقتدار خود، با پیشرفت خود، با اتحاد خود، به دنیای اسلام نشان می دهد که می توان در مقابله با توطئه های متراکم دشمنان و در این دنیای متلاطم، نظام اسلامی تشکیل داد؛ می توان حاکمیت اسلام را به صحنه آورد. این تجربه را ایران اسلامی در مقابل چشم ملت های مسلمان می گذارد. تنها راه مقابله به دست من و شماست، برادران و خواهران عزیز! مقابله این است که ما اتحادمان را روز به روز بیشتر کنیم؛ دل هامان را به هم نزدیک تر کنیم؛ تلاشمان را برای پیشرفت این کشور مضاعف کنیم.(۲)

۱- پیام مقام معظم رهبری در سال جدید، ۱/۱/۸۹.

۲- ۱سخنرانی رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار عمومی مردم لار، ۱۳۸۷/۰۲/۱۹.

فصل ششم: ضرورت کار و تلاش

اشاره

فصل ششم: ضرورت کار و تلاش

زیر فصل ها

ضرورت تلاش و پیشرفت

ضرورت همت و جدیّت در کارها برای رسیدن به قله تمدن بشری

ضرورت پیشرفت درهمه زمینه ها و به ویژه اعتماد به نفس ملی

جدیت وتلاش درکارها طبق نظر قرآن

انتظار و تلاش و مجاهدت برای رسیدن به آینده ای مطلوب

اهتمام به تلاش مضاعف در مقابل دشمنی مضاعف دشمنان

رهایی از مشکلات و خودکفایی، در سایه تلاش مضاعف

اتقان و استحکام نظام، نتیجه تلاش هوشیارانه وعالمانه

امداد الهی در گرو همت و تلاش مضاعف ملت ها

تلاش مضاعف ملت ایران موجب الگوگیری و عزت جهان اسلام

مأیوس کردن دشمن با همت مضاعف

لزوم کار مضاعف مردم و مسئولان برای تداوم پیشرفت ها

امید و حرکت به جلو در تمام امور زندگی، توصیه فرهنگ محمدی صلی الله علیه و آله

تلاش در گسترش روح تحقیق پارسایانه بدون عوض

انتظار کار و تلاش از ملت جهت جبران عقب ماندگی ها

راز ارزش کارِ کارگر و عوامل عزت مندی کارگران

استقلال سیاسی در گرو همت برای استقلال اقتصادی

تلاش برای تحقق آرمان های امام خمینی رحمه الله

عقب ماندگی ایران، مایه ناامیدی ملت های مسلمان

تلاش مضاعف برای حفظ عزت و استقلال کشور

تلاش بی وقفه برای حصول نتیجه؛ انتظار اسلام از قرآن

ضرورت تلاش و پیشرفت

ضرورت تلاش و پیشرفت

ما بدون اینکه خودمان بخواهیم و اراده ای داشته باشیم، ده ها سال _ از اواخر دوران قاجار تا تمام دوران پهلوی _ ما را عقب نگه داشتند؛ این واقعیتی است. ما امروز باید عرق بریزیم، تلاش کنیم و همه توانمان را مصرف کنیم تا این فاصله را تا آنجایی که ممکن است، کم کنیم. اعتقاد بنده بر اساس تجربه و نگاه های علمی کارشناسانی که در این زمینه ها نظر داده اند، این است که «می توانیم»؛ این چیزی نیست که ممکن نباشد. در سنن الهی و قوانین آفرینش، راه های میانبر، فراوان است؛ هنر این است که این راه میانبر را کسی پیدا کند؛ بنابراین می توانیم؛ منتها تلاش لازم دارد.(۱)

ضرورت همت و جدیّت در کارها برای رسیدن به قله تمدن بشری

ضرورت همت و جدیّت در کارها برای رسیدن به قله تمدن بشری

استعدادهای انسانی، عنصر انسانی و ظرفیت انسانی، خیلی خیلی بالاست. هدف، باید همان چیزی باشد که من بارها گفته ام. کشور باید در علم، در دانش و به تبع علم و دانش، در آنچه که مترتب بر علم است، در رتبه های اول جهان قرار بگیرد. نمی گویم پنج سال دیگر، ده سال دیگر؛ نه، هدف را بگیرید پنجاه سال دیگر؛ اما باید برویم و برسیم و این، به همت احتیاج دارد

۱- سخنرانی در دیدار معلمان سراسر کشور، ۱۳۸۵/۰۲/۱۲.

و من به شما عرض بکنم: مطمئن باشید این ملت، آن ملتی است که اگر این حرکت را بکند، خواهد رسید. همه ملت ها این طور نیستند؛ بعضی ملت ها این استعداد را ندارند؛ بعضی ملت ها این موقعیتِ جغرافیایی را ندارند؛ بعضی ملت ها این گذشته فرهنگی را ندارند؛ این میراث عظیم و غنی را ندارند؛ بعضی ملت ها استعداد انسانی شان این قدر نیست. ملت ها همه یک جور نیستند؛ اما این ملت از همه این جهات توانایی هایی دارد که اگر این همت را بکند و این تصمیم را بگیرد، خواهد رسید. این ایران نمی تواند ایرانِ دوره قاجار و پهلوی بماند. این ایران، ایرانِ دوره اسلامی است؛ باید بتوانیم در قله تمدن بشری قرار بگیریم که حق ماست؛ به خاطر اسلاممان، به خاطر ایمانمان، به خاطر استعدادمان، به خاطر ایرانی بودنمان. پس، من به مسئولان دنبال گیری و جدیت در تعقیب کار را توصیه می کنم.(۱)

ضرورت پیشرفت درهمه زمینه ها و به ویژه اعتماد به نفس ملی

ضرورت پیشرفت درهمه زمینه ها و به ویژه اعتماد به نفس ملی

کشور باید پیشرفت کند؛ پیشرفتِ در همه بخش ها: پیشرفت در تولید ثروت، پیشرفت در افزایش بهره وری، پیشرفت در عزم و اراده ملی، پیشرفت در اتحاد ملی و نزدیکی قشرهای مختلف به یکدیگر، پیشرفت در دستاوردهای علم و فن آوری، پیشرفت در اخلاق و در معنویت، پیشرفت در کم کردن فاصله طبقاتی، در رفاه عمومی، در انضباط اجتماعی، در به وجود آمدن وجدان کاری در یکایک آحاد ما مردم، پیشرفت در امنیت اخلاقی، پیشرفت در آگاهی و رشد سیاسی، پیشرفت در اعتمادبه نفس ملی ــ که من چند ماه قبل مسئله اعتمادبه نفس ملی را اعلام کردم؛ ملت باید به خود اعتماد داشته باشند و بدانند که می توانند؛ درست نقطه مقابل آن چیزی که دشمنان این ملت در طول سال های متمادی خواستند به ما تلقین کنند و بگویند و ثابت کنند که نمی توانید ــ پیشرفت در همه این زمینه ها لازم است؛ اما همه این پیشرفت ها باید در سایه عدالت و در کنار تأمین عدالت باشد.(۲)

۱- سخنرانی در دیدار نخبگان استان سمنان، ۱۳۸۵/۰۸/۱۹.

۲- سخنرانی در اجتماع بزرگ زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی، ۱۳۸۷/۰۱/۰۱

جدیت وتلاش درکارها طبق نظر قرآن

جدیت وتلاش درکارها طبق نظر قرآن

عمل و کار، در ادبیات قرآنی و اسلامی ما، یک رتبه والایی دارد. البته کار، فقط کار در کارخانه یا مزرعه یا بخش های دیگر نیست؛ اما عمل صالح که در قرآن این همه بر روی آن تکیه شده است، شامل اینها هم هست. یعنی شما وقتی کاری انجام می دهید که با وجدان کاری همراه است، با احساس مسئولیت همراه است، با جدیت و تلاش همراه است، با نوآوری همراه است، با هدف اداره زندگی یک عائله همراه است، خود این، یک عمل صالح است ــ «الّا الّذین امنوا و عملوا الصّالحات» ــ عمل صالح شامل اینها هم هست؛ چه بهتر از این؟ چه بهتر از اینکه انسان مشغول کسب و کاری است که درآمد زندگی او وابسته به آن است؛ در عین حال همین کار عمل صالحی است که در قرآن، عِدل ایمان قرار داده شده است؛ «امنوا و عملوا الصّالحات» ارزش کار که گفته می شود، یعنی این. امروز در کشور ما خوشبختانه تحرک و تلاش کار، تلاش خوبی است. مجموعه دست اندرکاران تولید، تلاش خوبی را انجام دادند و پیشرفت کردند؛ ولی ما هنوز در اوائل راهیم. ما باید خیلی جلو برویم، خیلی باید تلاش کنیم. هم وجدان کاری، محکم کاری و درستکاری در مجموعه تولید ــ یعنی کارگر و مولد کار و تولیدکننده کار ــ لازم است، هم در مسئولین دولتی و مسئولین رسمی، رعایت و مراقبت و توجه لازم است که این حرکت، حرکت صحیح و متعادلی باشد و انجام بگیرد.(۱)

انتظار و تلاش و مجاهدت برای رسیدن به آینده ای مطلوب

انتظار و تلاش و مجاهدت برای رسیدن به آینده ای مطلوب

ما ملتی منتظر هستیم؛ ملتی که به امید پیشرفت و موفقیت، اقدام و تلاش و انقلاب کرد و موفق شد. ما امروز برای انتظار، باید باب به خصوصی در زندگی خود باز کنیم. حقیقتاً ملت ما باید روح انتظار را به تمام معنا در خود زنده کند. «ما منتظریم»، یعنی این امید را داریم که با تلاش و مجاهدت و

۱- سخنرانی در دیدار گروه کثیری از کارگران و کارآفرینان، ۰۴/۰۲/۱۳۸۷.

پیگیری، این دنیایی که به وسیله دشمنان خدا و شیاطین، از ظلمات جور و طغیان و ضعیف کشی و نکبت حاکمیت ستمگران و قلدران و زورگویان پرشده است، در سایه تلاش و فعالیت بی وقفه ما، یک روز به جهانی تبدیل خواهد شد که در آن، انسانیت و ارزش های انسانی محترم است و ستمگر و زورگو و ظالم و قلدر و متجاوز به حقوق انسان ها، فرصت و جایی برای اقدام و انجام خواسته و هوی و هوس خود، پیدا نخواهد کرد. این روشنایی، در دیدگاه ما نسبت به آینده وجود دارد.(۱)

اهتمام به تلاش مضاعف در مقابل دشمنی مضاعف دشمنان

اهتمام به تلاش مضاعف در مقابل دشمنی مضاعف دشمنان

این جانب از همه کسانی که در تنظیم و اداره امور جاری کشور نقشی بزرگ یا کوچک دارند؛ از کارگران و عناصر فنی، کشاورزان و روستاییان، مدیران و کارکنان دولتی، علمای اعلام و روحانیون محترم، دانشگاهیان و دانشجویان، کسبه و پیشه وران، نویسندگان و گویندگان و هنرمندان، نیروهای مسلح و قوای نظامی و انتظامی، مسئولان نهادهای انقلابی و دیگران، صمیمانه درخواست می کنم که با توجه به اینکه امروز اهتمام دشمنان نسبت به ما مضاعف است، آنان نیز کار و تلاش خود را مضاعف کنند و در فضایی آکنده از صفا و خلوص و همکاری و هوشیاری، دشمنان را از تعرض به جمهوری اسلامی مأیوس کنند.(۲)

رهایی از مشکلات و خودکفایی، در سایه تلاش مضاعف

رهایی از مشکلات و خودکفایی، در سایه تلاش مضاعف

هر ملتی که زنده و بیدار و آگاه باشد و بخواهد کشور خود را از مشکلاتی که بر آن تحمیل شده است، نجات دهد، باید تا آنجا که می تواند، در میدان

۱- سخنرانی در دیدار با اقشار مختلف مردم و میهمانان داخلی در سالروز میلاد امام عصر عج الله تعالی فرجه الشریف ، ۱۱/۱۲/۱۳۶۹.

۲- پیام به ملت شریف ایران، در تجلیل از امام امت و تأکید بر وحدت و حفظ آمادگی مردم در صحنه، ۱۸/۰۳/۱۳۶۸.

کار و تلاش و سازندگی، با قدرت پیش برود و گوشش بدهکار حرف و گفت دشمنان و این و آن نباشد. فرقی نمی کند؛ همه بخش های سازندگی در این جهت مهم است: سازندگی علمی و صنعتی، سازندگی اقتصادی، سازندگی فرهنگی و سازندگی اخلاقی. اگر همه ملت های در حال توسعه به این فکر بودند که بر روی پای خود، با اراده خود، بر طبق نیاز خود، خودشان همت به خرج دهند و از مسئولانشان بخواهند و همه با هم به سمت مقاصد بزرگ خود حرکت کنند _ که بحمدالله ملت ایران این طور عمل می کند _ یقیناً میدان برای زورگویی ها و استکبارها و قلدری های بین المللی باز نمی شد. متأسفانه دنیا این طور نیست؛ اما ملت ایران این گونه است.(۱)

اتقان و استحکام نظام، نتیجه تلاش هوشیارانه وعالمانه

اتقان و استحکام نظام، نتیجه تلاش هوشیارانه وعالمانه

اگر همه، کار خود را درست، متقن، کامل و از روی علم و دانایی انجام دهند، بدانید که این کشور و نظام، متقن ترین و مستحکم ترین نظامی خواهد بود که در این قرن هایی که ما می شناسیم، در این کشور بر سر کار آمده است و خواهد توانست در مقابل بزرگ ترین توطئه ها مقابله کند. این حرف ها، این گفتن ها، این عمل ها، این تبلیغات، این محاصره ها و این توطئه ها، علیه ملتی که با عزم راسخ ایستاده است و می داند چه کار می کند و می فهمد چه کار می خواهد بکند و هوشیارانه و با ایمان در کار خود مشغول عمل است، نمی توانند کاری بکنند.(۲)

امداد الهی در گرو همت و تلاش مضاعف ملت ها

امداد الهی در گرو همت و تلاش مضاعف ملت ها

اگر انسان ها تلاش و کار و همت خود را بیشتر به کار گیرند، به اهداف الهی _ که در برنامه الهی تعیین شده است _ زودتر خواهند رسید؛ اما اگر به کار

۱- سخنرانی در اجتماع با شکوه مردم کرج، ۲۴/۰۷/۱۳۷۶.

۲- سخنرانی در دیدار جمع کثیری از کارگران و معلمان، به مناسبت روز کارگر و هفته معلم .

نگیرند و ضعف نشان دهند، در این راه سالیان درازی معطل خواهند شد؛ مثل تیه بنی اسرائیل: «اربعین سنه یتیهون فی الارض»؛ بنی اسرائیل به دست خود دچار سرگردانی و بیابانگردی شدند. بنی اسرائیل می توانستند مانع بروز آن سختی و تلخی شوند؛ می توانستند مدت آن را کوتاه تر کنند؛ می توانستند مدت آن را با ضعف های خود طولانی تر کنند. سرنوشت ما هم همین است. برای مسلمانان هم، جهت آفرینش بشر، بعثت و فلسفه اعزام رسل و انزال کتب از سوی پروردگار، هم بیان و هم تعیین شده است. خود انسان ها هستند که می توانند این راه را طولانی یا کوتاه کنند؛ می توانند خود را زودتر یا دیرتر به مقصد برسانند.(۱)

تلاش مضاعف ملت ایران موجب الگوگیری و عزت جهان اسلام

تلاش مضاعف ملت ایران موجب الگوگیری و عزت جهان اسلام

عزیزان من! برادران و خواهران من! فرزندان من! امروز چشم دنیای اسلام به شماست. شما اگر درست و منضبط و مسئولانه زندگی کنید و در هر نقطه ای که هستید ـ چه مسئولان دولتی، چه شما مباشران کار در صحنه عمل ـ خوب کار و تلاش کنید، خواهید توانست هم کشور خود را به اوج عزت، افتخار، سعادت، رفاه، علم و تمدن برسانید، هم می توانید همه ملت های اسلامی را تشویق کنید که این راه پرافتخار را بروند؛ آنها هم زنجیرها را پاره کنند و به راه رفاه، معنویت، مادیت و زندگی انسانی وارد شوند و ان شاءالله پیش بروند.(۲)

مأیوس کردن دشمن با همت مضاعف

مأیوس کردن دشمن با همت مضاعف

باید به جایی برسیم که دشمن احساس کند نمی تواند؛ باید مأیوس شود. آنگاه دشمنی ها به پایان خواهد رسید و یا کم خواهد شد. تا وقتی دشمن

۱- سخنرانی در جمع مسئولان و کارگزاران در سالروز ولادت فرخنده نبی اکرم صلی الله علیه و آله و امام جعفر صادق علیه السلام ، ۰۹/۰۳/۱۳۸۱.

۲- سخنرانی در دیدار معلمان و کارگران، ۱۰/۰۲/۱۳۸۲.

امیدوار باشد که می تواند نظام اسلامی را ریشه کن کند، تلاش خواهد کرد و ضربه وارد خواهد آورد. همه همت ما باید این باشد که آن چنان ساخت را مستحکم کنیم که دشمن احساس کند هر تیغی وارد بیاورد، تیغش کند و به ضرر خودش تمام خواهد شد و هر گلوله ای بزنند، به طرف خودش کمانه خواهد کرد.(۱)

لزوم کار مضاعف مردم و مسئولان برای تداوم پیشرفت ها

لزوم کار مضاعف مردم و مسئولان برای تداوم پیشرفت ها

امروز در کشور ما خوش بختانه تحرک و تلاش کار، تلاش خوبی است. مجموعه دست اندرکاران تولید، تلاش خوبی را انجام دادند و پیشرفت کردند؛ ولی ما هنوز در اوائل راهیم. ما باید خیلی جلو برویم، خیلی باید تلاش کنیم. هم وجدان کاری، محکم کاری و درستکاری در مجموعه تولید ـ یعنی کارگر و مولد کار و تولیدکننده کار ـ لازم است، هم در مسئولین دولتی و مسئولین رسمی، رعایت و مراقبت و توجه لازم است که این حرکت، حرکت صحیح و متعادلی باشد و انجام بگیرد.(۲)

امید و حرکت به جلو در تمام امور زندگی، توصیه فرهنگ محمدی صلی الله علیه و آله

امید و حرکت به جلو در تمام امور زندگی، توصیه فرهنگ محمدی صلی الله علیه و آله

من می خواهم بگویم: ایها الناس! هر کدام هر جا هستید، بلند شوید، یک قدم به جلو بیایید؛ اگر در عالم عبادتید، یک قدم به جلو بیایید؛ در عالم تحصیل، یک قدم به جلو بیایید؛ در تولید یک قدم به جلو بیایید؛ کارگر، یک قدم جلو؛ کارفرما، یک قدم جلو؛ استاد، یک قدم جلو؛ دانشجو، یک قدم جلو؛ مأمور دولتی، یک قدم جلو؛ محقق حوزه و دانشگاه، یک قدم جلو. در آیین و فرهنگ پیامبر اعظم توقف نیست، ایستادن نیست، وامانده شدن نیست، تحجر نیست و نومیدی وجود ندارد؛ پیامبر ما

۱- سخنرانی در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران، ۱۵/۰۵/۱۳۸۲.

۲- سخنرانی در دیدار گروه کثیری از کارگران و کارآفرینان، ۰۴/۰۲/۱۳۸۷.

با نومیدی جنگید. مسلمان سرشار از امید است.(۱)

تلاش در گسترش روح تحقیق پارسایانه بدون عوض

تلاش در گسترش روح تحقیق پارسایانه بدون عوض

آن رژیم منحوس نکبت واقعاً پلید، معنویت و مادیت و عزت و استعداد و همه چیز را از این مردم گرفت. حالا شما می خواهید بر ویرانه های آنها بنا کنید؛ زحمت دارد و خیلی باید تلاش کنید. باید روح تحقیق پارسایانه بی عوض را تزریق کنیم، تا برای تحقیق، دنبال پاداش نباشند؛ چون اصلاً تحقیق، پاداش واقعی ندارد. مثلاً اگر آدم بخواهد به پاستور، به خاطر کشف میکروب پول بدهد، به نظرتان چقدر باید بدهد؟ آیا اصلاً می شود برای او پولی معیّن کرد؟ آیا قابل مقایسه است؟ بنابراین، امثال پاستور هم هیچ وقت برای پول تحقیق نکردند. اگر برای پول تحقیق می کردند، حقیقتاً به اینجا نمی رسیدند. اروپایی ها این حسن را داشتند؛ کمااینکه دانشمندان قدیمی ما هم همین طور بودند. شما ببینید، امثال محمد بن زکریای رازی ــ آن عالم آن چنانی ــ در فقر و تنگدستی می میرند؛ ولی ماها تا یک کار می کنیم، فوراً می گوییم پولش چقدر شد؟! معلوم است که به جایی نمی رسد!(۲)

انتظار کار و تلاش از ملت جهت جبران عقب ماندگی ها

انتظار کار و تلاش از ملت جهت جبران عقب ماندگی ها

ملت ما، ملت بزرگی است. کشور ما، کشور ثروتمندی است. تاریخ ما، تاریخ پرافتخاری است. انتظار از این ملت، از این تاریخ و از این کشور، انتظار زیادی است. بر اثر فشار استبداد و دخالت بیگانگان و ناتوانی و بی عرضگی بسیاری از حکومت های قبل از انقلاب در این کشور، ما چند قرن عقب افتادگی داریم؛ این عقب ماندگی ها را باید به سرعت جبران کنیم. ما

۱- سخنرانی در صحن جامع رضوی، ۱۳۸۵/۰۱/۰۱.

۲- سخنرانی در دیدار با وزیر و مسئولان وزارت آموزش عالی و چند تن از رؤسای دانشگاه های کشور، ۰۴/۱۰/۱۳۶۹.

هرگز آن ملتی نبودیم و نباید باشیم که قدرت های سیاسی ای در دنیا به اتکا علم و پیشرفت فن آوری شان بتوانند در میدان هایی که به آنها مربوط نیست، به ملت ما زور بگویند و ما ناگزیر باشیم زور آنها را بپذیریم. ما باید ملتی باشیم روی پای خودمان و متکی به قدرت خودمان؛ در جایگاهی که به معنای واقعی کلمه، شایسته ملت ایران است. این، کار و تلاش لازم دارد؛ این چیزی نیست که روزی متوقف شود. هر کدام از ماها که روی صحنه این کار و آزمون بزرگ خدمت به ملت می آییم، برهه ای از عمر خود را کار و تلاش می کنیم؛ به قدر توان و همت خود خدمت می کنیم و کمکی می رسانیم و این گردونه را به پیش می بریم؛ بعد هم دیگری می آید و این راه را ادامه می دهد، و دیگرانی خواهند آمد.(۱)

راز ارزش کارِ کارگر و عوامل عزت مندی کارگران

راز ارزش کارِ کارگر و عوامل عزت مندی کارگران

راز ارزش کارگر در یک جامعه، علاوه بر این معنای الهی و اسلامی و معنوی، در یک امر بسیار مهم دیگری هم نهفته است و آن این است که استقلال یک کشور، وابسته به کار است. هیچ کشوری و هیچ ملتی با بی کارگی و تن پروری و بی اعتنایی به کار به جایی نخواهد رسید. ممکن است از یک بخش الهی یا غیر الهی ــ مثل نفتی، چیزی ــ درآمدی داشته باشند، زندگی را به حسب ظاهر خوش بگذرانند، محصولات خارجی بیاید فضای زندگی آنها را پر کند؛ اما استقلال نخواهند داشت. عزت یک ملتی که دارای استقلال است، جز به وسیله کار به دست نخواهد آمد. ارزش کار این است. ما با این چشم به کارگر نگاه می کنیم؛ ما با این چشم، بوسیدن دست کارگر را یک ثواب می دانیم. هر کسی دست یک کارگر را ببوسد، یک حرکت صواب و صحیح انجام داده است؛ برای اینکه یک وسیله برای

۱- سخنرانی در دیدار اعضای هیئت دولت، ۱۰/۰۵/۱۳۸۴.

استقلال ملت خود و کشور خود را تجلیل کرده است. کار، این قدر ارزش دارد.(۱)

استقلال سیاسی در گرو همت برای استقلال اقتصادی

استقلال سیاسی در گرو همت برای استقلال اقتصادی

امروز مسئله اصلی کشور ما استقلال است برادران و خواهران عزیز! انقلاب برای ما استقلال سیاسی را به بار آورد؛ این جرئت را به این ملت داد که در مقابل نظام غیر عادلانه سلطه در دنیا بایستد. اما اگر این ملت بخواهد این استقلال سیاسی را، این عرض اندام فرهنگی را در مقابل سلطه گران عالم حفظ کند، باید پایه های اقتصادی خود را محکم کند؛ این، ریشه دواندن استقلال در کشور است؛ و این وابسته است به تولید، به کار، به شکوفایی کار، به نوآوری در بخش های مختلف کار. از مرکز تحقیقات و آزمایشگاه گرفته، تا توی محیط کارگاه ها، تا توی محیط مزرعه، در همه جا بایستی این نوآوری وجود داشته باشد. آن وقت است که دشمنان خونخوار و هتاک استقلال ملت ایران با ناکامی دهان های خودشان را خواهند بست و کناری خواهند نشست.(۲)

تلاش برای تحقق آرمان های امام خمینی رحمه الله

تلاش برای تحقق آرمان های امام خمینی رحمه الله

همه ما باید در خلأ شخصیتی عظیم مثل رهبر کبیر و فقیدمان، تلاش مضاعف کنیم. تمام دستگاه های کشور و همه آحاد مردم به این نکته واقف باشند که جمهوری اسلامی و ملت ایران، با ارمغان های ارزشمند و عطیه های الهی که امام به آنها داده، قادر است بر تمام دشمنی ها و خصومت ها در سطح جهان فایق آید. بحمدالله از آینده نگران نیستیم. راه را روشن و هدف را مشخص می دانیم و معتقدیم در این راه باید حداکثر تلاشمان را مبذول کنیم و از خدای متعال هم کمک بخواهیم.(۳)

۱- سخنرانی در دیدار گروه کثیری از کارگران و کارآفرینان، ۰۴/۰۲/۱۳۸۷.

۲- سخنرانی در دیدار گروه کثیری از کارگران و کارآفرینان، ۰۴/۰۲/۱۳۸۷.

۳- سخنرانی در مراسم بیعت فرماندهان، نمایندگان ولی فقیه و مسئولان کشور، ۲۸/۰۳/۱۳۶۸

عقب ماندگی ایران، مایه ناامیدی ملت های مسلمان

عقب ماندگی ایران، مایه ناامیدی ملت های مسلمان

اگر ما نتوانیم کشور خود را بسازیم، ملت های مسلمان از ما مأیوس می شوند و دشمنان نیز نسبت به ما جری خواهند شد. بدگوها خواهند گفت اینها نتوانستند کشورشان را بسازند و آباد کنند. ما وظیفه داریم برای آبادانی کشور تلاش کنیم و سازندگی را در همه ابعاد طبیعت و شهرها و روستاها و اقتصاد و صنعت و کشاورزی و اشتغال و... محقق سازیم. همچنین وظیفه داریم فقر و محرومیت را در کشور از بین ببریم و به زندگی این قشر بیشتر رسیدگی کنیم. این، وظیفه ما و وصیت امام رحمه الله است.(۱)

تلاش مضاعف برای حفظ عزت و استقلال کشور

تلاش مضاعف برای حفظ عزت و استقلال کشور

وقتی ما دست نیاز به سوی کشورهای دیگر دراز نکردیم و عزت و استقلال خود را حفظ کردیم، طبیعی است که در داخل به ما سخت بگذرد. اگر ملت رشید و قدرتمند ما تلاش کند، این سختی ها و دشواری ها برطرف خواهد شد. ترفند خصمانه دشمن این است که مشکلات را بزرگ جلوه دهد و موفقیت ها را کوچک بشمارد و روی کمبودها انگشت بگذارد و آنها را مشکلات اصلی جامعه وانمود کند. مردم باید بر این ترفندها و تبلیغات فایق آیند.(۲)

تلاش بی وقفه برای حصول نتیجه؛ انتظار اسلام از قرآن

تلاش بی وقفه برای حصول نتیجه؛ انتظار اسلام از قرآن

در همین زمینه هایی هم که امروز شما مشاهده می کنید که در زمینه های علمی در کشورتان پیشرفت وجود دارد، در همین زمینه ها هم بالخصوص بعضی ها می آمدند و می گفتند آقا فایده ندارد! ولی جوان مسلمان، جوان ایرانی، با همت، با انگیزه وارد شد و به سطح دیگران رسید و یک جاهایی هم از دیگران حتّی جلوتر هم رفت؛ یعنی به نسبت زمانی که صرف کرده اگر ملاحظه کنید، جلوتر هم رفته. بنابراین، این تفکر یکی از آن تفکرات بی راهه

۱- سخنرانی در جمع رزمندگان سپاه و روحانیون شهرهای خمین، دامغان و گناباد، ۰۳/۰۴/۱۳۶۸.

۲- سخنرانی در مراسم بیعت نمایندگان عشایر سراسر کشور، ۰۹/۰۴/۱۳۶۸.

است. مطلقاً نگاه نومیـدانه نباید داشت. نگاه دین، نگاه اسـلام، نگاه قرآنی به انسان این است که: انسان باید تلاش کند؛ تلاشِ با نظم، با برنامه ریزی و بی وقفه، تا بتواند به نتایج برسد.(۱)

۱- سخنرانی در دیدار جمعی از نخبگان علمی و دانشجویان دانشگاه ها، ۱۳۸۷/۰۷/۰۷.

فصل هفتم: موانع کار و تلاش

اشاره

فصل هفتم: موانع کار و تلاش

زیر فصل ها

موانع درونی و بیرونی در راه جهاد و تلاش

عادت های تاریخی غلط، یکی از موانع درونی تحرک و پیشرفت در جامعه

وجود موانع، عامل حرکت و از سنت های الهی

حرکت به دنبال غرب، بی راهه پیشرفت

پیشرفت و گذار غرب از قرون وسطی؛ مؤید امکان گذار و پیشرفت ملت های مسلمان

تلاش نخبگانِ تربیت یافته غرب برای تلقین خودباختگی

تلاش مستکبران برای تلقین باورهای غلط به ملت های مستضعف

سستی و تنبلی، سد راه حرکت و رسیدن به کمال

شناختن دشمن، لازمه رسیدن به پیشرفت

تضاد سیادت و سعادت با ناامیدی و بی تحرکی

اختلاف و تفرقه، مانع پیشرفت و امری غیرالهی

کارشکنی های دشمنان در مسیر پیشرفت جمهوری اسلامی و ملت های آزاده

مأیوس کردن مردم، گناهی بزرگ و خدمت به دشمن

پرهیز از تیره نشان دادن آینده

تهدیدها و تحریم ها عامل پیشرفت

عجله، بی حوصلگی و ناامیدی، از موانع رسیدن

موانع درونی و بیرونی در راه جهاد و تلاش

موانع درونی و بیرونی در راه جهاد و تلاش

ما دو نوع موانع داشتیم: یکی موانع درونی، یکی موانع بیرونی. موانع درونی یعنی چه چیزهایی؟ یعنی آن چیزهایی که در درون خود ما انسان ها ـ چه تصمیم گیرانمان، چه آحاد مردممان، چه ناظرین بیرون از گود مبارزه و انقلاب ـ وجود دارد؛ اینها موانع درونی است. موانع درونی، ضعف هاست؛ ضعف های فکری است، ضعف های عقلانی است، راحت طلبی است، آسان گرایی است، آسان پنداری است؛ این گاهی اوقات خودش یکی از موانع تحقق آن چیز است. باید برآورد و تقویم نسبت به کار و مشکلات کار، مطابق با واقع یا لااقل نزدیک به واقع باشد. آسان پنداری هم مثل آسان گیری و سهل انگاری است؛ آن هم یکی از موانع راه است. گریز از چالش هم یکی از ضعف های درونی ماست. به گریز از چالش، به غلط می گویند عافیت طلبی. عافیت طلبی چیز خوبی است. عافیت یکی از بزرگ ترین نعمت های الهی است؛ «یا ولی العافیه نسئلك العافیه؛ عافیه الدّنیا و الاخره.» عافیت به معنای پنجه نیفکندن نیست؛ به معنای درست عمل کردن، بجا قدم گذاشتن، بجا ضربت زدن و بجا عقب کشیدن است. عافیت از بلا، مثل این است که بگوییم عافیت از گناه. بنابراین عافیت طلبی چیز بدی نیست؛ لیکن به غلط به گریز از چالش

می گویند عافیت طلبی؛ یعنی در واقع همان راحت طلبی، مواجهه با مشکلات را زشت و ناپسند دانستن، آماده نبودن برای مواجهه با مشکلات. اینها ضعف های درونی ماست.(۱)

عادت های تاریخی غلط، یکی از موانع درونی تحرک و پیشرفت در جامعه

عادت های تاریخی غلط، یکی از موانع درونی تحرک و پیشرفت در جامعه

یکی دیگر از ضعف های درونی عبارت است از تربیت های اجتماعی موجود و عادت های تاریخی، که اینها در ما ملت ایران در آغاز انقلاب بود. شما جوانها شاید از حالات روانی و تربیت های تاریخی ما در هنگامی که انقلاب پیروز شد، تصویر درستی نداشته باشید. امروز ما می بینیم که عنوان «ما می توانیم» در همه هست. واقعاً هم اگر بگویند آقا شما می توانید بزنید روی دست صنعتگران پیشروِ دقیق ترین و ظریف ترین صنایع دنیا، شما می گویید بله؛ اگر همت کنیم، تلاش کنیم، می توانیم. واقعاً جوان دانشمندِ مسلمانِ در جمهوری اسلامی خودش را قادر بر هر کاری می داند؛ این در اول انقلاب اینجور نبود. تربیت های قبلی درست عکس این بود. هر کاری که مطرح میشد، می گفتند آقا ما که نمی توانیم! آقا فلان چیز را بسازید، می گفتند ما که نمی توانیم! با فلان شعار غلط در دنیا مقابله کنیم، می گفتند آقا ما که زورمان نمی رسد، ما که نمی توانیم! «ما می توانیم» امروز، آن روز «ما نمی توانیم» بود. این، آن تربیت اخلاقی و تاریخی بازمانده از دوران گذشته است.(۲)

وجود موانع، عامل حرکت و از سنت های الهی

وجود موانع، عامل حرکت و از سنت های الهی

موانع جزو سنت های الهی است. وجود این موانع تصادفی نیست. اینها سنت الهی است؛ یعنی تلاش و حرکت با مانع مواجه است، و الّا جهاد معنا نمی داشت: «و کذلک جعلنا لکلّ نبی عدوّا شیاطین الانس و الجنّ یوحی بعضهم الی بعض

۱- سخنرانی در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه های شیراز، ۱۳۸۷/۰۲/۱۴.

۲- سخنرانی در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه های شیراز، ۱۳۸۷/۰۲/۱۴.

زخرف القول غرورا»؛ در همه دعوت های انبیا، دشمنان ــ موانع ــ از جن و انس وجود داشتند. در آیه دیگر: «و کذلک جعلنا فی کلّ قریه اکابر مجرمیها لیمکروا فیها و ما یمکرون الّا لانفسهم.» در درون جوامع، طبقاتی که وجود آنها مایه فساد، مایه مکر بوده است؛ اینها جزو سنت هاست. یعنی هرگز انبیا نگفتند ما آن وقتی که جاده صاف است وارد میدان می شویم؛ نه، در همین فضا و صحنه به شدت درگیر و دشوار، آنها وارد شدند؛ مثل جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی. اما متقابلاً سنت الهی هم این است که اگر حرکت نبوی، حرکت الهی که مصداقش انقلاب اسلامی است، به کار خود ادامه بدهد و دنبال گیری کند، بر همه این موانع فایق خواهد آمد؛ این هم سنت الهی است. در سوره مبارکه فتح آمده است: «و لو قاتلکم الّذین کفروا لولّوا الادبار ثمّ لایجدون ولی و لا نصیرا. سنّت اللّه الّتی قد خلت من قبل و لن تجد لسنّت اللّه تبدیلا»؛ اگر بایستید، اگر استقامت کنید، اگر هدف را گم نکنید، اگر تلاش را متوقف نکنید، بدون تردید غلبه در این عرصه با شماست. حاصل حرف من همین است با شما جوانان عزیز.

ما امروز از بیست سال قبل، از سی سال قبل خیلی جلوتریم، تجربه مان بیشتر است، مدیریت هایمان قوی تر است، توانایی های علمی ما به مراتب جلوتر است، قدرت تحرک اقتصادی مان به مراتب از آن روز بیشتر است، تصورات ما از پیشرفت نسبت به آن روزها خیلی بهتر است.(۱)

حرکت به دنبال غرب، بی راهه پیشرفت

حرکت به دنبال غرب، بی راهه پیشرفت

حالت نومیدی از تحرک و پیشرفت در این مسابقه در سیاست گذاران و سررشته داران امور و سخنگویان جامعه مشاهده می شود. یعنی نگاهی که به غرب می کنند، یک نگاه به یک نقطه والا و دست نیافتنی است، اسمش را هم می گذارند واقع بینی! می گویند آقا واقع قضیه چیست؛ امروز اینها از لحاظ علمی این قدر جلویند، در زمینه های گوناگون این همه پیشرفت کرده اند؛ این

۱- سخنرانی در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه های شیراز، ۱۳۸۷/۰۲/۱۴.

همه نظریـات مختلف در علوم انسـانی، در زمینه هـای مسائـل اجتمـاعی، مسائـل سیاسـی؛ این همه نظر، این همه فکر، این همه نظریه نو، ابتکاری ارائه داده اند؛ ما کی می توانیم به گرد اینها برسیم؟ یعنی یک چنین روحیه ای در آنها وجود دارد. بارها در طول این سی سال، بنده خودم با افرادی از این قبیل مواجه بودم که چه با زبان صریح یا نیمه صریح یا با زبان حال، همین معنا را بیان می کردند که «آقا ما البته باید پیشرفت کنیم، اما دنبال اینها باید حرکت کنیم! ما که نمی توانیم به گرد اینها برسیم، چه برسد به اینکه از اینها جلو بزنیم؛ چرا بی خود زحمت می دهید خودتان را؟» این هم یک بی راهه است.

این معنـایش این است که یک ملت _ حالا ملت ما به عنوان یک نمونه _ و ملت های گوناگون شرق و ملت های مسلمان از جمله، محکوم به این هستند که همیشه دنباله روِ حرکت غرب و شاگرد دائمی آنها باشند و هیچ وقت از خودشان امید نداشته باشند که بتوانند در آن سطح قرار بگیرند، چه برسد که از آنها جلو بیفتند؛ هرگز چنین روحیه ای نداشته باشند. این، یک بی راهه بسیار خطرناک است که امروز متأسفانه از سوی استاد دانشگاه، از سوی متفکر سیاسی، از سوی بعضی از گویندگان مذهبی ترویج می شود؛ این درست ضد تجربه طولانی مدت بشری است.(۱)

پیشرفت و گذار غرب از قرون وسطی؛ مؤید امکان گذار و پیشرفت ملت های مسلمان

پیشرفت و گذار غرب از قرون وسطی؛ مؤید امکان گذار و پیشرفت ملت های مسلمان

مگر خدای متعال یک دسته از انسان ها را این جور آفریده که همیشه باید جلو باشند؟ کدام واقعیت تاریخی این را نشان می دهد؟ مگر همین هایی که امروز در دنیا جلو هستند، در چند قرن قبل از این، ملت های عقب افتاده دنیا در همه مسائل گوناگون نبودند؟ دوران قرون وسطای اروپا مگر از یاد تاریخ

۱- سخنرانی در دیدار جمعی از نخبگان علمی و دانشجویان دانشگاه ها، ۱۳۸۷/۰۷/۰۷.

رفته؟ دوران قرون وسطی ــ من بارها گفته ام ــ دوران تاریکی است، دوران جهل و ظلمت است برای اروپا؛ نه برای کشورهای مسلمان، نه برای ایران. همان دورانی که آنها اسمش را گذاشتند دوران جهل و بی خبری و ظلمت و خواب، همان دوران در کشور ما و در کشورهای اسلامی، دوران عظمت و پیشرفت علم و فلسفه است و پیشرفت سیاسی و اقتدار سیاسی.(۱)

تلاش نخبگانِ تربیت یافته غرب برای تلقین خودباختگی

تلاش نخبگانِ تربیت یافته غرب برای تلقین خودباختگی

غربی ها، اروپایی ها یکی از شیرین کارترین کارهایشان که به نفع خودشان تمام شد، این بود که آمدند نخبگان کشورهای دیگر را در مشت گرفتند، افکار خودشان را به اینها تلقین کردند؛ بعد اینها را رها کردند توی کشورهای خودشان، گفتند بروید. کشورهای غربی ــ یعنی انگلیس، فرانسه و بقیه کشورها ــ به جای اینکه پول خرج کنند تا افکار سیاسی خودشان را در آن کشورها پیاده کنند، تربیت شده های آنها رفتند بدون مزد و منت، کارهای آنها را برایشان انجام دادند. جزو بلاهای کشورهای عقب مانده و توسعه نیافته، یکی این بود. هنوز هم دنباله هایشان هستند و دارند کار خودشان را می کنند. این باید شکسته شود. اهمیت اعتماد به نفس این است که اگر ما اعتماد به نفس ملی پیدا کردیم، این استعدادها خواهد جوشید؛ آن وقت خواهیم دید که می توانیم؛ برای ما اثبات خواهد شد که می توانیم.(۲)

تلاش مستکبران برای تلقین باورهای غلط به ملت های مستضعف

تلاش مستکبران برای تلقین باورهای غلط به ملت های مستضعف

آن مردمی، آن ملتی، جمعیت آن شهری که برای خود ارزش و اهمیتی قائل نباشد، همواره محکوم به عقب ماندگی است از همه مسابقات انسانی و میان جوامع بشری. در دوران تسلط استعمار بر کشورهای این منطقه و بر کشور

۱- سخنرانی در دیدار جمعی از نخبگان علمی و دانشجویان دانشگاه ها،۱۳۸۷/۰۷/۰۷.

۲- سخنرانی در دیدار دانشجویان دانشگاه های استان یزد،۱۳۸۶/۱۰/۱۳.

ما، یکی از خطرناک ترین تبلیغاتی که روی ملت ما انجام دادند همین بود که به ملت ما، به مرد و زن ما بباورانند که شما نسبت به ملت های غربی، ملت های اروپایی عقب و درجه دو هستید. همین درجه دو بودن هم باز در میان مناطق گوناگون کشور یکسان نبود؛ بعضی ها عزیزکرده تر می دانستند خودشان را و توقعاتشان بیشتر بود، بعضی توقعاتشان کمتر. انقلاب اسلامی آمد مثل توفانی این هوای آلوده و کثیف را از کشور زایل کرد.(۱)

سستی و تنبلی، سد راه حرکت و رسیدن به کمال

سستی و تنبلی، سد راه حرکت و رسیدن به کمال

از جمله موانع دیگری که انسان را از راه کمال باز می دارد، تنبلی، تن پروری، بی اعتنایی به کار و بی شوقی نسبت به حرکت است. شما در دعای شب اول ماه رمضان می خوانید: «اللهم اجعلنا ممن نوی فعمل و لا تجعلنا ممن شقی فکسل و لا ممن هو علی غیر عمل یتکل.» ببینید چه عبارت های پر مغز و چه درسی در پوشش دعاست! دعا کننده از اینکه جزو کسانی باشد که دچار کسالت و بی عملی هستند، به خدا پناه می برد. نمی خواهد از جمله کسانی باشد که می خواهند، اما عمل نمی کنند و انتظار دارند بدون کار کردن نتیجه بگیرند و بدون کشتن بدروند. «و لا تجعلنا ممن شقی فکسل و لا ممن هو علی غیر عمل یتکل.» می گوید: خداوندا! مرا جزو کسانی که فقط به آرزو تکیه می کنند و به عمل و تلاش نمی پردازند، قرار مده.(۲)

شناختن دشمن، لازمه رسیدن به پیشرفت

شناختن دشمن، لازمه رسیدن به پیشرفت

دشمن را بشناسید، ادامه صفوف دشمن را در داخل کشور بشناسید، روش های دشمنی را بشناسید، تبدیل شده و ترجمه شده آن روش ها در داخل کشور را هم بشناسید. در داخل دانشگاه، در داخل دبیرستان، در متن جامعه، در فعالیت های کشور، در مطبوعات و در تبلیغات، ادامه حضور

۱- ۱ سخنرانی در دیدار عمومی مردم ابرکوه ، ۱۳۸۶/۱۰/۱۵.

۲- سخنرانی در اجتماع مردم مشهد مقدس و زائران حضرت ثامن الحجج، علی بن موسی الرضا علیه السلام در روز عید سعید فطر، ۱۳۷۱/۰۱/۱۵.

استکبار را بشناسید. استکبار می خواهد در این کشور و در میان این ملت، ایمان عمیق نباشد، سرگرمی به شهوات باشد، «معروف» اسلامی نباشد و آنچه از نظر اسلام «منکر» است، رایج باشد. استکبار می خواهد در داخل کشور، تنبلی و بی کارگی باشد، سازندگی و ابتکار و اصلاً اصلاح امور اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی مردم نباشد. استکبار می خواهد پیشرفت علم و دانش در کشور نباشد، تحقیقات نباشد، کلاس درس نباشد.(۱)

تضاد سیادت و سعادت با ناامیدی و بی تحرکی

تضاد سیادت و سعادت با ناامیدی و بی تحرکی

ما هنوز راه زیادی داریم؛ هم به عدالت اجتماعی ای که اسلام از ما خواسته است _ و اسلام در این خصوص بسیار سختگیر است _ هم به آن سطحی از آزادی که ملت ایران مستحق و شایسته آن است، هنوز نرسیده ایم. ما هنوز کار داریم؛ این راه، راهی طولانی است. اینکه من بارها به جوان ها می گویم خودتان را آماده کنید، برای همین است. شما باید این راه را طی کنید. این راه هم راهی است که در هر کیلومترش تابلوی «توقف ممنوع» نصب شده است؛ لذا در این راه نباید توقف کرد. سربازان عدالت اجتماعی باید خستگی ناپذیر باشند. کسانی که در این راه های طولانی و آرمان های بزرگ حرکت می کنند، باید خستگی حس نکنند. یک ملت، این گونه به سیادت و آقایی و آرمان های خودش می رسد. هیچ ملتی با تنبلی به سیادت و سعادت نمی رسد. بزرگ ترین مصیبت برای یک ملت این است که بگوید چون ما نتوانستیم همه هدف های خود را تأمین کنیم، پس ولش! نخیر؛ بایستی هدف ها را دنبال کرد.(۲)

اختلاف و تفرقه، مانع پیشرفت و امری غیرالهی

اختلاف و تفرقه، مانع پیشرفت و امری غیرالهی

یک عده ای غفلت می کنند، نمی فهمند که ما این همه حرکت کرده ایم، پیش آمده ایم؛ نمی فهمند که ما هنوز راه طولانی ای در پیش داریم؛

۱- سخنرانی به مناسبت روز مبارزه با استکبار جهانی، ۰۹/۰۸/۱۳۷۵.

۲- سخنرانی در جلسه پرسش و پاسخ دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر، ۲۲/۱۲/۱۳۷۹.

نمی فهمند که ما دشمن داریم، دشمن از تنبلی ما، از غفلت ما، از اختلاف ما، سوء استفاده می کند. مخاطب بیشتر این حرف شخصیت های مطرح جامعه _ سیاسی و فرهنگی و غیره _ هستند که باید مراقب حرف زدن های خودشان، مراقب نوشتن های خودشان، مراقب موضع گیری های خودشان باشند. اتحاد و اتفاقی که رمز همه پیشرفت ها و پیروزی هاست، امروز بیشتر از همه برای این کشور لازم است. اختلافات غالباً از هوس های نفسانی بر می خیزد. اگر کسی بگوید این عمل من که اختلاف انگیز بود، تفرقه انگیز بود، برای خداست، این را باور نکنید. تفرقه بین مؤمنین کار خدایی نیست، برای هدف خدایی انجام نمی گیرد؛ کار شیطانی است؛ کار شیطانی است. ایجاد بغضاء و کینه بین مؤمنین، فضای اختلاف را به وجود آوردن، این کار شیطان است، کار خدایی نیست. کار خدایی همدلی است. یک نفر یک کاری دارد، مسئولیتی را بر عهده گرفته، دیگران باید کمک کنند تا کار را خوب انجام دهد. اگر ضعفی داشت، به او تذکر دهند؛ اما نگذارند او تضعیف شود. این کسی که این علم را بر دوش کشیده، بلند کرده، همه باید کمکش کنند؛ یکی عرقش را پاک می کند، یکی بادش می زند. اگر دیدند که در نگه داشتن علم دارد اشتباه می کند، راهش این نیست که یک مشتی هم به پشتش بزنند، خود او و علم را سرنگون کنند. راهش این است که کمکش کنند این اشکال برطرف شود.(۱)

کارشکنی های دشمنان در مسیر پیشرفت جمهوری اسلامی و ملت های آزاده

کارشکنی های دشمنان در مسیر پیشرفت جمهوری اسلامی و ملت های آزاده

عزیزان من! بدانید همه تلاش دشمنان جمهوری اسلامی این است که این کار اتفاق نیفتد؛ یعنی این سازندگی بر اساس نظام جمهوری اسلامی تحقق پیدا

ص:۱۲۶

۱- سخنرانی در دیدار جمعی از مداحان و ستایشگران اهل بیت علیهم السلام ، ۰۴/۰۴/۱۳۸۷.

نکند. این محاصره اقتصادی که می شنوید، برای این است. این کارشکنی های گوناگون در قضیه نفت و بقیه مسائل دیگری که از سوی دشمنان برای کشور ما پیش می آید، به خاطر این است. می خواهند نگذارند نظام جمهوری اسلامی و کشور ایران در پرتو این نظام به نقطه مورد نظر خود از آبادانی و عمران و پیشرفت و ترقی و توسعه برسد، تا برای کشورهای دیگر الگو نشود و نظریه سیاسی اسلام در دنیا رواج پیدا نکند.(۱)

مأیوس کردن مردم، گناهی بزرگ و خدمت به دشمن

مأیوس کردن مردم، گناهی بزرگ و خدمت به دشمن

عده ای مردم را مأیوس می کنند. البته این یأس آفرینی گاهی زبانی است، گاهی هم عملی است؛ بعضی ها با عمل خودشان مردم را مأیوس می کنند. همه هم متعمد نیستند؛ بعضی ها نمی فهمند چه می کنند، بعضی ها هم دچار غفلت می شوند و با گفتار و کردار خود، مردم را مأیوس می کنند. این هم یک گناه بزرگ و در خدمت اهداف دشمنان ملت ایران است. یأس جایی ندارد. ملت ایران هیچ موجبی برای مأیوس شدن ندارد. یک ملت بزرگ، یک کشور ثروتمند، یک موقعیت بسیار خوب برای کار کردن با تلاش و همت، با این همه نیروی جوانی که در این مملکت وجود دارد؛ چرا باید ملت ایران مأیوس شود؟ مسئولان کشور مشغول برنامه ریزی و طراحی برای آینده و اجرا هستند؛ کارهای خوبی هم انجام می دهند. کسانی که یأس آفرینی می کنند، مشکلاتی را که وجود دارد، درشت می نمایند و کارهای عظیمی را که در سطح کشور انجام می گیرد به فراموشی عمدی می سپارند. خیلی کار در کشور انجام می گیرد. البته آنچه انجام می گیرد، در مقابل آنچه باید انجام گیرد، کم است؛ بیشتر از این باید کار کنند.(۲)

ص:۱۲۷

۱- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم شهرستان کاشان و آران و بیدگل، ۲۰/۰۸/۱۳۸۰.

۲- سخنرانی در جمع مردم ورامین، ۲۲/۰۳/۱۳۸۲ .

پرهیز از تیره نشان دادن آینده

پرهیز از تیره نشان دادن آینده

سعی دشمن این است که نشان دهد آینده مبهم و تیره وتار است و معلوم نیست که چه خواهد شد و به کجا می رسند. وظیفه مبلغ دین و مبلغ معنویت و پیام آور حقیقت این است که مردم را امیدوار کند و یأس را از آنها بزداید. یأس، بزرگ ترین دشمن یک ملت است. باید تلاش گردد که یأس از مردم زدوده شود. نگاه کنید ببینید در منطقه ای که مورد بحث شماست، مخاطبتان چه زبانی نیاز دارد. به هر تقدیر باید مانع شوید که یأس در دل ها راه پیدا کند.(۱)

تهدیدها و تحریم ها عامل پیشرفت

تهدیدها و تحریم ها عامل پیشرفت

ما می توانیم اقتصاد خودمان را شکوفا کنیم. تهدید می کنند که تحریم می کنیم. تحریم نمی تواند به ما ضربه ای بزند. مگر تا حالا تحریم نکرده اند؟ ما در حال تحریم به انرژی هسته ای رسیده ایم؛ ما در حال تحریم به پیشرفت های علمی رسیده ایم؛ ما در حال تحریم به این سازندگی های وسیع در کشور رسیده ایم. تحریم در شرایطی حتّی ممکن است به نفع ما تمام شود؛ از این جهت که همت ما را برای تلاش و فعالیت بیشتر کند.(۲)

عجله، بی حوصلگی و ناامیدی، از موانع رسیدن

عجله، بی حوصلگی و ناامیدی، از موانع رسیدن

بعضی از انسان ها آن چنان وجودشان پرتپش و پرتحرک است که مثل اینکه همه اعضا و جوارح آنها قلب است؛ اینها می توانند به قله برسند. رسیدن به قله، یک مرحله «آرزو» دارد. شما وقتی از پنجره خانه تان منظره کوهستان را مشاهده می کنید ــ که در تهران مکرر دیده می شود ــ می بینید کسانی به آن بالاها رفته اند و دارند در ارتفاعات بلند راه می روند؛ آرزو می کنید کاش شما هم بتوانید به آنجا برسید. این، یک مرحله است؛ لیکن کافی نیست. مرحله بعد این است که از رخت خواب بلند شوید، بیرون بیایید، لباس مناسب

۱- سخنرانی در دیدار با علما و روحانیون در آستانه ماه رمضان، ۰۳/۱۰/۱۳۷۶ .

۲- سخنرانی در اجتماع بزرگ زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی، ۱۳۸۶/۰۱/۰۱.

بپوشید، کفش مناسب به پا کنید و به طرف کوه راه بیفتید. وقتی انسان به بخش های دامنه ای می رسد، بعضی ها، با پستی بلندی ها و سختی ها و خاک و خل هایی که سر راهشان می بینند، خسته می شوند، حوصله شان سر می رود و تصور می کنند که رسیدن به قله، مثل پریدن یک کبوتر است که پایشان را بگذارند و بپرند و به آنجا بروند، فکر این حرکت میان راه را نمی کنند؛ اینها زود مأیوس می شوند. بعضی ها چند تا پیچ و خم هم بالا می روند، لیکن خسته می شوند. بعضی احساس خستگی هم نمی کنند، اما حوصله شان سر می رود؛ عجله می کنند؛ خیال می کنند که نیم ساعت یا یک ساعت که انسان راه رفت، باید به آنجا برسد. اینها آفت های این حرکت است. آن کسی که صبورانه، شائقانه، با استفاده از همه توان و نیروی خود و با امید به اینکه به آنجا خواهد رسید، حرکت بکند، از طولانی شدن زمان، از دراز بودن راه، از پی درپی آمدن گردنه ها، از در میان راه ماندن بعضی از رفیقان نیمه راه، نمی هراسد؛ این آدم باید مطمئن باشد که به آن قله خواهد رسید. بعضی ها به افرادی که اهل معنایند، مراجعه می کنند و می گویند ذکری بدهید تا ما بشویم یک آدم نورانی و خوب! خیال می کنند مثل حبه ای است که بخورند و فوری تغییر حالی در آنها به وجود بیاید؛ نه. اگر انسان بناست نورانی بشود و دلش با عوالم غیب آشنا بشود، اگر انسان می خواهد صدای فرشتگان را بشنود، اگر انسان می خواهد با ساحت جلال الهی ورود پیدا کند، اگر انسان می خواهد شامه معنوی اش به عطر توحید معطر بشود، باید کار کند؛ باید راه برود. قله در پیش است و در بین راه هم کسانی از راه می مانند؛ کسانی پشیمان می شوند؛ کسانی بی حوصله می شوند؛ کسانی برمی گردند؛ کسانی به دیگران می گویند فایده ای ندارد، کجا می روید؛ و کسانی هم اصل قله را انکار می کنند! در راه معنویات، این مسائل هست؛ در راه مادیات هم همین مسائل هست.(۱)

۱- سخنرانی در دیدار با دانشجویان، ۱۸/۰۸/۱۳۸۵.

فصل هشتم: نمونه های کار و تلاش

اشاره

فصل هشتم: نمونه های کار و تلاش

زیر فصل ها

دفاع مقدس مظهر تکیه به خود و جوشش استعدادها

اراده و ایمان، عامل موفقیت نهضت اسلامی

امام حسین علیه السلام الگوی جوشش و حرکت

حضرت زهرا علیها السلام ، الگوی تلاش مضاعف

توصیه در معارف اسلامی به کار و تلاش و خستگی ناپذیری

پیروزی انقلاب اسلامی، ثمره تلاش و کوشش مضاعف

دفاع مقدس مظهر تکیه به خود و جوشش استعدادها

دفاع مقدس مظهر تکیه به خود و جوشش استعدادها

در دوران دفاع مقدس، اوایل کار، به خصوص بچه های سپاه و بسیج واقعاً چیزی نداشتند؛ سلاح لازم را نداشتند؛ عمده سلاحشان همین کلاشینکف بود؛ یک تفنگ انفرادی. نمی شد با این سلاح جنگید؛ لذا به فکر افتادند. خود این به فکر افتادن، باب هایی را به روی آنها باز کرد. من توصیه ام به جوان های عزیز این است که شرح حال سرداران شهید را بخوانید. در لابه لای حرف های اینها، حالا یک بخش هایی عاطفی و معنوی و اینهاست _ که آنها هم به نوبه خود منافعی دارد _ اما بخش هایی هم بخش های تجربی کارهای اینهاست که در میدان جنگ چگونه عمل می کردند. من بارها گفته ام که در دوران جنگ، ما بایستی آر.پی.جی هفت را به صورت قاچاقی با پولِ چند برابر از کشورهای دیگر می آوردیم و نهایت سختی را متحمل می شدیم؛ پولِ چند برابر هم می دادیم تا یک تعداد سلاح های ابتدایی این طوری را به دست بیاوریم. نتیجه آن تجربه ها و اعتماد به نفس این شد که ملت ایران به جایی برسد که سلاح هایی که خودش تولید می کند، در منطقه بخشی اش درجه یک و بی نظیر باشد، بخشی هم کم نظیر باشد. این به خاطر همین نیاز بود؛ چون به ما نمی فروختند، چون به ما نمی دادند. ما احساس کردیم که باید به

خودمان تکیه کنیم. جوان های ما به خودشان تکیه کردند. این تکیه به خود، استعدادها را جوشاند. این جوشش استعدادها فرآورده دارد؛ فرآورده ها هر یکی چندین دنباله دارد. این در همه جا هست. این اعتماد به نفس، هم در کشفیات هست، هم در علم هست، هم در ساخت و تولید هست، هم در الگوی توسعه هست.(۱)

اراده و ایمان، عامل موفقیت نهضت اسلامی

اراده و ایمان، عامل موفقیت نهضت اسلامی

حقیقت قرآنی، عکس این را بیان می کند. حقیقت قرآنی می گوید که اگر انسان ها به نیروی درونی خودشان ــ یعنی به ایمان و اراده و اتحاد کلمه و فداکاری های خودشان ــ تکیه کنند، هیچ قدرتی در مقابل آنان یارای ایستادگی ندارد. در دوران رژیم طاغوت، ما ملت ایران هم همین اشتباه را می کردیم. آن روز اگر از ما سؤال می کردند که این رژیم طاغوت نفت این مملکت را برده است، منابع این مملکت را برده است، امریکا را مسلط کرده است، دین را از مردم گرفته است، اخلاق را گرفته است، فرهنگ ملی و اسلامی و بومی را گرفته است، تاریخ این ملت را خراب کرده است، چرا شما در مقابل آن ایستادگی و مقاومت نمی کنید، جوابی که روشنفکران و سیاسیون می دادند، این بود که می گفتند کاری از ما ساخته نیست و ما نمی توانیم اقدامی بکنیم! حرکت امام، درس بزرگ امام، خدمت بزرگ امام به این ملت و به ملت های دیگر این بود که عکس این را ثابت کرد. به مردم گفت می توانید و قدرت دارید؛ قدرت در دست شما و متعلق به شماست؛ فقط باید این قدرت را اعمال کنید؛ باید اراده کنید؛ باید تصمیم بگیرید؛ باید خواص و اثرگذاران در ذهن مردم وارد میدان شوند و مردم باید آماده فداکاری باشند. در آن صورت همه کار خواهد شد و همه موفقیت ها به دست

۱- سخنرانی در دیدار دانشجویان دانشگاه های استان یزد، ۱۳۸۶/۱۰/۱۳.

خواهد آمد. خود او اول کسی بود که وارد میدان شد. با ورود او به میدان، خواص آمدند؛ علما آمدند؛ روشنفکران آمدند؛ طلاب آمدند؛ دانشجویان آمدند؛ طبقات گوناگون مردم آمدند و در مدت چند سال، همه قشرها به تدریج به این نهضت عظیم پیوستند و در نتیجه، آن قدرت سیاسی و نظامی و تبلیغاتی که در مقابل این نیروی عظیم مردمی قرار داشت، نتوانست مقاومت کند. نیروی ایمان، نیروی اراده، نیروی رهبری حکیمانه و نیروی استقامت و صبر و پایداری، نه فقط بر قدرت رژیم طاغوت فائق آمد، بلکه بر قدرت امریکا هم که پشت سر او بود، چیره شد.(۱)

امام حسین علیه السلام الگوی جوشش و حرکت

امام حسین علیه السلام الگوی جوشش و حرکت

پیام امام حسین را زنده نگه می داریم، اگر نام امام حسین را بزرگ می شماریم، اگر این نهضت را حادثه عظیم انسانی در طول تاریخ می دانیم و بر آن ارج می نهیم، برای این است که یادآوری این حادثه به ما کمک خواهد کرد که حرکت کنیم و جلو برویم و انگشت اشاره امام حسین را تعقیب کنیم و به لطف خدا به آن هدف ها برسیم و ملت ایران ان شاءالله خواهد رسید. نام امام حسین علیه السلام را خدا بزرگ کرده است و حادثه کربلا را در تاریخ نگه داشته است. اینکه می گویم ما بزرگ نگه داریم، معنایش این نیست که ما این کار را می کنیم؛ نه. این حادثه عظیم تر از آن است که حوادث گوناگون دنیا بتواند آن را کم رنگ کند و از بین ببرد.(۲)

حضرت زهرا علیها السلام ، الگوی تلاش مضاعف

حضرت زهرا علیها السلام ، الگوی تلاش مضاعف

این عظمت را ببینید! یک دختر بچه کم سال، در دوران سخت ترین محنت ها، به فریاد بزرگ ترین انسان ها می شتابد! شوخی نیست. همان عنصر است که در

۱- سخنرانی در اجتماع بزرگ عزاداران در صحن مطهر امام خمینی رحمه الله ، ۱۴/۰۳/۱۳۷۹.

۲- سخنرانی در خطبه های نماز جمعه تهران، ۲۶/۰۱/۱۳۷۹.

طول زمان، در دوران جوانی تا پانزده سالگی و شانزده سالگی و هجده سالگی ـ بالاخره تا آخر عمر کوتاه ـ این همه مقامات معنوی را تجربه می کند و این همه کار بزرگ انجام می دهد و این همه در تاریخ تشیع و اسلام اثر می گذارد و خورشید درخشانی می شود که تا دنیا، دنیاست، خورشید درخشان اظهر زهرای اطهر خواهد درخشید. همه این آثار، از حیات و زندگی و خصوصیات یک جوان نشئت گرفته است.(۱)

توصیه در معارف اسلامی به کار و تلاش و خستگی ناپذیری

توصیه در معارف اسلامی به کار و تلاش و خستگی ناپذیری

اگر از اول تا آخر قرآن و همین طور سخنرانی رسول اکرم صلی الله علیه و آله را ملاحظه کنید، خواهید دید توحید و دشمنی با شرک و بت و شیطان ـ که مظهر شر و بدی و پلیدی است ـ وجود دارد و موج می زند. همچنین تصمیم بر تلاش و کار و خسته نشدن و محبت به مردم و تکریم انسان و انسانیت موج می زند. به عبارت دیگر، اصول اسلامی و چیزهایی که پایه های انقلاب هستند، در تمام قرآن و از اول تا آخر ادبیات صدر اسلام و ادبیات درست اسلامی ـ یعنی همین روایاتی که از ائمه علیهم السلام رسیده و نیز نهج البلاغه ـ موج می زند.(۲)

پیروزی انقلاب اسلامی، ثمره تلاش و کوشش مضاعف

پیروزی انقلاب اسلامی، ثمره تلاش و کوشش مضاعف

یک روز بود که بشر مأیوس بود؛ اما انقلاب اسلامی و نظام اسلامی نشان داد که همه چیز ممکن است. نظام اسلامی به آن حد نرسیده است، اما بزرگ ترین موانع را در راه رسیدن به آن مرحله از سر راه برداشت. وجود حکومت طاغوتی، حکومت دیکتاتوری، حکومت انسان هایی که بر مردم شیر

۱- سخنرانی در دیدار با فرماندهان و مسئولان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۲۶/۰۶/۱۳۷۶.

۲- سخنرانی در دیدار با شعرا، قصه نویسان، فیلم و آهنگسازان، عکاسان و هنرمندان تجسمی حوزه هنری، ۲۱/۰۸/۱۳۶۸.

بودند، ولی در مقابل قدرت ها روباه می نمودند؛ در مقابل مردم خودشان با تفرعن و تکبر بودند، اما در مقابل بیگانگان تسلیم و خاضع بودنـد، بزرگ ترین مانع برای یک ملت است؛ آن هم حکومتی که همه قـدرت های جهانی از او حمایت می کردند. ملت ایران نشان داد که این کار، عملی و ممکن است؛ این مانع را برداشت و در این راه حرکت کرد.(۱)

۱- سخنرانی در خطبه های نماز جمعه تهران، ۲۶/۰۱/۱۳۷۹.

فصل نهم: ابعاد پیشرفت و تلاش

اشاره

فصل نهم: ابعاد پیشرفت و تلاش

زیر فصل ها

ابعاد پیشرفت در نظام جمهوری اسلامی

تلاش مضاعف برای سازندگی در ابعاد مادی و معنوی

تلاش مضاعف برای تحقق اهداف امام

تلاش وکوشش جهت سازندگی و پیشرفت و رفع مشکلات

آثار پیوند علم و کار در زندگی دنیوی و اخروی ملت ها

انقلاب، عامل و شروع حرکت در جامعه ایران

نگرانی دشمن از تلاش وکوشش مضاعف ملت ایران

توجه و تأکید اسلام بر تلاش مستمر ملت جهت پیشبرد نظام اسلامی

نگاه اسلام به کار به عنوان عبادت

تلاش ملت و دولت برای سازندگی

تلاش در انجام کارهای سازنده برای مقابله با دشمن

اقامه قسط وعدل در جامعه، عامل تحرک جامعه و جذب شدن به اسلام

توجه و ارج گذاری به کار کارگران در مسیر خودکفایی

کار مضاعف و هماهنگ بخش های مختلف، برای رفع مشکلات تولید

افتخار ملت به دانشمندان فعال در کشور

تعیین سرنوشت با کار و تلاش و احساس مسئولیت

ابعاد پیشرفت در نظام جمهوری اسلامی

ابعاد پیشرفت در نظام جمهوری اسلامی

مقصود ما از پیشرفت چیست؟ پیشرفت در یک جهتِ محض نیست. مقصود از پیشرفت، پیشرفت همه جانبه است. از همه ابعاد در کشور، این ملت، شایسته و سزاوار پیشرفت است: پیشرفت در تولید ثروت ملی، پیشرفت در دانش و فن آوری، پیشرفت در اقتدار ملی و عزت بین المللی، پیشرفت در اخلاق و در معنویت، پیشرفت در امنیت کشور _ هم امنیت اجتماعی، هم امنیت اخلاقی برای مردم _ پیشرفت در ارتقای بهره وری. ارتقای بهره وری معنایش این است که ما بتوانیم از آنچه که داریم، بهترین استفاده را بکنیم. از نفت موجود، از گاز موجود، از کارخانه موجود، از راه موجود و از آنچه که در اختیار هست، بیشترین و بهترین استفاده را بکنیم. همچنین پیشرفت در قانون گرایی و انضباط اجتماعی؛ که اگر ملتی دچار بی قانونی بشود، قانون شکنی بر ذهن و عمل مردم حاکم بشود، هیچ پیشرفت معقول و درستی نصیب آن ملت و کشور نخواهد شد. پیشرفت در وحدت و انسجام ملی؛ چیزی که دشمنان از اول انقلاب سعی کرده اند آن را به هم بزنند؛ اما خوش بختانه ملت ما اتحاد و انسجام خود را با همه زمینه هایی که ممکن بود برای تفرقه مورد سوء استفاده قرار بگیرد، حفظ کرده است؛ این را ما باید هرچه بیشتر کنیم و ارتقا ببخشیم. پیشرفت در رفاه عمومی؛ همه طبقات

بتوانند از رفاه برخوردار شوند. پیشرفت در رشد سیاسی؛ که درک سیاسی، رشد سیاسی، قدرت تحلیل سیاسی برای جمعیت عظیمی مانند جمعیت ملت ما، مثل یک حصار پولادین در مقابل بدخواهی های دشمنان است؛ لذا ما باید رشد سیاسی خود را بالا ببریم. مردم ما از لحاظ رشد سیاسی، امروز هم از بسیاری از ملت ها جلویند؛ اما باز در این جهت هم باید پیشرفت کنیم. مسئولیت پذیری، عزم و اراده ملی؛ در همه این زمینه ها باید پیشرفت بشود. البته با حرف نمی شود، با الفاظ نمی توان کاری انجام داد، نوشتن این چیزها روی کاغذ اثری ندارد؛ تحرک و برنامه ریزی لازم دارد.(۱)

تلاش مضاعف برای سازندگی در ابعاد مادی و معنوی

تلاش مضاعف برای سازندگی در ابعاد مادی و معنوی

سازندگی باید در تمام ابعاد مادی و معنوی آن صورت گیرد. هم باید چرخ های اقتصاد به حرکت درآید، و هم باید روحیه معنوی و اخلاق و رابطه با خدا در ما تقویت شود. همه ما در قبال این وظیفه بزرگ مسئولیم. از من که به عنوان یک طلبه در نظام جمهوری اسلامی مسئولیتی دارم، تا علما و دانشگاهیان و کارگران و کشاورزان و شهری و روستایی و کارمند و بازاری و هر کس که می تواند در راه این سازندگی بزرگ کوشش کند، باید نهایت تلاش خود را انجام دهیم. خوش بختانه مسئولان کشور مشغولند. کمک و حمایت مردم هم بایستی دایماً پشتوانه کار آنها باشد.(۲)

تلاش مضاعف برای تحقق اهداف امام

تلاش مضاعف برای تحقق اهداف امام

انقلاب به سرچشمه های فیاض و جوشان استعدادهای بشری نیاز دارد؛ باید برای تأمین این نیاز بکوشیم و این، عمل به وصیت بزرگ مردی است که

۱- سخنرانی در اجتماع بزرگ زائران و مجاوران حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام ، ۱۳۸۸/۰۱/۰۱.

۲- سخنرانی در مراسم بیعت گروهی از رزمندگان سپاه پاسداران و روحانیون شهرهای خمین، دامغان و گناباد، ۱۳۶۸/۰۴/۰۳.

جای خالی او را با همه وجودمان لمس می کنیم. اگر بخواهیم انقلاب با همان سرعت و شتاب و با همان اتقان و استقامت و درست در همان خط صحیح اسلام و بدون گرایش به چپ و راست حرکت کند، باید هدف هایی که بر قله بلند آرزوهای ملت ما ــ بلکه ملت های اسلامی ــ می درخشند، همواره مقابل دیدگان ما باشد. باید تلاش خود را برای تحقق این هدف ها مضاعف کنیم و از مشکلات نهراسیم.(۱)

تلاش وکوشش جهت سازندگی و پیشرفت و رفع مشکلات

تلاش وکوشش جهت سازندگی و پیشرفت و رفع مشکلات

هم باید به سازندگی شهرها و روستاها بپردازید و هم به سازندگی انسان ها مشغول شوید. در درون خودتان، مدیران لایق، اشخاص برجسته، دست های کارآمد و مغزهای فعال تربیت کنید. این کشور، هنوز سال های متمادی به خدمات شما و به کار و تلاش مخلصانه تان احتیاج دارد. در این دورانی که دشمنان انقلاب، کمین گرفته اند تا شاید بتوانند از برخی از مشکلات اقتصادی یا تعطیل بعضی از کارها، احیاناً نقطه ضعفی برای نظام، یا برای دولت و مسئولین دل سوز خدمت گزار درست کنند، وظیفه همه و به خصوص شماست که تلاش خودتان را مضاعف کنید تا بتوانید با کار سازنده، مشکلات مردم را کم و به پیشرفت کشور کمک نمایید.(۲)

آثار پیوند علم و کار در زندگی دنیوی و اخروی ملت ها

آثار پیوند علم و کار در زندگی دنیوی و اخروی ملت ها

شاید در بین روزهایی که در جمهوری اسلامی نام و عنوانی پیدا کرده است، هیچ روزی مثل این روز نباشد؛ چون دو عنوان خیلی مهم، حساس، کارآمد و خیلی عزیز، با هم در این روز مجتمع شده است. یکی عنوان علم و دیگری عنوان کار است. هم روز علم است و هم روز کار. واقعاً هم اگر درست نگاه

۱- سخنرانی در مراسم بیعت جهادگران جهاد سازندگی سراسر کشور، ۲۰/۰۳/۱۳۶۸.

۲- سخنرانی در دیدار جمعی از جهادگران جهاد سازندگی، ۱۵/۰۷/۱۳۷۷.

کنیم، دنیا و آخرت هر امت، جمعیت و همچنین هر فردی، به این دو چیز بستگی دارد. هر کدام بدون دیگری، خاصیت کامل خود را ندارد. علم بی کار، همان علم بی عمل است. «العالم بلاعمل، کالشجر بلا ثمر.» درختی روییده است؛ مظهر قدرت الهی است؛ اما میوه ندارد. از آن طرف هم «المتعبد بلا علم کحمار الطاحونه.» وقتی کسی بدون علم کار کند، اگر چه آن کار عبادت خدا باشد، باز هم فایده ای ندارد. مثل حرکت دورانی: کسی بدون پیشرفت، دور خودش چرخ می خورد. کشور، هم به علم و هم به کار احتیاج دارد. خدای متعال هم، هر دوی اینها را حسنه قرار داده و برای آنها اجر و ثواب معیّن کرده است.(۱)

انقلاب، عامل و شروع حرکت در جامعه ایران

انقلاب، عامل و شروع حرکت در جامعه ایران

یکی از مهم ترین قسمت های یک حرکت، «شروع حرکت» است که ما این قسمت را شروع کرده ایم؛ یعنی آن قدرت بالایی که متکفل شروع و راه اندازی است، این حرکت را به برکت انقلاب و نظام اسلامی سرمایه گذاری کرده است. شما این را بدانید که اگر این کشور به برکت انقلاب، کار رهاسازی نیروها و توان ها را به خود نمی دید و بنا بود که مثل همان چه که در خیلی از کشورها هست، در این نظام نیز وجود داشته باشد، مطلقاً چنین پدیده عظیمی در کشور ما به وجود نمی آمد. البته ما فقط راه افتاده ایم؛ این خیلی مهم است؛ منتها باید این راه را برویم. (۲)

نگرانی دشمن از تلاش وکوشش مضاعف ملت ایران

نگرانی دشمن از تلاش وکوشش مضاعف ملت ایران

آنها از اینکه یک کشوری، یک ملتی، با تمسک به اسلام بتواند به این قله عظیم زندگی مدنی و افتخارات تمدنی خود برسد، نگرانند؛ چون می دانند این بهترین مروج اسلام و بهترین مروج معنویت است؛ می دانند که اگر این راه را

۱- سخنرانی در دیدار کارگران، فرهنگیان نمونه و کارکنان بنیاد مسکن به مناسبت «روز معلم» و «روز کارگر» ، ۱۳/۰۲/۱۳۷۴.

۲- سخنرانی در دیدار با جوانان نخبه، ۲۱/۱۱/۱۳۸۲.

این ملت طی کرد، جلوی زیاده خواهی ها و زیاده خواری های آنها گرفته خواهد شد. کمپانی های غاصب صهیونیست ها و دیگران می خواهند دنیا را بچاپند؛ سختشان است که ببینند یک ملتی در مقابل داعیه های آنها این طور در همه بخش ها جلو می رود؛ اما علی رغم آنها ملت ایران به پیش خواهد رفت و اسلام عزیز سربلندتر از آنچه که هست، خواهد شد و ان شاءالله پرچم عزت اسلامی بر بلندای این ملت و همه دنیای اسلام به اهتزاز در خواهد آمد.(۱)

توجه و تأکید اسلام بر تلاش مستمر ملت جهت پیشبرد نظام اسلامی

توجه و تأکید اسلام بر تلاش مستمر ملت جهت پیشبرد نظام اسلامی

جمهوری اسلامی و نظام اسلامی که یک ملت برای آن این همه زحمت کشیده و فداکاری کرده است، نظامی است که اسلام در دل و در عمل و در وجود یکایک افراد، وجود داشته باشد. این طور نیست که بگوییم «نظام، اسلامی شد»، اما اداره، فاسد باشد؛ رشوه گیری رواج داشته باشد؛ بدخواهی و بددلی، همه جا باشد؛ سوء عمل و بدکارگی باشد؛ بی کارگی باشد؛ تنبلی باشد! اینکه نظام اسلامی نیست. نظام اسلامی آن است که انسان ها هر کدام، هر روز درصدد بهتر کردن خودشان باشند. در نظام اسلامی، یکی از شعارهای همیشه زنده اش این است که: «من ساوی یوماه فهو مغبون.» من و شما اگر امروزمان مثل دیروز باشد، مغبونیم و سرمان کلاه رفته است. امروز باید جلوتر از دیروز باشیم. از همه جهت، از جمله، از جهات معنوی. در نظام اسلامی، یکی از شعارهای همیشه زنده این است که هر کسی باید در صدد خودسازی باشد. باید بر گناهان خود گریه کند؛ از بدی های خود استغفار و توبه کند؛ کارهای خوب خود را زیاد کند؛ کارهای بدش را کم کند و هر ارتباط غلطی را تبدیل به ارتباط درست کند. اگر نظام اسلامی این است، ما نمی توانیم قبول کنیم که در نقطه ای از اداره ای، بدکاری و بی کارگی و

۱- سخنرانی در دیدار کشاورزان، ۱۴/۱۰/۱۳۸۴.

شایعه پراکنی باشد. چند نفر حقوق دولت را بگیرند و بنشینند صبح تا ظهر شایعه پراکنی کنند، حرف مفت بزنند، دل سردی و یأس ایجاد کنند وآدم های خوب را مورد طعن و اهانت و مسخره قرار دهند! مگر چنین چیزی می شود؟! آن وقت، در کنار آنها هم یک عده آدم های مؤمن، مشغول کار باشند. این و آن یکسانند؟ هرگز چنین چیزی نیست.(۱)

نگاه اسلام به کار به عنوان عبادت

نگاه اسلام به کار به عنوان عبادت

عزیزان! کار در اسلام، عبادت است. اسلام از تنبلی و تن پروری و بی کارگی بیزار است. کار، فقط پشت میزنشینی نیست؛ همه نوع کاری در وضع کنونی کشور مورد نیاز است. کارهای فکری هم کار است، کارهای جسمانی هم کار است، کارهای اداری هم کار است؛ کارهای گوناگون در بخش های مختلف، کار است. دو طرف باید به طور جدی در این قضیه هماهنگ باشند: یک طرف، طرف مردم است ــ جوانان کشور ما با توانایی ها و استعدادهای گوناگون ــ یک طرف هم مسئولان و برنامه ریزان قرار دارند. میدان برای کار در کشور زیاد است. من به استان هایی که مسافرت می کنم و از نزدیک بعضی از مسایل آنها را از مسئولانی که با این مسایل، مماس و مجاور هستند، پرس و جو می کنم، می بینم خوش بختانه زمینه و میدان کار و اشتغال مفید در کشور زیاد است.(۲)

تلاش ملت و دولت برای سازندگی

تلاش ملت و دولت برای سازندگی

به فضل پروردگار، کشور در حال حرکت به جلو است. دولت و مسئولان و ملت تلاش می کنند، مملکت را می سازند؛ هم از لحاظ سازندگی اقتصادی و

۱- سخنرانی در دیدار اعضای انجمن های اسلامی ادارات، کارخانه ها و بیمارستان های سراسر کشور، ۰۴/۰۶/۱۳۷۱.

۲- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم مشهد و زائران حرم مطهر امام رضا علیه السلام ، ۰۱/۰۱/۱۳۸۰.

بنای بنیان های لازم در این کشور و هم از جهت معنوی و فرهنگی. البته، دشمن خیلی تلاش می کند که رخنه و نفوذ و تهاجم کنـد و ضـربه بزنـد و نگذارد سازندگی انجام شود؛ اما در مقابل، کار می شود و به فضل پروردگار، این کار ادامه پیدا خواهد کرد. هم مسـئولان که انصافاً بـا ایمان و علاقه و دل سوزی و کاردانی و لیاقت، مشـغول تلاش و خـدمت هسـتند و هم آحاد و گروه های مردم در بخش های مختلف، باید این تلاش را ادامه دهند و ادامه هم می دهند.(۱)

تلاش در انجام کارهای سازنده برای مقابله با دشمن

تلاش در انجام کارهای سازنده برای مقابله با دشمن

توصـیه دیگری که برای سال جدیـد دارم و همیشه می خواهم آن را مطرح کنم، توصـیه به کار سازنده است. خیلی کسان کار می کننـد که سازنـده نیست. بعضـی هم کارهایی می کننـد که مخرب است. همه بایـد تلاش نماینـد کار سازنـده بکننـد. کار سازنده، مبارزه با دشمن است. اگر کسی برای علم و برای اداره کشور تلاش کند، با دشمن مبارزه کرده است. اگر کسی برای افزایش ثروت ملی تلاش کند، با دشمن این ملت و این کشور مبارزه کرده است؛ چون دشمن نمی خواهد این کشور به خوبی اداره شود و امور مردم به سهولت بچرخد. دشمن می خواهد مشکل درست کند. باید با اداره صحیح و کار سازنده و صحیح و منطقی، با دشمن مقابله کرد.(۲)

اقامه قسط وعدل در جامعه، عامل تحرک جامعه و جذب شدن به اسلام

اقامه قسط وعدل در جامعه، عامل تحرک جامعه و جذب شدن به اسلام

نظام اسـلامی، نظام عدالت است. لذا در آیه شـریفه قرآن، فرسـتادن پیامبران و نازل شدن کتب آسـمانی را به هدف اقامه قسط معیّن فرموده است: «لیقوم الناس بالقسط.» جامعه، با قسط حرکت می کند. وقتی در جامعه عدالت بود؛ وقتی هر

ص:۱۴۱

۱- سخنرانی در خطبه های نماز عید فطر، ۰۱/۱۲/۱۳۷۴.

۲- پیام به مناسبت آغاز سال جدید، ۰۱/۰۱/۱۳۷۵ .

کس که اهل تلاش و کار و فعالیت است، دیـد در جامعه می توانـد تلاش و کار و فعالیت کنـد و وقتی همه دیدنـد کسانی که فرصت طلبنـد، کسانی که پررونـد، کسانی که متجاوز و متعرض به حقوق دیگراننـد، توسط قانون و پاسداران قانون جلویشان گرفته می شود، به اسـلام جذب می شوند. نه فقط آنها، بلکه همه ملت ها و کشورها و همه انسان ها و همه تشنگان عدالت در دنیا، به سمت اسلام جذب می شوند.(۱)

توجه و ارج گذاری به کار کارگران در مسیر خودکفایی

توجه و ارج گذاری به کار کارگران در مسیر خودکفایی

ما امروز دنبال استقلال اقتصادی هستیم؛ دنبال رها شدن کشور از وابستگی به نفت هستیم. امروز می خواهیم در وضع اقتصادی کشور ترتیبی داده شود که پایین آمـدن فلان مقـدار از قیمت یک بشـکه نفت، نتوانـد در کشور ما این همه تأثیر بگـذارد. این کارهـا چگونه ممکن است؟ اگر ما بخواهیم خودمان را از نفت بی نیاز کنیم، غیر از این است که بایـد به محیط کار، به جامعه کارگری، به مسـئله کارگاه ها و به مسـئله آموزش کارگران، اهتمام ویژه ای بشود؟ البته دولت بحمدالله در این کارها مشـغول است. حقیقتاً برادران مـا در دولت، کارهـای بـا ارزشـی انجـام می دهنـد؛ امـا می خواهم عرض کنم که یکی از اساسـی ترین کارهـای کشور این است. هم مجلس، هم دولت، هم مسـئولان گونـاگون، بایـد به مسـئله کـار و کارگر به چشم موضوعی که گاهی با آن مواجه می شوند و یک تنگنایی پیدا می شود، نگاه نکنند؛ به چشم یک مسـئله اساسی و حقیقی کشور نگاه کنند. کارگران ما البته نجیب انـد، مؤمن اند، هوشـیارند و متوجه توطئه های دشـمن هسـتند. اگر این خیل عظیم کارگری ما، مردمان هوشیاری نبودند و به انقلاب و دین و دولت و نظامشان علاقه نداشتند،

۱- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم در صحن امام خمینی رحمه الله مشهد مقدس رضوی، ۰۱/۰۱/۱۳۷۶.

امروز دشمنان ما در محیط های کارگری فاجعه می آفریدند. الان هم تلاش می کنند، اما اینها قویند. کارگران ما ــ این قشر نجیب، این قشر مؤمن، این قشر زحمتکش ــ بحمدالله هوشیار و متوجهند و زیربار توطئه های آنها نمی روند. باید این تلاش هایی که می شود، ادامه پیدا کند و تقویت شود. توسعه اقتصادی، بدون تقویت مسائل کار و نگاه به کار، امکان پذیر نیست. این انسانی که خودش را صرف این کار می کند، باید بداند که نظام پشتیبان اوست.(۱)

کار مضاعف و هماهنگ بخش های مختلف، برای رفع مشکلات تولید

کار مضاعف و هماهنگ بخش های مختلف، برای رفع مشکلات تولید

نکته دیگر این است که در زمینه های کار اقتصادی، عمده تلاش را باید روی تولید برد. اساس مسئله، تولید است. ببینید در کدام نقطه از مجموعه مقررات کشور مزاحم با تولید وجود دارد، آن را علاج کنید. البته این کار نگاه کلان و دید وسیع اقتصادی لازم دارد که مجموع بخش ها ــ وزارت اقتصاد و دارایی، بانک مرکزی، وزارت خانه های صنایع، کشاورزی، بازرگانی و... ــ که شریک در امر ترکیب و ساماندهی اقتصادی کشور هستند، با همدیگر روی این مسئله فکر کنند و ببینند کجا گیرهایی وجود دارد که مانع تولید ــ چه تولید صنعتی و چه تولید کشاورزی، علمی و آنچه مربوط به وزارت علوم و آموزش و پرورش و کارهای تحقیقاتی و پژوهش ها می شود ــ است. امروز حقیقتاً زمینه تولید در کشور وجود دارد و ما مدیران، متخصصان و فن آوران خوب و استعدادهای درخشان و بالا و دل های گرم داریم. (۲)

افتخار ملت به دانشمندان فعال در کشور

افتخار ملت به دانشمندان فعال در کشور

ما در زمینه پزشکی، فیزیک، ادبیات و برخی از رشته های علوم انسانی و فلسفه، شخصیت های برجسته ای را در کشور داریم که کشور به اینها افتخار

۱- سخنرانی در دیدار جمع کثیری از کارگران و معلمان، به مناسبت روز کارگر و هفته معلم.

۲- سخنرانی در دیدار اعضای هیئت دولت، ۰۵/۰۶/۱۳۸۲.

می کنـد. کشور هرگز به آن مهنـدس یـا پزشـک یـا تحصـیل کرده و نخبه ای که رفته و عضو و جزوی شـده از یـک مجموعه سرمـایه داری متعلق به فلان مجموعه یا فلان شـخص، افتخار نمی کنـد؛ او رفته پول تولیـد کرده برای بچه ها و برای دخترها و پسـرها و سگ ها و خـدم و حشم یک انسان؛ اینکه افتخاری نیست. افتخار این است که کسـی بتواند در داخل کشور خودش، برای کشورش پیشـرفت، اعتلا، ترقی، آبرو و جبران عقب ماندگی ها را به وجود بیاورد. بنابراین اگر کسـی با این نیت، چه در اینجا درس بخواند و چه در بیرون ــ هر درسی که بخواند و در هر رشته ای که کار کند ــ این می شود یک موجود ارزشمند. به هرحـال، هـدف گـذاری، سـیاست گـذاری و اجرای چنین مقوله هایی در همان بنیادی که اشاره شـد، می توانـد تحقق پیـدا کند.(۱)

تعیین سرنوشت با کار و تلاش و احساس مسئولیت

تعیین سرنوشت با کار و تلاش و احساس مسئولیت

در این لحظات سـرنوشت ساز ــ یعنی در این سال های انقلاب تا امروز و تا سال ها بعـد ــ اگر این ملت، با همت و پشـتکار و هوشـمندی و ابتکار، احساس مسئولیت کند و به آن عمل نماید، سرنوشتش یک چیز خواهد بود و اگر خدای نکرده امروز هم مثـل بعضـی از گذشـتگان مـا در دوران قاجـار و دوران پهلوی که کوتـاهی کردنـد و سـرنوشت این کشور را ده ها سال دچار بـدبختی و رکود کردنـد، عمل کنیم، خـدای نکرده سـرنوشت چیز دیگری خواهد بود. این است که من عرض می کنم خسـته نشویـد و از تلاش کردن، ابتکـار کردن، احساس مسـئولیت کردن، هر لحظه را قـدر دانسـتن؛ از همه توانایی خود برای پیشبرد کاری که به شـما سپرده شـده است، اسـتفاده کردن، کوتاهی نکنیـد. هر کـدامتان هر کجا هستیـد ــ از صدر تا ذیل، در بخش های مختلف ــ آنجا را یک سنگر انحصاری و اختصاصی و تعیین کننده به حساب آورید که همین طور

۱- سخنرانی در دیدار با جوانان نخبه و دانشجویان، ۰۵/۰۷/۱۳۸۳ .

هم هست.(۱)

ص:۱۴۵

۱- سخنرانی در دیدار با نیروی هوایی ارتش در آستانه ۱۹ بهمن، ۱۸/۱۱/۱۳۷۵ .

فصل دهم: نقش مسئولان برای گسترش فرهنگ کار و تلاش

اشاره

فصل دهم: نقش مسئولان برای گسترش فرهنگ کار و تلاش

زیر فصل ها

تلاش مسئولان در رفع کاستی ها

تحمل مشکلات در راه بازسازی و سازندگی

تداوم تلاش و کوشش مضاعف با وجود تغییر مسئولان

اساسی ترین وظایف مسئولان

رقابت در امر خدمت رسانی، وظیفه اصلی مسئولان

اثر رقابت مدیران در خدمت رسانی به مردم؛ کارآمدی و امنیت نظام

تقویت نظام؛ نتیجه تغییر در مجموعه مدیریتی کشور

لزوم توجه به حسن انجام کار از آغاز تا پایان آن

نقش وظیفه شناسی مردم در پیشرفت کشور در آینده

تعیین اولویت ها برای کار و تلاش و اهتمام به اتمام کارهای نیمه تمام

رسیدن به سند چشم انداز با کار و نشاط و ضرورت حفظ ثبات در سیاست های کلی نظام

مسئولیت مضاعف مسئولان نزد خداوند

تلاش بیشتر، ویژگی مسئولان ایران

ضرورت کار و تلاش پی گیر مسئولان و نکوهش خودکوچک بینی و تحقیر تلاش دولت های گذشته

وظایف مسئولان در رعایت عدالت، همگام با تلاش برای توسعه و پیشرفت

تلاش، موفقیت و عزت جامعه در سایه توکل به خدا

مقاومت جوانان در برابر خواست دشمن و اتکای مسئولان به نسل جوان و ملت

تلاش مردم و مسئولان برای پیشرفت و سرکوب دشمنان

امیدواری مردم با تلاش بیشتر مسئولان

رهبری الگوی کار و تلاش و فرمان برداری از امام خمینی رحمه الله / قصد قربت در انجام مسئولیت های نظام جمهوری اسلامی

تلاش در برپایی عدالت؛ مهم ترین وظیفه مسئولان کشور

تلاش مسئولان از عمق جان

جذابیت شعارهای انقلاب اسلامی در دنیا و ضرورت تلاش جهت تحقق این آرمان ها

استفاده مسئولان از فرصت ها برای تلاش بیشتر و برقراری عدالت در جامعه

کار و تلاش، وظیفه مسئولان در قبال مردم به ویژه قشر مستضعف جامعه

تلاش مسئولان برای انجام بهینه وظایف

محفوظ بودن همت و تلاش مضاعف خالصانه، نزد خداوند

شیرینی و لذت انجام کار

اقتدار ایران اسلامی در گرو تلاش مضاعف برای سازندگی

همت و تلاش مضاعف با هدف جلب رضایت الهی

تلاش مسئولان در رفع کاستی ها

تلاش مسئولان در رفع کاستی ها

مسئولین کشور بالخصوص، باید همه تلاش خودشان را بگذارند که مشکلات را با سرپنجه تدبیر، با کار مستمر، با خسته نشدن، با شوق و ذوق و توکل به خدا و کمک خواستن از خداوند برطرف و حل کنند. منظور فقط مشکلات سیاسی و امنیتی نیست ــ اینها جزئی از مشکلات است ــ پیشبرد کشور، اقتصاد کشور، علم کشور، مسائل اجتماعی گوناگون هم بر عهده مسئولین است. مسئولان قوای سه گانه و همه مسئولان کشور وظیفه خودشان بدانند که برای این ملت کار کنند؛ کار و کار و کار، تدبیر و تدبیر و تدبیر؛ یک لحظه غفلت نکنند. ما یک حرکت خوبی داریم به سمت جلو؛ نگذارند این حرکت متوقف

بشود؛ نباید این حرکت از دور بیفتد. ما داریم پیش می رویم؛ باید همین طور با این پیشرفت ادامه بدهیم، سرعت را هم بیشتر کنیم، همه جانبه تر هم بکنیم، نقاط کور را هم بگیریم.(۱)

تحمل مشکلات در راه بازسازی و سازندگی

تحمل مشکلات در راه بازسازی و سازندگی

ما می خواهیم روی پای خودمان بایستیم. ما می خواهیم کشور را خودمان آباد کنیم. ما می خواهیم همت و اراده و پول خودمان این کشور را آباد کند.

ص:۱۴۶

۱- سخنرانی در دیدار مردم مازندران در سالگرد حماسه ۶ بهمن، ۱۳۸۸/۱۱/۰۶.

مسئولان دل سوز کشور مشغول تلاش اند. آنها با تدبیر و اراده صحیح و با کمک ملت خواهند توانست ان شاءالله این ویرانی ها را جبران کنند؛ البته مقداری طول می کشد. جنگ سختی داشت، دوران بازسازی هم سختی دارد؛ این هم جزو سختی دوران جنگ است. امروز مبارزه شما، در راه بازسازی و سازندگی و تلاش برای حفظ وحدت است.(۱)

تداوم تلاش و کوشش مضاعف با وجود تغییر مسئولان

تداوم تلاش و کوشش مضاعف با وجود تغییر مسئولان

در این میدان کار و تلاش، جمعی می آیند و در فرصت معیّنی زحمتشان را می کشند، عرق می ریزند و شب و روز تلاش می کنند؛ بعد اینها از صحنه خارج می شوند و کسان دیگری جای آنها می آیند؛ کار را از آنها تحویل می گیرند و بر اساس پیشرفت ها و توفیقات آنها کار را ادامه می دهند. کار و مسئولیت باید بر همین اساس باشد؛ یعنی باید از توفیقات، تجربیات و پیشرفت های هر مجموعه ای که کار و خدمتی را انجام می دهند، بعدی ها بهره ببرند و روی بنای آنها ادامه خدمت دهند.(۲)

اساسی ترین وظایف مسئولان

اساسی ترین وظایف مسئولان

به اعتقاد بنده، سه بخش عمده در مسئول وجود دارد؛ سه آمادگی و احساس مسئولیت: اول اینکه، برای نفس کار و عمل آماده باشد. تنبلی و بی حالی و سهل انگاری و کار را به دست حوادث و قضا و قدر سپردن، اولین بلایی است که ممکن است یک مدیر را از صلاحیت کافی و لازم ساقط کند. جدی بودن در کار، آرام نداشتن برای کار، احساس مسئولیت برای اصل اقدام و کار و وظیفه ای که بر عهده گرفته، بسیار مهم است. به همین جهت هم هست که

۱- سخنرانی در خطبه های نماز جمعه تهران، ۰۵/۰۷/۱۳۷۰.

۲- سخنرانی در مراسم تنفیذ حکم دوره دوم ریاست جمهوری آقای «هاشمی رفسنجانی»، ۱۲/۰۵/۱۳۷۲.

اگر کسی واقعا در بخشی از بخش های کشور احساس می کند که کفایت لازم برای این کار را ندارد، معلوم نیست که پذیرش آن کار، مشروع باشد. چون قبول این کار، به معنای این است که تعهد کند و بپذیرد که این کار را به انجام برساند. این، بدون کفایت و لیاقت، امکان پذیر نیست. این، آن نکته اول در باب مدیر و مسئول است.(۱)

رقابت در امر خدمت رسانی، وظیفه اصلی مسئولان

رقابت در امر خدمت رسانی، وظیفه اصلی مسئولان

درباره مطلب دوم عرض کردم که همه مسئولین باید در خدمت به مردم از یکدیگر سبقت بگیرند و یک نهضت خدمت به مردم راه بیندازند. البته در اصل کار و وظیفه آنها خدمت به مردم است؛ اما گاهی انگیزه های گوناگون آنها را از کار اصلی باز می دارد و در ملاحظات و مسائل گوناگون می افتند. روحیه، افکار، ایمان، صفا، صداقت، آمادگی های این مردم مؤمن و استعداد فراوان و جوشان جوان های ما انسان را تحت تأثیر قرار می دهد. مسئولین تا نفس دارند باید به این مردم خدمت کنند. بایستی در بین مسئولین مسابقه خدمت گزاری و خدمت رسانی به مردم برقرار باشد. این مسابقه و رقابت درست است. رقابت های سیاسی و جناحی و رقابت بر سر قدرت و تکالب در امر دنیا و امور دنیوی مردود است. رقابت، مسابقه و مبارزه ای درست است که در خدمت گزاری به مردم باشد. قرآن می فرماید: «سابقوا الی مغفره من ربکم»؛ این مسابقه به سمت مغفرت و رحمت الهی است. «واستبقوا الخیرات» برای کارهای نیک، مسابقه بگذارید.(۲)

اثر رقابت مدیران در خدمت رسانی به مردم؛ کارآمدی و امنیت نظام

اثر رقابت مدیران در خدمت رسانی به مردم؛ کارآمدی و امنیت نظام

القاء ناکارآمدی نظام، متوجه مسئولین کشور است. در قوای مجریه، قضاییه، مقننه، در نیروهای مسلح، نهادهای انقلابی و همه مؤسساتی که کاری از

۱- سخنرانی در مراسم تنفیذ حکم دوره دوم ریاست جمهوری آقای «هاشمی رفسنجانی»، ۱۲/۰۵/۱۳۷۲.

۲- سخنرانی در اجتماع مردم مشهد در حرم مقدس، ۰۱/۰۱/۱۳۸۲.

کشور را برعهده دارند، مدیران باید خود را برای مدیریت کارآمد و لایق، آماده و مجهز کرده و برای مردم کار کنند. وقتی از نهضت خدمت رسانی حرف می زنم، به این جهت است. وقتی می گویم برای خدمت به مردم مسابقه بگذارید، به این دلیل است. تأکید من بر مبارزه با فساد هم به همین علت است؛ زیرا اگر مدیری خدای نخواسته فاسد شد، دیگر نمی تواند به مردم خدمت کند و برای آنها مفید باشد. پس اول باید کارآمدی نظام را نشان داد.

کشور ما از لحاظ انسان های خدوم و کارآمد فقیر نیست. ما افراد کارآمد بسیاری داریم. در بین مدیرانی که امروز در رأس کار هستند،آدم های کارآمد، لایق و خوبی خدمت می کنند. در بین افراد دیگری نیز که جزو مدیران نیستند، انسان های لایقی وجود دارند. آنها باید کار، همت و تلاش کنند و خدمت به مردم را به عنوان یکی از عواملی که می تواند امنیت کلی کشور را تأمین کند، تلقی نمایند؛ لذا باید در خدمت رسانی به مردم با هم رقابت کنند.(۱)

تقویت نظام؛ نتیجه تغییر در مجموعه مدیریتی کشور

تقویت نظام؛ نتیجه تغییر در مجموعه مدیریتی کشور

ما وظایفی داریم. ماها می آییم و می رویم؛ مسئولان مختلف می آیند و مشغول کار می شوند و در مجموعه نظام جمهوری اسلامی نقش خودشان را ایفا می کنند و می روند، لیکن مجموعه فعال و کارآمد نظام با آمد و رفت ماها نباید هیچ گونه تغییری جز تقویت پیدا کند و به خودش ببیند؛ مثل بازیکن های یک تیم؛ یکی خارج می شود، یکی داخل می شود؛ اما تیم مشغول کار خودش است و تلاش خودش را انجام می دهد و به مصلحت، یکی می آید و یکی می رود. روال کار بایستی تداوم و استمرار سیاست های کلی ای باشد که مجموعه نظام آن را برای آینده کشور تصویر کرده است. البته دوره کاری هر کدام از ماها یک بخشی از عمر این نظام را در واقع به خود

۱- سخنرانی در اجتماع مردم مشهد در حرم مقدس، ۰۱/۰۱/۱۳۸۲.

اختصاص داده؛ فرضاً وقتی یک دولتی دو دوره ــ هشت سال ــ ادامه پیدا می کند، این در وضع کنونی، تقریباً یک سوم عمر همه نظام را اشغال کرده و کار کرده و تلاش کرده است؛ اینها معیارهای ارزیابی ما از کارهایمان بایستی باشد.(۱)

لزوم توجه به حسن انجام کار از آغاز تا پایان آن

لزوم توجه به حسن انجام کار از آغاز تا پایان آن

من اولین نکته ای را که می خواهم به شما مدیران ارشد این مجموعه عرض کنم، این است که «انگیزه» کار در آغاز و در انجام کار نباید هیچ تفاوت کند. یک مؤلف وقتی کتابی را می نویسد، صفحه آخر را با همان همت و با همان انگیزه ای می نویسد که صفحه اول را شروع کرده؛ زیرا اگر صفحه آخر را شما ننویسید، یا دقت به خرج ندهید، یا با خط خوب ننویسید، کتاب ناقص خواهد شد. به نظر من، مهم ترین مسئله در آخرین سال مسئولیت و خدمت این دولت این است که دوستان و برادران و مدیران با همان انگیزه و با همان تلاشی که در آغاز ورودشان به عرصه خدمت گزاری داشتند، کار بکنند؛ نگذارید خدای نکرده همت هایتان کاستی بگیرد.(۲)

نقش وظیفه شناسی مردم در پیشرفت کشور در آینده

نقش وظیفه شناسی مردم در پیشرفت کشور در آینده

نکته دیگر این است که همه ما نسبت به آنچه که انجام می دهیم، مسئولیم؛ منتها مسئولیت ها غالباً با پایان دوره مسئولیت تمام نمی شود؛ چون کارهای ما تأثیراتی در کارهای افراد بعد از ما می گذارد. همان طور که ما بر روی بنای افراد قبلی شروع به کار کردیم، دیگران هم بر روی بنای ما شروع به کار خواهند کرد. بنابراین، پی ها را بایستی محکم گذاشت و ساختمان را بایستی استوار بنا کرد، تا هرچه که خواستند روی آن بسازند، بتوانند. و این،

۱- سخنرانی در دیدار با رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت، ۰۴/۰۶/۱۳۸۳.

۲- همان.

افتخارش برای شما خواهد بود. اگر شما سیاست های خوبی را امروز بگذارید و اجرا کنید _ که این سیاست ها در آینده ساری و جاری خواهد بود _ هر کسی که بر اساس این سیاست ها کار کند، ثواب و افتخار آن، برای شما خواهد بود؛ اما اگر خدای نکرده کوتاهی هم بکنید، باز همین طور است؛ یعنی «من سن سنه حسنه کان له اجرها و اجر من عمل بها الی یوم القیامه و من سن سنه سیئه کان علیه وزرها و وزر من عمل بها الی یوم القیامه.» کارهای ما تأثیراتی در آینده می گذارد. با این دید، با این نگاه، بایستی به همه کارهایمان نگاه کنیم.(۱)

تعیین اولویت ها برای کار و تلاش و اهتمام به اتمام کارهای نیمه تمام

تعیین اولویت ها برای کار و تلاش و اهتمام به اتمام کارهای نیمه تمام

نکته دیگر این است که اولویت هایی را در مدت باقی مانده باید در نظر بگیرید. وقتی انسان چشم انداز میدان کارش طولانی است، انتخاب های متعددی می تواند داشته باشد؛ اما وقتی چشم اندازها کوتاه می شود، زمان هم برای ادامه کار کوتاه می شود و انتخاب ها هم کم؛ بایستی اولویت ها را در نظر گرفت. به نظر من یکی از اولویت ها در این مدت یک سال عمر این مجموعه دولت، این است که اهتمام کنید به اتمام کارهایی که شروع کرده اید. این گزارش کارهای نیمه تمام _ که آقای رئیس جمهور بیان کردند _ بسیار مهم است. ما ببینیم کارهای نیمه تمام که در دو یا سه سال پیش داشته ایم چقدر بوده و امروز چقدر است. انسان وقتی نگاه می کند و می بیند این کارها به انجام رسیده، احساس موفقیت می کند. به نظر من یکی از کارهای مهمی که در این مدت باید انجام بگیرد، همین است که کارهای نیمه کاره را سعی کنید به اتمام برسانید. موضوع دوم در اولویت ها، این است که این کار به معنای این نیست که نهال های تازه سر برآورده را فراموش کنید؛ نه. مثلاً فرض کنید به همین کار تحقیقات، کار تولید علم، ارتباط صنعت و علم و همین پارک ها

۱- همان.

یا مراکز تحقیقاتی که کارهای جدید است و نهال های تازه سر برآورده، و کاری هم نیست که تمام شدنی باشد، باید توجه کنید که استمرار پیدا کند، تا این درخت، تناور شود؛ به اینها هرچه می توانید، برسید. این، جزو بهترین چیزهایی است که از شما باقی خواهد ماند.(۱)

رسیدن به سند چشم انداز با کار و نشاط و ضرورت حفظ ثبات در سیاست های کلی نظام

رسیدن به سند چشم انداز با کار و نشاط و ضرورت حفظ ثبات در سیاست های کلی نظام

نکته بعد اینکه ممکن است فعالیت ها ی کاری ما با ابتکارها و دیدگاه های نو و نیروهای پرنشاط و نوبه نو تغییر پیدا کند، لیکن سیاست های کلی مان نباید دچار التهاب و اغتشاش شود؛ یعنی خط سیاسی مستمری که در سند «چشم انداز» دیده شده، بایستی ادامه پیدا کند. البته وقتی ما هدفی داریم، کارکنان و عاملان و بازیکنان نوبه نویی وارد صحنه می شوند، ابتکارهای خودشان را به کار می زنند، کارهای جدیدی را انجام می دهند، رأی و نظر خودشان را به کار می بندند و ممکن است از صحنه کنار بروند و کس دیگری بیاید و در بخشی از بخش ها جای آنها را بگیرد ــ این ایرادی ندارد ــ و ابتکار جدیدی را به کار بزند و نگاه جدیدی به مسائل و اجرائیات داشته باشد، لیکن سعی کنیم ثبات سیاسی در کشور و در سیاست های کلی کشور دچار التهاب نشود. یکی از چیزهایی که اطمینان و اعتماد را به کار بلندمدت اقتصادی و اجتماعی در کشور تضمین می کند، ثبات سیاست هاست؛ ما بایستی به این موضوع هم در اظهاراتمان، هم در عملکردمان و هم در انعکاس کارهایمان توجه کنیم و اهمیت دهیم.(۲)

مسئولیت مضاعف مسئولان نزد خداوند

مسئولیت مضاعف مسئولان نزد خداوند

برادران و خواهران عزیز! این صراط برای من و شما خیلی حساس است. ما مسئولیم. ما باآدم های معمولی کوچه و بازار فرق داریم. ما چه نماینده

۱- همان.

۲- همان.

مجلس باشیم، چه عضو دولت باشیم، چه مدیر فلان بخش نظامی باشیم، چه بخش قضایی باشیم، همین که شما آقایان و خانم ها مسئولان بخش های مختلف هستید، کار من و شما سخت است. ما اگر تخطی و لغزش پیدا کنیم و اشکالی در کارمان پیدا شود، ضررش فقط به خود ما نمی رسد؛ ضررش به جمع وسیعی می رسد. ما اگر کم کاری و کوتاهی کنیم، کشور ضرر می کند. ما اگر خدای نکرده از هوای نفس خود در تصمیم گیری ها پیروی کنیم، از رفیق بازی و خط بازی و عدم ملاحظه ارزش های حقیقی تبعیت کنیم، کشور صدمه می بیند. کار ما سخت است. ما بیشتر از دیگران باید به فکر جهنم و عبور از این صراط دشوار باشیم. این چند سال مسئولیت، ابدی نیست. نماینده مجلس هستید، عضو دولت هستید، وزیرید، مدیرید؛ این سه سال، چهار سال، پنج سال، ده سال می گذرد. اگر این چند سال را دندان روی جگر بگذارید و دنبال کسب پول، دنبال درآمدهای نامشروع، دنبال رانت خواری، دنبال استفاده از امکانات دولتی و دنبال تعرض به بیت المال نباشید ـ این که خیلی دشوار نیست ـ آن وقت «ان الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئک عنها معبدون.» «هذا یومکم الذی کنتم توعدون»؛ فرشتگان الهی پیش متقین و مؤمنین می آیند و می گویند این همان روز شماست؛ همان روزی است که وعده و مژده آن را انبیا در طول تاریخ به مؤمنین داده اند. لذت ببرید؛ «ادخلوا الجنه.» ما بیشتر از دیگران باید مراقب باشیم و بیشتر از دیگران از جهنم بترسیم. آتش دوزخ کسانی را که مسئولیت مضاعف دارند، بیشتر تهدید می کند تا آدم های معمولی که خودشان هستند و بار مسئولیت خودشان در دایره خیلی محدود و کوچکی وضع ما سخت تر است.(۱)

۱- سخنرانی در دیدار مسئولان نظام ، ۰۶/۰۸/۱۳۸۳.

تلاش بیشتر، ویژگی مسئولان ایران

تلاش بیشتر، ویژگی مسئولان ایران

امروز در دنیا هر کسی به وزارتی، ریاستی و مدیریتی می رسد، جزو اولین اهدافش این است که از طرقی ــ حالا ولو ظاهراً قانونی ــ آینده خودش را تأمین کند؛ فردا که از کار کنار رفت، در فلان کمپانی، در فلان شرکت و در فلان سرمایه گذاری مهم سهمی داشته باشد. ما در نظام جمهوری اسلامی مایلیم مسئولان ما این طور نباشند. خوش بختانه می بینید امروز مسئولان کشور، خود رئیس جمهور در رأس آنها، به معنای واقعی کلمه، همه وقتشان را دارند برای مردم صرف می کنند.(۱)

ضرورت کار و تلاش پی گیر مسئولان و نکوهش خودکوچک بینی و تحقیر تلاش دولت های گذشته

ضرورت کار و تلاش پی گیر مسئولان و نکوهش خودکوچک بینی و تحقیر تلاش دولت های گذشته

مسئولان دولتی باید یک لحظه از کار برای مردم و تلاش پی گیر برای آبادسازی مملکت و توسعه همه جانبه کشور غفلت نکنند. من همیشه هشدار داده ام که منازعات سیاسی نمی گذارد مسئولان کار کنند. آن مسئولی که سرگرم «آری» یا «نه»های حزبی و گروهی و جناحی و سیاسی است، فرصت ندارد وقت خود را صرف امور مردم کند. البته ما پیشرفت های فراوانی داشته ایم. من مخالفم که کسی پیشرفت دولت های متوالی جمهوری اسلامی را از اول انقلاب تا امروز ندیده بگیرد و تحقیر کند. خودکوچک بینی، درست مثل خودبزرگ بینی، یک بیماری ملی است. همواره دشمنان سعی کرده اند تا ما خود را تحقیر کنیم؛ پیشرفتهای خود را ندیده بگیریم و کارهایی را که شده است، با چشم کم نگاه کنیم، یا اصلاً به حساب نیاوریم. این کشور بعد از انقلاب در همه شؤون عمرانی و آبادانی و فرهنگی، آن چنان به جلو حرکت کرده است که اگر به سال های متمادی عمر آن رژیم های ظالم و سلطه گر نگاه کنید، بخشی از آنچه را که در این بیست سال اتفاق افتاده است، نمی بینید. بنابراین نباید اینها را ندیده گرفت.(۲)

ص:۱۵۴

۱- سخنرانی در دیدار با مردم گرمسار، ۲۱/۰۸/۱۳۸۵.

۲- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم شهرستان کاشان و آران و بیدگل، ۲۰/۰۸/۱۳۸۰.

وظایف مسئولان در رعایت عدالت، همگام با تلاش برای توسعه و پیشرفت

وظایف مسئولان در رعایت عدالت، همگام با تلاش برای توسعه و پیشرفت

مسئولان کشور در رده های مختلف _ در سطح کشور، در سطح استان ها و شهرها _ موظفند عدالت را رعایت کنند و طبقات محروم را همواره مورد توجه قرار دهند. این خطاست اگر خیال کنیم اسلام با پیشرفت و توسعه و رفاه مادی جامعه مخالف است؛ به هیچ وجه این طور نیست. جامعه ای که در آن، پیشرفت علمی و عملی، پیشرفت فن آوری و پیشرفت دنیایی مردم وجود داشته باشد؛ اسلام این را برای پیروان خود می پسندد. تشویق اسلام به علم و عمل و تلاش و فعالیت، از همین جهت است. سنت الهی بر این قرار گرفته است که هر ملتی تلاش و کار کند، بدون تردید نتیجه آن را خواهد دید. بنابراین اسلام حیات مادی مردم را هم تأمین می کند؛ منتها غرق شدن در حیات مادی، فراموش کردن ارزش های معنوی، ایجاد شکاف بین طبقات جامعه، و فاصله انداختن بین قشرهای مختلف مردم را نمی پسندد و نمی پذیرد؛ و این، نظام اسلامی را ممتاز کرده است.(۱)

تلاش، موفقیت و عزت جامعه در سایه توکل به خدا

تلاش، موفقیت و عزت جامعه در سایه توکل به خدا

ملت کار می کند؛ انسان های تلاشگر به تلاش می پردازند و همه به قدرت الهی متکی هستند و به خدا توکل می کنند. به خدای متعال توکل کنید. در کارهای مختلف از قبیل کارهای علمی، فرهنگی، دینی، صنعتی و غیره تلاش کنید. مدیران در مدیریت های خود تلاش کنند. بدانید که عزت و بقا، متعلق به بندگان صالح و شایسته خداست. آن ملتی که دل به اسلام سپرده است، با قرآن پیوند بسته است و هیچ قدرتی قادر نیست این کشور و این ملت را شکست دهد.(۲)

۱- همان.

۲- سخنرانی در اجتماع مردم مشهد در حرم مقدس، ۰۱/۰۱/۱۳۸۲ .

مقاومت جوانان در برابر خواست دشمن و اتکای مسئولان به نسل جوان و ملت

مقاومت جوانان در برابر خواست دشمن و اتکای مسئولان به نسل جوان و ملت

آنها نسل جوانی را که با اراده و عزم راسخ و با طهارت و عصمت ــ چه پسرش، چه دخترش ــ در خط مستقیم معنویت و دین و دنیای اسلامی تلاش می کند، نمی پسندند. آنها یک نسل جوان هرزه گرد می خواهند؛ این را می پسندند. در مقابل خواست دشمن، جوانان ما باید مقاومت کنند. مسئولان ما اولاً با اتکا به این نسل جوان و با اتکا به این ملت، باید دل خود را قرص کنند. عزم ملت مؤمن ما، مظهر عزم و اراده الهی است. مسئولان از کسی و از چیزی نترسند و مرعوب هیاهوی دشمن نشوند. این سنگر عظیم ملی در اختیار آنهاست؛ از این خوب استفاده کنند. آحاد ملت ــ به خصوص جوانان ــ هم قدر خودشان را بدانند و به خودسازی روی آورند.(۱)

تلاش مردم و مسئولان برای پیشرفت و سرکوب دشمنان

تلاش مردم و مسئولان برای پیشرفت و سرکوب دشمنان

بدیهی است که هرگاه ملت و نظام جمهوری اسلامی ایران احساس کنند که سرانگشت های مزدور امریکا، یا هر قدرت متجاوز دیگری در داخل کشور مشغول فعالیت است، با آنها به صورت قاطع و کوبنده برخورد خواهند کرد. ملت، بحمدالله، زنده، بیدار، آماده و در صحنه است و شما کارگزاران عزیز نظام جمهوری اسلامی، به چنین ملتی خدمت می کنید. شما برای این مردم کار می کنید. شما مسئولان و دست اندرکاران قوای سه گانه قوه مجریه، قوه قضاییه، نمایندگان محترم مجلس و دیگران در بخش های مختلف، نیروهای نظامی، نیروهای انتظامی، ارتش، سپاه و همه، برای این مردم کار می کنید؛ مردمی با چنین ایمان و عزمی. دعای امروز هم، همین مضمون را دارد: «و قد علمت ان افضل زادالراحل الیک عزم و اراده یختارک.» این عزم و اراده انسان، که موجب اختیار راه خدا شود، اساس چیزهاست، و ملت ایران این را دارد.

۱- سخنرانی در دیدار جوانان اهواز، ۰۸/۰۵/۱۳۸۲.

برای چنین ملتی تلاش می کنید، باید خیلی قدر بدانید، و هرچه می توانید، کوشش کنید و از کار خسته نشوید و ان شاءالله به اجر الهی امیدوار باشید.(۱)

امیدواری مردم با تلاش بیشتر مسئولان

امیدواری مردم با تلاش بیشتر مسئولان

امروز بحمدالله قشرهای عمومی مردم ـ به خصوص مردم مستضعف ـ امیدوارند. این امیدواری نه به خاطر این است که مشکلات برطرف شده است؛ ممکن است برطرف کردن مشکلات، سال ها طول بکشد. گاهی انجام کارهای بزرگ احتیاج دارد به گذشت یک دوره، دو دوره عمر دولت ها تا به نتیجه برسد؛ لیکن در عین حال مردم امیدوار و خوشحالند؛ چرا؟ چون احساس می کنند دارد کار می شود؛ در جهت رفع تبعیض و کمک به محرومان پیشرفت است؛ همین، دل مردم را خوشحال می کند. بنده هم تأکیدم همیشه ـ در طول این سال های گذشته ـ به دولت ها و مسئولان مختلف این بوده که کاری کنید چیزی از خود نشان بدهید که مردم بفهمند و قبول کنند که شما دارید کار می کنید و دارید به سمت اهداف حرکت می کنید. مردم ما، مردم بزرگواری اند.(۲)

رهبری الگوی کار و تلاش و فرمان برداری از امام خمینی رحمه الله / قصد قربت در انجام مسئولیت های نظام جمهوری اسلامی

رهبری الگوی کار و تلاش و فرمان برداری از امام خمینی رحمه الله / قصد قربت در انجام مسئولیت های نظام جمهوری اسلامی

در جمهوری اسلامی، هر جا که قرار گرفته اید، همان جا را مرکز دنیا بدانید و آگاه باشید که همه کارها به شما متوجه است. چند ماه قبل از رحلت امام (رضوان الله علیه)، مرتب از من می پرسیدند که بعد از اتمام دوره ریاست جمهوری می خواهید چکار کنید. من خودم به مشاغل فرهنگی زیاد علاقه دارم؛ فکر می کردم که بعد از اتمام دوره ریاست جمهوری به گوشه ای بروم و کار فرهنگی بکنم. وقتی از من چنین سؤالی کردند، گفتم اگر بعد از پایان

۱- سخنرانی در دیدار کارگزاران، در روز «عید مبعث»، ۲۹/۰۹/۱۳۷۴.

۲- دیدار با مردم گرمسار، ۲۱/۰۸/۱۳۸۵.

دوره ریاست جمهوری، امام به من بگویند که بروم رئیس عقیدتی، سیاسی گروهان ژاندارمری زابل بشوم ــ حتی اگر به جای گروهان، پاسگاه بود ــ من دست زن و بچه ام را می گیرم و می روم! والله این را راست می گفتم و از ته دل بیان می کردم؛ یعنی برای من زابل مرکز دنیا می شد و من در آنجا مشغول کار عقیدتی، سیاسی می شدم! به نظر من بایستی با این روحیه کار و تلاش کرد و زحمت کشید؛ در این صورت، خدای متعال به کارمان برکت خواهد داد.(۱)

تلاش در برپایی عدالت؛ مهم ترین وظیفه مسئولان کشور

تلاش در برپایی عدالت؛ مهم ترین وظیفه مسئولان کشور

مهم ترین وظیفه مسئولان کشور این است که در جامعه عدالت را معنا ببخشند تا مردم عدالت را احساس کنند؛ عدالت در قانون، عدالت در قضا، عدالت در تقسیم منابع حیاتی کشور، عدالت در برخورداری ها و دسترسی های همه افراد به امکانات کشور. کشور ما امکانات زیادی دارد؛ این امکانات می تواند یک جامعه مرفه و پیشرفته و توسعه یافته را برای ملت ایران ایجاد کند؛ منتها شرط اصلی این است که در استفاده از این منابع، عدالت رعایت شود. نظام جمهوری اسلامی پرچم عدالت را بلند کرده است؛ مردم هم مجذوب همین شعار بسیار مهم و اساسی هستند. نظام جمهوری اسلامی موظف است در همه مراحل عدالت را تأمین کند و مردم نقاط مختلف کشور و قشرهای گوناگون جامعه را از منابع حیاتی کشور برخوردار سازد. این، وظیفه اساسی است.(۲)

تلاش مسئولان از عمق جان

تلاش مسئولان از عمق جان

خدا را شکر می کنیم که مسئولان نظام جمهوری اسلامی از آرمان های اسلامی و آنچه به عنوان اهداف والا برای این انقلاب و این مردم تعریف شده است، تخلف نکرده اند. این اهداف را همه پذیرفته اند و شرط خدمت به این مردم و

۱- سخنرانی در دیدار با مسئولان سازمان تبلیغات اسلامی، ۰۵/۱۲/۱۳۷۰.

۲- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم شهرستان کاشان و آران و بیدگل، ۲۰/۰۸/۱۳۸۰.

شرط احراز مسئولیت های اساسی برای این مردم همین است که هر مسئولی به این اهداف والا و آرمان های الهی و اسلامی از بن دندان و از عمق جان معتقد باشد و در راه آن تلاش و مجاهدت کند. (۱)

جذابیت شعارهای انقلاب اسلامی در دنیا و ضرورت تلاش جهت تحقق این آرمان ها

جذابیت شعارهای انقلاب اسلامی در دنیا و ضرورت تلاش جهت تحقق این آرمان ها

اسلام به صحنه آمد؛ وعده زندگی همراه با رفاه مادی و عدالت اجتماعی را به مردم داد و آنها مجذوب این شعار و این حرکت عظیم شدند؛ لذا در تمام دنیای اسلام، نام انقلاب اسلامی و نام امام این انقلاب برای مردم به صورت یک خورشید درخشان و یک نقطه پرجاذبه درآمد. با اینکه ما در سال های نخستین انقلاب تبلیغات وسیعی هم در دنیای اسلام نداشتیم؛ اما هر کس از نظام جمهوری اسلامی به نقاط دوردست دنیا که مسلمانان در آنجا زندگی می کردند، سفر کرد، دید نام امام، نام انقلاب، نام نظام جمهوری اسلامی و این پرچم برافراشته، در اعماق قلب مردم مسلمان جا دارد. حتی بسیاری از ملت های غیرمسلمان به خاطر این شعار به اسلام جذب شدند. ما باید به این شعارها عمل کنیم. به صرف گفتن و تکرار کردن، نمی توان دلخوش بود که به آن هدف ها خواهیم رسید؛ باید اینها را در عمل و در تجربه میدانی و واقعی پیاده کنیم؛ این مسئولیت بزرگ مسئولان جمهوری اسلامی است. همه مسئولان به این معنا معتقد بوده اند و هستند و آن را دنبال می کنند؛ ولی باید تلاش و کار کنند تا این اهداف و آرمان ها تحقق پیدا کند.(۲)

استفاده مسئولان از فرصت ها برای تلاش بیشتر و برقراری عدالت در جامعه

استفاده مسئولان از فرصت ها برای تلاش بیشتر و برقراری عدالت در جامعه

نظام جمهوری اسلامی و کشور عزیز و بزرگ و غنی طبیعی ما در تحولات جهانی، هم با فرصت هایی مواجه است، هم با تهدیدهایی. ما فرصت های زیادی در پیش روی خود داشتیم و داریم. برای مسئولان مهم ترین مسئله این

۱- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم شهرستان کاشان و آران و بیدگل، ۲۰/۰۸/۱۳۸۰.

۲- همان.

است که از همه فرصت هـایی که پیش می آیـد، بـا حفظ عزت ملی، برای پیشـرفت کشور ــ هم از لحاظ مادی و هم از لحاظ معنوی ــ اسـتفاده کننـد. هـدف جمهوری اسـلامی فقـط این نیست که با ارقام و اعـداد، تولیـد ناخالص ملی را در مجموع رقم بالاـیی نشـان دهـد؛ این کـافی نیست. مـا معتقـدیم در کشور بایـد عـدالت باشـد و ثروت ملی میان همه مردم تقسـیم شود. این آرزوی بزرگ ماست و برای آن تلاش و مبارزه می کنیم.(۱)

کار و تلاش، وظیفه مسئولان در قبال مردم به ویژه قشر مستضعف جامعه

کار و تلاش، وظیفه مسئولان در قبال مردم به ویژه قشر مستضعف جامعه

وقتی ما می گوییم «مردم»، معنایش این نیست که مردم بیاینـد رأی بدهنـد و مسـئول یا نماینـده ای را انتخاب کننـد؛ بعد دیگر برای آن مردم هیـچ مسـئولیتی وجود نداشـته باشـد؛ صـرفاً همین باشد که اگر کسـی می خواهد برای مردم کاری بکند، به این خاطر باشد که مردم بار دیگر به او رأی دهند؛ مسئله این نیست. در اسلام و نظام جمهوری اسلامی، فلسفه مسئولیت پیدا کردن مسـئولان در کشور این است که برای مردم کار کنند. مسـئولان برای مردمند و خدمت گزار و مدیون و امانت دار آنها هستند. مردم، محورنـد. کسـی که در نظام جمهوری اسـلامی مسـئولیتی به دست می آورد، باید همه هم و غمش برای مردم باشد؛ هم برای دنیـای مردم، هم برای مـادیت مردم، هم برای معنویت مردم، هم برای ایجـاد عـدالت در میـان مردم، هم برای احیای شأن انسـانی مردم، هم برای آزادی مردم. اینهـا جزو وظایف اصـلی حکومت است. البته وقتی می گوییم «مردم»، منظور همه طبقات مردم اند؛ لیکن بدیهی است کسانی از مردم باید بیشتر مورد توجه قرار گیرند که بیشتر مورد محرومیت قرار گرفته اند؛ لذا امام دایماً روی طبقات محروم و پابرهنگان کشور تکیه می کردنـد. این فریب است که کسـی ادعا کند برای مردم کار می کند؛ اما در

۱- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم قزوین، ۲۵/۰۹/۱۳۸۲.

عمل، کار او برای طبقات مرفه باشد، نه برای طبقات مستضعف و محروم. نه اینکه نباید برای طبقات مرفه کار کرد؛ آنها هم از حقوق عمومی کشور بایـد بهره مند شوند؛ اما به آن کسـی که محرومیت دارد و دسـتش از حقوق خود خالی مانده است، باید بیشتر توجه و همت و تلاش را اختصاص داد. لذا امام به طور دایم بر حقوق مستضعفان و محرومان و پابرهنگان تکیه می کرد. عملاًـ هم در تمام مـدت پیروزی انقلاب تا امروز و قبل از آن، کسانی که بیش از همه سـینه سپر کردنـد، از نظام دفاع کردنـد، سختی های نظام را به جان خریدنـد و در مقابل دشـمنان ایسـتادند، طبقات محروم و پابرهنه و مستضـعفان جامعه بوده اند. اینها باید بیش از دیگران مورد توجه قرار گیرند.(۱)

تلاش مسئولان برای انجام بهینه وظایف

تلاش مسئولان برای انجام بهینه وظایف

همه مسـئولان باید وظایف خود را در قبال این ملت بزرگ به بهترین وجهی شناسایی و دنبال کنند. مردم عزیز ما در طول سال های بعد از انقلاب نشان داده اند که به اسـلام و مبانی دینی و سـربلندی کشور خود و پیشرفت همه جانبه این کشور علاقه مند و بر آن عازمنـد. مسـئولان عزیز مـا هرچه برای این ملت بزرگ تلاـش کننـد، یقیناً بیش از وظیفه خود انجام نـداده انـد و اگر بتوانیم به قدر وظیفه خود کار کنیم، باید خدا را شاکر باشیم.(۲)

محفوظ بودن همت و تلاش مضاعف خالصانه، نزد خداوند

محفوظ بودن همت و تلاش مضاعف خالصانه، نزد خداوند

مطمئناً هر کـاری که در خـدمت به این مردم و این ملت خوب از شـما دوسـتان عزیز در دوران دشوار مأموریتتان صادر شـده، پیش خـدای متعال محفوظ است. هیـچ لحظه ای از لحظات کار شـما و رنجی که بردیـد و همتی که به کار بستید و اقدامی که کردید، از نگاه تیزبین کرام الکاتبین و از حیطه علم

۱- سخنرانی در اجتماع زنان خوزستان، ۲۰/۱۲/۱۳۷۵.

۲- پیام به مناسبت آغاز سال جدید، ۰۱/۰۱/۱۳۸۱.

پروردگار خارج نیست. خود شماها یقیناً زحماتی که کشیدید، یادتان نمی ماند؛ بسیاری از زحمات و تلاش ها هم هست که اصلاً امکان ندارد غیر از خود انسان، کسی آنها را بفهمد. حرصی که انسان برای کار می خورد، تلاشی که انسان در ذهن خودش برای خوب انجام دادن یک کار به کار می برد، همتی که می کند، نیتی که می کند، کسی غیر از خود انسان کسی نمی فهمد. وقتی مردم نفهمیدند و غیر از خود انسان کسی نفهمید، تشکری هم دنبالش نیست؛ اما خدای متعال همه اینها را می داند؛ همه این لحظات کار را، لحظات دشوار را، آن نیت ها را، آن همت ها را خدای متعال می فهمد و یکایک اینها هم پیش خدا پاداش دارد؛ به این نکته توجه دارید و توجه داشته باشید. انسان روزی چشمش به پاداش الهی روشن می شود که احساس نیاز می کند.(۱)

شیرینی و لذت انجام کار

شیرینی و لذت انجام کار

البته دوران مسئولیت، تلخی ها و شیرینی هایی دارد. انسان کاری را انجام می دهد و موفق می شود خدمتی را که دوست می دارد انجام بگیرد، او متصدی و مباشر باشد و انجام دهد. لذتی که انسان از انجام دادن این کار می برد، قابل مقایسه با هیچ لذت دیگری نیست؛ چون پیشرفت کار را به چشم خودش می بیند. هیچ شیرینی ای بالاتر از این نیست که انسان ببیند این کار را انجام داد و به نتیجه رساند. تشکر و قدردانی مردم را مشاهده می کند؛ توفیقات الهی را در حق خودش لمس می کند؛ اینها شیرینی های کار و خدمت است. البته تلخی هایی هم هست؛ گاهی انسان می خواهد کاری را انجام دهد، ولی نمی تواند انجام بدهد؛ مانعی در راه پیش می آید؛ با یک ناسپاسی مواجه می شود. این تلخی ها را انسان باید به حساب خدا بگذارد و برای تحمل این سختی ها و تلخی ها هم منتظر اجر و پاداش الهی باشد.(۲)

ص:۱۶۲

۱- سخنرانی در دیدار اعضای هیئت دولت ۱۰/۰۵/۱۳۸۴ .

۲- سخنرانی در دیدار اعضای هیئت دولت ۱۰/۰۵/۱۳۸۴.

اقتدار ایران اسلامی در گرو تلاش مضاعف برای سازندگی

اقتدار ایران اسلامی در گرو تلاش مضاعف برای سازندگی

تلاش همه قشرها و آحاد مردم و مسئولان رتبه های اول و دوم و سوم در نظام دولتی باید این باشد که بر اقتدار نظام جمهوری اسلامی اضافه کنند، و اقتدار سیاسی و اقتصادی و نظامی حاصل نمی شود، مگر با سازندگی. تمام کسانی که در اداره و سازندگی کشور نقش دارند، باید تلاش خود را چند برابر کنند. در صحنه تولید، تولیدگران باید تا جایی که توان دارند، تولید کشور را بالا ببرند. بخش های اداری و دولتی باید با حسن عمل و جلب اعتماد مردم و با ارائه خدمات مخلصانه به آنها، بر کیفیت کارشان بیفزایند، و کسانی که در زمینه های فرهنگی برای مردم منبع الهام و ارشاد هستند، تلاش خود را اضافه کنند.(۱)

همت و تلاش مضاعف با هدف جلب رضایت الهی

همت و تلاش مضاعف با هدف جلب رضایت الهی

اولین حرف من این است که این سیره تلاش و مجاهدت مستقلانه و با اتکا به خداوند متعال را رها نکنید، چون هرچه خیر و برکت برای کشور وجود دارد، در سایه این موضوع است. اساس این است که یک مسئول برای کار و تلاش همت کند و هدف اصلی اش هم رضای الهی باشد که البته در طول رضای الهی، رضای مردم است؛ یعنی آنجایی که ما برای رضای خدا کار می کنیم، حتماً رضایت مردم را هم باید در نظر بگیریم تا تأمین شود. هرچه و هرجا که ما کوتاهی کرده ایم، اثرش دیده شده و آن به خاطر عدم استقامت در این راه است. این راه را ادامه دهید؛ راه، راه پربرکتی است.(۲)

۱- سخنرانی در مراسم بیعت گروه کثیری از اقشار مختلف مردم چالوس و نوشهر و استان هرمزگان، ۲۷/۰۳/۱۳۶۸.

۲- سخنرانی در دیدار اعضای هیئت دولت، ۰۵/۰۶/۱۳۸۲ .

فصل یازدهم: آثار همت و تلاش

اشاره

فصل یازدهم: آثار همت و تلاش

زیر فصل ها

همت و کار مضاعف، عامل شکست دشمنان

سرنوشت کشور در گرو همت و اراده مردم

پیشرفت ایران، مرهون اراده و پشتکار

شکست و پیروزی انسان در گرو اراده

تحقق شعار «ما می توانیم» با کار مضاعف

خودکفایی و پیشرفت های نظام جمهوری اسلامی، نتیجه تلاش مضاعف

پیشرفت ایران با همت جوانان مؤمن و انقلابی

احساس خطر دشمنان از پیشرفت های ملت های مسلمان

اقتدار بین المللی در گرو تلاش مضاعف

آینده روشن در گرو تلاش بیشتر

رحمت الهی، نتیجه تلاش؛ نه شانس

همت و کار مضاعف، عامل شکست دشمنان

همت و کار مضاعف، عامل شکست دشمنان

راز قضیه، همین حضور و اراده و وحدت مردم است و این، ملت ایران را تا امروز بر دشمنانش پیروز و غالب کرده است. خدا را شکر می کنیم که ما در طول این مدت، حتی در یک صحنه شکست نخوردیم و دشمنان ما شکست خوردند. آنان از هر راهی که وارد شدند، شکست خوردند. از راه جنگ نظامی وارد شدند، شکست خوردند و نتوانستند ملت ایران و این نظام را وادار به عقب نشینی کنند. این، شکست نیست؟ تمام قدرت ها دست به دست هم بدهند، نتوانند یک ملت را از آنجایی که هست، یک قدم عقب بنشانند، شکست آنهاست. در زمینه سیاسی شکست خوردند، در زمینه اقتصادی هم شکست خوردند و

بیشتر هم خواهند خورد.(۱)

سرنوشت کشور در گرو همت و اراده مردم

سرنوشت کشور در گرو همت و اراده مردم

ملت عزیز ما می دانند که سرنوشت کشور در دست آنها و بسته به اراده و همت و ایمان آنهاست. بنابراین برای آینده، همه باید به تلاش و کار و حضور و تصمیم گیری جدی، عازم باشند. وقتی مردم در صحنه بودند و

۱- سخنرانی در دیدار با مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی، به مناسبت عید سعید فطر، ۰۷/۰۲/۱۳۶۹.

همت کردند و خواستند، مسئولان هم به کار تشویق می شوند و کار را بهتر و بیشتر و جدی تر انجام می دهند.(۱)

پیشرفت ایران، مرهون اراده و پشتکار

پیشرفت ایران، مرهون اراده و پشتکار

این مایه افتخار ما است که بدسیرتان و روسیاهان مشهور عالم از ما متنفر باشند. ما نیز از آنان و کردارهای زشت و دست های آلوده آنان متنفر و بیزاریم. خدا و رسولش هم از آنان متنفر و بیزارند. «ان الله بری من المشرکین و رسوله» امروز جمهوری اسلامی به فضل الهی و به رغم دشمنی و کارشکنی بدخواهان، با قدرت و عزت و با اراده و عزم استوار به پیش می رود. کشوری با ثبات، سازندگی و آبادانی ای روزافزون، مدیریتی محبوب و محشور با مردم، حضور و عزتی بسزا در جهان، ایمانی پرشور به اسلام، جوانانی زنده و با نشاط و رها از گرفتاری های غم انگیز جوانان بسیاری از کشورها، مردمی هوشمند و شجاع و آماده دفاع از اسلام و ایران، معنویتی دامن گستر در کنار زندگی ای رو به توسعه و رشد، و بالاخره وحدت کلمه ای کم نظیر و مثال زدنی.(۲)

شکست و پیروزی انسان در گرو اراده

شکست و پیروزی انسان در گرو اراده

اساس فهم و رؤیت دینی در باب حیات انسان این است که اگر فرد انسانی، در مجموع این امتحانات از عهده برآمد، سعادتمند و برخوردار از فلاح است. اگر خدای نکرده ما در این امتحانات شکست بخوریم و از عهده امتحان برنیاییم، آن وقت خسران است. بین فلاح و خسران، یک لحظه کوتاه فاصله است. آن لحظه کوتاه هم رهین اراده و نیت و همت فرد انسانی است. به نمایندگی مجلس، به این چشم نگاه کنید. به مسئولیت های مهم و پر سر و

۱- پیام به مناسبت آغاز سال جدید، ۰۱/۰۱/۱۳۷۵.

۲- پیام به مناسبت برگزاری کنگره عظیم عبادی سیاسی حج، ۰۴/۰۲/۱۳۷۵ .

صدا و پرآوازه در جامعه، به این چشم نگاه کنیم. به شهرت ها و مأموریت ها و ثروت دنیا و اقتدار اجتماعی و نفوذ مردمی، باید به چشم امتحان نگاه کرد.(۱)

تحقق شعار «ما می توانیم» با کار مضاعف

تحقق شعار «ما می توانیم» با کار مضاعف

اعتماد به نفس ملی را از دست ندهیم. اینکه امام فرمودند «ما می توانیم»، جمله بسیار مهم و پرمعنایی است. باور کنیم که می توانیم. با این همه دشمنی، شما توانستید کار کنید. حتی اگر هیچ کار مثبتی هم نکرده بودید و توانسته بودید بمانید، هنر بود. این همه کارهای مثبت و ارزشمند صورت گرفته؛ این نشان دهنده آن است که می توانید و می توانیم. اگر انسان بخواهد نمونه های این توانستن را بگوید، خیلی زیاد است. از همین توانستن های ماست که ناراحتند. صریحا اعلام کرده اند که ما نمی توانیم ببینیم جمهوری اسلامی به فن آوری برتر هسته ای و از این قبیل چیزهایی که وجود دارد، برسد. در زمینه های گوناگون، در زمینه های گیاهی و غیره هم انصافا کارهای خیلی خوبی در کشور شده است. بنابراین ما می توانیم این اعتماد به نفس را حفظ کنیم.(۲)

خودکفایی و پیشرفت های نظام جمهوری اسلامی، نتیجه تلاش مضاعف

خودکفایی و پیشرفت های نظام جمهوری اسلامی، نتیجه تلاش مضاعف

ما در این سال ها پیشرفت خوبی داشته ایم. در طول بیست و دو سال، از وقتی که جمهوری اسلامی خودش را یافت و وارد میدان های گوناگون سازندگی شد ــ از سال های دوم، سوم انقلاب تا امروز ــ پیشرفت ما خوب بوده است. ما همان کشوری هستیم که سیم خاردار را هم باید وارد می کردیم؛ اما الان می توانیم موشکمان را هم صادر کنیم. آن روز ما در زمینه های گوناگون علمی، همه جا توی کوچه های بن بست بودیم؛ اما امروز در اغلب زمینه های

۱- سخنرانی در دیدار با نمایندگان پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، ۲۹/۰۳/۱۳۷۵.

۲- سخنرانی در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران، ۱۵/۰۵/۱۳۸۲.

علمی، راه را بـاز، میـدان را وسـیع و رونـدگان را پرنشاط مشاهـده می کنیم. حرکت علمی در کشور راه افتاده است. پیشـرفت های زیادی هم وجود داشـته که بعضـی را در آمارها امروز آقای رئیس جمهور بیان کردند و بسـیاری دیگر هم پیشـرفت های نظـام اسـلامی است. این تجربه ملت ایران است؛ تجربه پیشـرفت، تجربه موفقیت، توکـل به خـدا، تصـمیم بر تحقق بخشـیدن به ارزش های الهی و اسـلامی و کوتاه نیامدن در این میدان ــ که جای کوتاه آمدن نیست ــ و برنامه ریزی برای پیاده کردن این ارزش هـا و این اهـداف در بخش های گوناگون نظام اسـلامی؛ این جزو وظایف حتمی و قطعی ماست و امیـدواریم ان شاءالله خدای متعال مقدر فرموده باشد که مسئولان کشور و قوای سه گانه بتوانند در این زمینه گام های موفقی بردارند و کار اساسی ای بکنند. هم قوه مجریه، هم قوه مقننه، هم قوه قضاییه توجه داشته باشند که امروز کشور تشنه کار کردن آنهاست. باید کار و تلاش کرد و ظرفیت توانایی ها و کارکرد کشور را بالا برد.(۱)

پیشرفت ایران با همت جوانان مؤمن و انقلابی

پیشرفت ایران با همت جوانان مؤمن و انقلابی

همین مسـئله سـلول های بنیادی ــ که من چنـد بار تا حالا آن را مطرح کرده ام ــ که جوان های مؤمن، متعبـد و انقلابی ما در آزمایشـگاه های خودشان توانسـته انـد سـلول های بنیادی را تولیـد، تکثیر و منجمـد کنند و به کار ببرند؛ قلب درست کنند؛ به قلب تزریق کنند؛ به مغز اسـتخوان تزریق کنند، جزو کارهای پیچیده و پیشـرفته و مهم دنیاست که وقتی در حدود هفت، هشت ماه قبل سـمیناری تشکیل شد و دانشمندان جهانی آمدند و از نزدیک این مسائل را دیدند، باورشان نمی آمد؛ حیرت کردند و اعتراف کردند که کار بسیار بزرگی انجام گرفته؛ تلویزیون اعتراف های آنها را پخش کرد. در این کار ایران جزو ده

۱- سخنرانی در دیدار مسئولان نظام، ۰۶/۰۸/۱۳۸۳.

کشور اول دنیاست؛ ما پیش رفته ایم.(۱)

احساس خطر دشمنان از پیشرفت های ملت های مسلمان

احساس خطر دشمنان از پیشرفت های ملت های مسلمان

آنچه امروز برای استکبار جهانی یک خطر تلقی می شود، این است که ملت های مسلمان هویت و شخصیت و اصالت و استقلال خود را جدی بگیرند. همان طور که عرض کردیم، آنها دلشان می خواهد کشورهای منطقه اسلامی، کشورهای شرق، کشورهایی که به دلایل گوناگون از کاروان پیشرفت علم عقب مانده اند، همیشه در حضیض نادانی و ناتوانی بمانند. آنها با هر پیشرفتی در هر کشور عقب افتاده مخالفند. آنها وقتی می بینند کشور عقب افتاده دوران رژیم طاغوت، امروز تبدیل به کشوری شده است که در زمینه های علمی و صنعتی دارای شجاعت است و در میدان هایی وارد کار صنعتی و فن آوری های پیچیده شده که احساس می کنند سال های متمادی پیش رفته است، احساس خطر می کنند.(۲)

اقتدار بین المللی در گرو تلاش مضاعف

اقتدار بین المللی در گرو تلاش مضاعف

اقتدار بین المللی ملت ما، روحیه اش را تقویت کرده است؛ امروز همین مسئله انرژی هسته ای را _ که این، یک مسئله است؛ همه مسائل ما که نیست _ در سطح بین المللی همه پذیرفته اند که ایران بر سر این خواسته به حق و حق طبیعی خود، محکم ایستاده است. این اقتدار در عرصه بین المللی، روحیه مردم را هم به نوبه خود بالا می برد. رشد علم و رشد صنعت و فن آوری در داخل کشور، فرصت های خوبی را برای حل مشکلات به وجود آورده است. مسئله اساسی ای که امروز هدف مسئولان کشور است، «مسئله اشتغال» است. دارند تلاش و فعالیت می کنند و کار می کنند که این معضل را _ که از سال ها

۱- سخنرانی در خطبه های نماز جمعه تهران ۱۵/۰۸/۱۳۸۳ .

۲- سخنرانی در اجتماع بزرگ مردم کرمان، ۱۱/۰۲/۱۳۸۴ .

پیش گریبان گیر ملت بوده است ــ به بهترین شکلی در مدت زمان متناسب خودش حل کنند.(۱)

آینده روشن در گرو تلاش بیشتر

آینده روشن در گرو تلاش بیشتر

آینده، خیلی روشن و امیدبخش است؛ گویی به سمت چشمه زلالی در حرکت هستیم. طبیعی است که در بین راه، با مشکلات و سختی هایی مواجه خواهیم بود. در چنین شرایطی که خداوند رهبر و مراد و مرشدمان را نیز از ما جدا کرده است، اگر برگردیم و یا تعلل و توقف کنیم، به او خیانت کرده ایم. باید راه را ادامه دهیم و شک نکنیم که نتیجه سعی و تلاش ما، رسیدن به آن سرچشمه شفاف و زلال است؛ یعنی حاکمیت مطلق اسلام و دین خدا به صورت کامل و پیروزی همه جانبه اسلام بر دشمنان. هرجا که هستید و در هر شهری که زندگی می کنید و جزو هر قشری که محسوب می شوید و هر شغلی که دارید و با هر سلیقه ای که کار می کنید، باید بدانید که راه ما یکی است و باید با ایمان و تلاش آن را ادامه دهید.(۲)

رحمت الهی، نتیجه تلاش؛ نه شانس

رحمت الهی، نتیجه تلاش؛ نه شانس

خدای متعال هم وعده کرده است که هر ملتی تلاش و کار کند، به او اجر خواهد داد و نتایج را به او عطا خواهد کرد. برکات و رحمت الهی، تصادفی و شانسی نیست که بخوابیم و این برکات بدون دلیل بر ما نازل شود؛ نه، خدای متعال خودش در قرآن، و اولیای ما در کلماتشان، برای ما روشن کرده اند؛ باید تلاش کرد، باید کار کرد، باید مجاهدت کرد تا ان شاءالله به نتایج رسید.(۳)

۱- سخنرانی در دیدار با مردم گرمسار ۲۱/۰۸/۱۳۸۵ .
۲- سخنرانی در مراسم بیعت گروه کثیری از اقشار مختلف مردم چالوس و نوشهر و استان هرمزگان، ۲۷/۰۳/۱۳۶۸ .
۳- سخنرانی در دیدار مردم پاکدشت، در سالروز عید سعید غدیر، ۱۰/۱۱/۱۳۸۳ .

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹